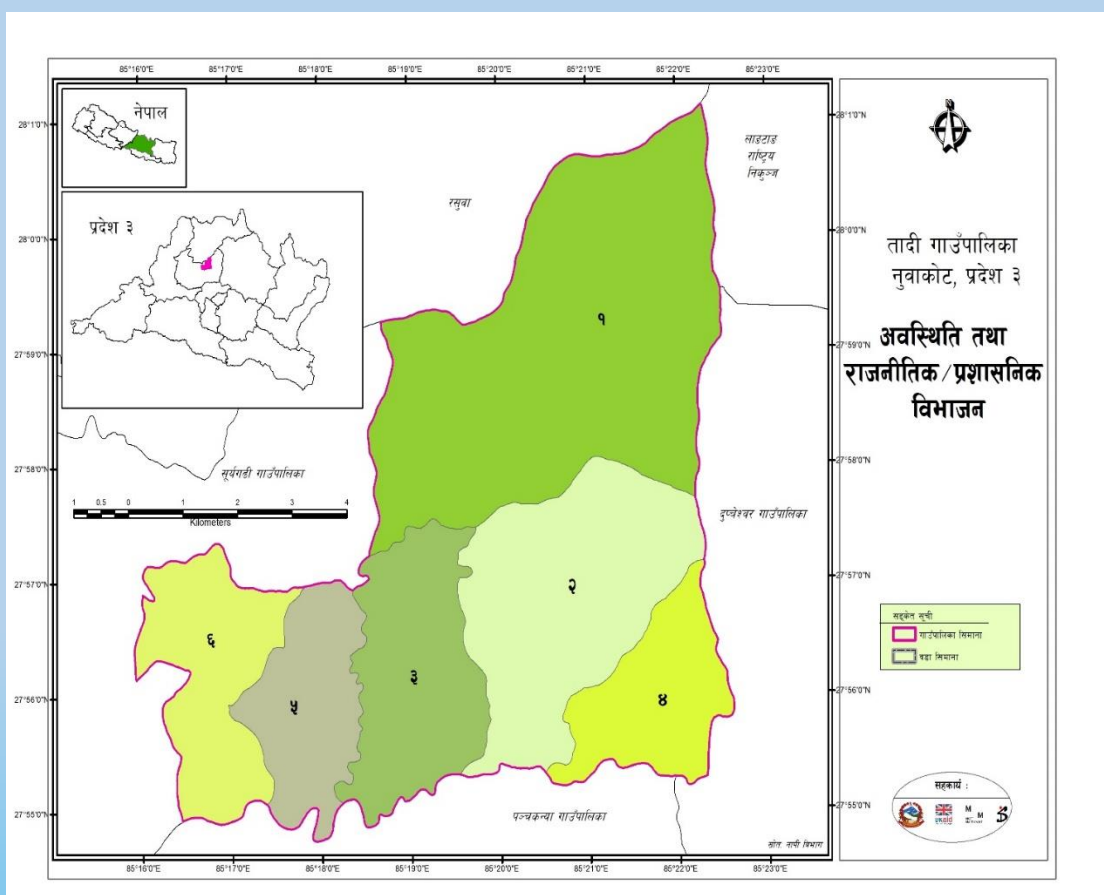


“कृषि, जलश्रोत, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र पूर्वाधार: आत्मनिर्भर र समृद्ध तादीको आधार”

वस्तुस्थिति विवरण

(Profile)



तादी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खरानीटार, प्रदेश नं. ३, नुवाकोट
२०७६

दस्तावेज:	तादी गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण २०७६
प्रकाशक:	तादी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, खरानीटार, नुवाकोट http://www.tadimun.gov.np
सर्वाधिकार:	प्रकाशकमा
प्राविधिक सहयोग :	सपोर्ट फर डेभलपमेन्ट ईनिसियटिभ्स कन्सल्टेन्सी प्रा.लि. (एसडिआईसी)
सहयोग:	पूर्णमा : भूकम्प पश्चात्को पुनर्लाभमा वेलायती सहयोग नियोगको सहयोग



तादी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

खरानीटार, नुवाकोट
बागमती प्रदेश, नेपाल

मन्तव्य



स्थानीय सरकारका रुपमा नेपालको संविधान, नीति तथा कानून बमोजिम सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माण मार्फत् जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासिक जिम्मेवारी गाउँपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रुपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघीय सरकारहरू बीच समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरिए जस्तै स्थानीय स्तरमा पनि निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी संगठन, समुदायमा आधारित संस्था, स्थानीय समुदाय, निजी क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डिकृत तथ्याङ्क खुल्ने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यही कुरालाई स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्यविधि २०७५ र स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमाले मार्गदर्शन उपलब्ध गराएको छ । गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न आवधिक, विषयक्षेत्रगत तथा वार्षिक विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा प्रभावको लेखाजोखा गर्न वस्तुस्थिति विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको हो ।

गाउँ कार्यपालिकाको मार्गदर्शनमा विषयगत शाखा र कर्मचारी तथा विकासका सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता, भूकम्प पश्चातको पुनर्लाभमा बेलायती सहयोग नियोगको सहयोग (पूर्णमा) सहयोग र एसडिआईसीको प्राविधिक सहयोगमा गाउँपालिका वस्तुस्थिति विवरण (Municipal Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुस्थिति विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रक्रियालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छ । यसका अतिरिक्त, गाउँपालिका क्षेत्रको विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि यस वस्तुस्थिति विवरणमा उल्लेख गरिएका सूचना तथा तथ्यांकहरू महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछन् भन्नेमा विश्वस्त छु । यस गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको सपना सबैको एकता, साभ्ना प्रयास र प्रतिवद्धताबाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाउँ कार्यपालिकाका पदाधिकारीहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विषयगत र प्रशासनिक, कर्मचारी, सरोकारवाला, सम्पुर्ण गाउँपालिकावासी लगायत प्राविधिक सहयोग गर्ने पूर्णीणा कार्यक्रम तथा एसडिआईसीका सम्पपूर्ण प्राविधिक विज्ञहरू सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !
२०७६ मंसिर ।

(नारायण प्रसाद पाण्डे)
अध्यक्ष



तादी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

खरानीटार, नुवाकोट
बागमती प्रदेश, नेपाल

मन्तव्य



संघीय शासन प्रणाली अनुरूप नेपालको संविधान, नीति तथा कानून बमोजिम संघीय, प्रदेश र स्थानीय तह बीच समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालन, सेवा प्रवाह तथा विकास कार्यको सम्पादन मार्फत् जनआकांक्षा सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी तिनै तहका सरकारलाई प्राप्त भएको छ । गाउँपालिका स्तरमा निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी संगठन, समुदायमा आधारित संस्था, स्थानीय समुदाय, निजी क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डिकृत तथ्याङ्क खुल्ने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नु अति महत्वपूर्ण कार्य रुपमा रहेको छ । गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न आवधिक, विषय क्षेत्रगत तथा वार्षिक विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँ वस्तुस्थिति विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

उपरोक्त नीतिगत तथा कानूनी आधारमा गाउँ कार्यपालिकाको मार्गदर्शनमा विषयगत शाखा र कर्मचारी तथा विकासका सरोकारवालाको सहयोग तथा सम्बन्धित विषय क्षेत्रका विशेषज्ञको प्राविधिक सहयोगमा यस गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको हो । यसबाट गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको सपना पुरा गर्न प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा योजना तर्जुमा गरी श्रोत परिचालन गर्न आधार प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छ । अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रुपमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण व्यक्ती, संघ, संस्था लगायत सरोकारहरुमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

(इश्वरी उप्रेती)
उपाध्यक्ष



तादी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

खरानीटार, नुवाकोट
बागमती प्रदेश, नेपाल

मन्तव्य



स्थानीय तहको योजना तथा विकास प्रक्रियालाई योजनाबद्ध विकास (Planned Development) र नतिजामुलक व्यवस्थापन (Result-Based Management) को अवधारणा अनुसार सूचनामा आधारित नीति, निर्णय र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरी समानुपातिक र शिघ्र लाभदायी विकासमा योगदान पुऱ्याउन वस्तुस्थिति विवरण आवश्यक रहेको छ । स्थानीय तहको योजना तर्जुमा कार्यलाई सहयोग पुऱ्याउन संघीय सरकारबाट जारी स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ ले स्थानीय तहको वस्तुस्थिति विवरण तयारीको आवश्यकतालाई प्रस्तुत गरेको छ । यसका साथै नेपाल सरकारले गाउँपालिका तथा नगरपालिका क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने सूचना प्रविधिमा आधारित वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार तथा अद्यावधिक गर्न स्तरीय ढाँचा समेतको कार्यविधि उपलब्ध गराएको छ । उक्त कार्यविधिमा आधारित वस्तुस्थिति विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको महत्वपूर्ण आधार तयार गर्नेछ ।

स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र, नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था अनुसार दक्ष, अनुभवी तथा व्यावसायिक परामर्शदाताको प्राविधिक सहयोगमा सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क संकलन, भण्डारण, प्रशोधन र विश्लेषण प्रणाली बमोजिम यस गाउँपालिकाको विस्तृत र खण्डिकृत सूचनाको आधारसहितको वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुस्थिति विवरणमा स्तरीय ढाँचा, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सूचना व्यवस्थापनको बारेमा साभा धारणा निर्माण गरी सरोकारवालासँगको परामर्श, विगतका अभ्यास र विज्ञहरूका सुझाव समावेश गरिएको छ । यस वस्तुस्थिति विवरणले गाउँपालिकाको कार्य सम्पादन, सेवा प्रवाह, राजश्व प्रशासन र योजना व्यवस्थापनका लागि सूचनाको आधार तयार गर्नुका साथै गाउँपालिकाको समग्र विकास गतिविधिलाई अभै बढी प्रभावकारी बनाउन उपयोगी हुने अपेक्षा गरिएको छ । यसका अतिरिक्त गाउँपालिका क्षेत्रको विकासका लागि सहकार्य गर्ने पूर्णमा कार्यक्रम, गैसस तथा अन्य विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा मार्गदर्शन गर्ने अध्यक्ष, उपाध्यक्ष तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारीलाई विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु । यस कार्यमा सहयोग गर्ने गाउँ कार्यपालिका तथा वडा कार्यालयका कर्मचारी, सरोकारवाला, गाउँपालिकावासी र सर्वेक्षक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने परामर्शदाता संस्थाका सम्बन्धित विज्ञहरूको योगदानको कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

(अशोक विष्ट)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद १ : परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	१
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु	२
१.४ तयारीका चरण	२
१.५ सीमा	५
परिच्छेद २ : गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था	६
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	६
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	६
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	६
२.४ धरातलीय अवस्था	७
परिच्छेद ३: प्रवृत्ति विश्लेषण	८
३.१ जनसंख्याको अवस्था	८
३.१.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
३.३.२ जनघनत्वको अवस्था	८
३.१.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण	९
३.१.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या	९
३.१.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	१०
३.१.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या	१०
३.१.७ घरमुलीको विवरण	११
३.१.८ अपागन्ताको आधारमा जनसंख्या	११
३.१.९ बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण	११
३.१.१० वैवाहिक स्थिति	१२
३.१.११ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७५ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)	१२
३.२ गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था	१३
३.२.१ प्रमुख आर्थिक क्रियाकलाप	१३
३.२.२ गरिवी विश्लेषण	१४
३.२.३ कृषि तथा पशु विकास	१६
३.२.४ उद्योग, व्यापार र व्यवसाय	२१
३.२.५ पर्यटन विकास	२४
३.२.६ बैंक तथा वित्तीय सेवा	२५
३.३ सामाजिक अवस्था	२६
३.३.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास	२६
३.३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	२८
३.३.३ खानेपानी तथा सरसफाई	३४
३.३.४ युवा तथा खेलकूदको अवस्था	३४
३.३.५ कला, भाषा तथा संस्कृति	३५
३.४ भौतिक विकासको अवस्था	३५
३.४.१ यातायात पूर्वाधार	३५
३.४.२ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा	३७
३.४.३ सञ्चार तथा प्रविधि	३९
३.४.४ आवास तथा भवन	४०
३.५ वन तथा वातावरणीय स्थिति	४२
३.५.१ वन क्षेत्रको अवस्था	४३
३.५.२ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन	४४
३.५.३ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना	४९
३.६ संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	५०

३.६.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था	छप
३.६.२ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	५३
३.६.३ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण	५४
परिच्छेद ४: विषय क्षेत्रगत वस्तुस्थिति विश्लेषण	५६
४.१ आर्थिक विकास	५६
४.१.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	५६
४.१.२ सिंचाई	५७
४.१.३ पशुपंक्षी तथा मत्स्यपालन	५७
४.१.४ पर्यटन	५८
४.१.५ सम्पदा तथा संस्कृति	५९
४.१.६ उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय	५९
४.१.७ वित्तीय सेवा, सहकारी तथा रोजगारी	५९
४.२ सामाजिक विकास	६०
४.२.१ शिक्षा तथा मानव संसाधन	६०
४.२.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	६१
४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई	६२
४.२.४ महिला, बालबालिका, लक्षित वर्ग तथा सामाजिक समावेशीकरण	६३
४.२.५ युवा तथा खेलकुद	६३
४.३ पूर्वाधार विकास	६४
४.३.१ सडक, यातायत र पुल	६४
४.३.२ आवास, वस्ती विकास, भवन र शहरी विकास	६५
४.३.३ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा	६५
४.३.४ सुचना तथा संचार प्रविधि	६६
४.४ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	६६
४.४.१ वन तथा जैविक विविधता	६६
४.४.२ भुमी तथा जलाधार व्यवस्थापन	६७
४.४.३ वातावरण तथा स्वच्छता	६७
४.४.४ विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन	६८
४.५ संस्थागत विकास तथा सुशासन	६९
४.५.१ गाउँपालिका कानून, नीति, नियम र सुशासन	६९
४.५.२ संगठन तथा संस्थागत क्षमता विकास	७०
४.५.३ श्रोत परिचालन	७१
४.५.४ विकास व्यवस्थापन	७२
परिच्छेद ५: लैङ्गिक तथा गरिबी विश्लेषण	७३
५.१ घरमुलीको विवरण	७३
५.२ अपाङ्गता भएका व्यक्ति सम्बन्धी विवरण	७३
५.३ अनौपचारिक क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या	७३
५.४ सामाजिक सुरक्षावृत्तिको अवस्था	७४
५.५ बाल विवाहको अवस्था	७४
परिच्छेद ६: वित्तीय विश्लेषण	७५
६.१ गाउँपालिकाको आय विवरण	७५
६.२ गाउँपालिकाको आगामी ५ वर्षको बजेट प्रक्षेपण	७६
अनुसूचीहरु	७७
अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु	७८
अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्भेक्षण फाराम	७८
अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्भेक्षण फाराम	९५
अनुसूची २: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	१००
अनुसूची ३: विद्यालयको भौतिक अवस्था	१०१

अनुसूची ४: शिक्षक विवरण	१०३
अनुसूची ५: विद्यालयमा खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर तथा उत्तीर्ण दर	१०४
अनुसूची ६: विद्यालयमा दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	१०६
अनुसूची ७: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण	१०७
अनुसूची ८: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धी विवरण	१०८
अनुसूची ९: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी सम्बन्धी विवरण	११०
अनुसूची १०: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण	१११
अनुसूची ११: व्यापार व्यवसायको विवरण	११२
सन्दर्भ सामाग्री	११६

परिच्छेद १ : परिचय

वस्तुगत विवरण गाउँपालिकाको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्न तयार गरिने महत्वपूर्ण दस्तावेज हो । वस्तुगत विवरण तयारीका लागि उपयुक्त विधि, औजार तथा तौरतरिका अवलम्बन गरी आवश्यक तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट व्यवस्थित रूपमा प्राप्त सूचनालाई एकीकृत गरी वस्तुगत विवरणको दस्तावेज तयार गरिएको हुन्छ । यस तादी गाउँपालिकाको वास्तविकता झल्काउने वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था अंगालेको र तदनुसरूपका स्थानीय तह घोषणा भए पश्चात स्थानीय तहलाई आफ्नो क्षेत्रको विकासको जिम्मेवारी प्रभावकारी तरिकाले निर्वाह गर्नुपर्ने हालको पहिलो आवश्यकता देखिएको छ । जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारको रूपमा गाउँपालिका अथवा नगरपालिकाको व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्वको मर्मलाई समेत उच्चतम महत्व दिइएको छ । स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई विकास प्रक्रियालाई समेत उच्च गति दिनुपर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । सहकारीता, समन्वय र सहअस्तित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साभेदारीको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढि रहेका छन् ।

संविधान प्रदत्त अधिकार बमोजिमको भूमिका निर्वाह गर्न जननिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रक्रियालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ । स्थानीय सरकारका गतिविधिहरुबाट जनआकांक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्नुपर्ने अहिलेको टङ्कारो आवश्यकता रहेको छ । विद्यमान आर्थिक सामाजिक अवसरहरु एवं गाउँपालिकाको आर्थिक श्रोत, श्रोतका अन्य सम्भावनाहरु, मानव संसाधन लगायतका उपलब्ध अन्य श्रोतहरुको अधिकतम उपयोग गरी प्राथमिकताका आधारमा योजनाहरुको चयन गर्न सघाउ पुग्ने हुन्छ । यस कार्यमा सहयोग पुर्याउनका लागि सूचना तथा अन्य तथ्यांकहरुको महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ ।

वस्तुगत विवरणले गाउँपालिका तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि समेत सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्ध विकासमा टेवा पुर्‍याउने अपेक्षा गरिएको छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँपालिका क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोत साधनको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाको समग्र स्थिति झल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानवीय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजश्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न देहायअनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानको स्थानीय तहको एकल अधिकार उल्लेख गरिएको अनुसूची ८ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरुको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन: नेपाल सरकारले नेपालको संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लेखित संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको एकल तथा साभा अधिकार सूचीको कार्य विस्तृतीकरण सम्बन्धी प्रतिवेदनमा स्थानीय तहको अधिकारलाई थप व्याख्या गरेको छ । जस अनुसार स्थानीय तहको तथ्यांकीय अभिलेख व्यवस्थापन र स्थानीय तहका संभाव्य प्राकृतिक श्रोत र साधनको अभिलेख (प्रोफाइल) तयार गर्ने कुरालाई उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४: यस ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ड र थ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तरगत तथ्यांक संकलन र अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तरगत, जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल गार्हस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन र प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्वचित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखन लाई गाउँपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ ।

घ. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४: यस कार्यविधिको दफा १ मा “प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नतिजामुलक ढंगले बनाउनु पर्ने र योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानिय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथसा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको याथार्थ स्थिती देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नु पर्ने छ । अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धित विषय विज्ञका सुझाव र गाउँपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमति अनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिका अतिरिक्त स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको हो । (संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको वेबसाइट www.mofaga.gov.np वा अनुसूची १ (क र ख) मा हेर्नु होला) ।

१.४.२ गाउँपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण तथा सहमति निर्माण

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार गाउँ कार्यपालिका सदस्यहरु र अन्य सरोकारवालाहरु सहित ३६ जनाको सहभागितामा तादी गाउँ कार्यपालिकाले मिति २०७५ चैत्र २६ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रम आयोजना गरी वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, महत्व र उपयोगको विषयमा जानकारी गराई तथ्यांक संकलन तथा श्रोत व्यवस्थापन सम्बन्धी सहमति भई गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.४.३ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । प्राथमिक श्रोतमा पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक छलफलबाट अन्य विवरण संकलन गर्ने फारमहरु प्रयोग गरिएको थियो । द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो । तथ्यांक संकलनका लागि प्रयोग गरिएका पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण फारम **अनुसूची १ (क)**, संस्थागत विवरण संकलन फारम एवं सहभागितामूलक सर्वेक्षण **अनुसूची १ (ख)** मा प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरुमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरु, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, बैंक तथा वित्तिय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरु प्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरु परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ ।

१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधी अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरुद्वारा विश्लेषण गरियो । यसलाई <https://lgprofile.robustitconcepts.com/> मा Log in गरी हेर्न सकिने बनाइएको छ । यसमा विषय क्षेत्रगत, वडागत र सामाजिक संरचनागत (लैंगिक र जातीगत) आधारमा विश्लेषण गरिएको छ । यसैगरी जिल्लागत रूपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यीकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरु मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणाली (GIS) मा आधारित स्रोत नक्शा तयार गरिएको छ ।

१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध वस्तुगत विवरणको ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारसँगको छलफल र निष्कर्ष बमोजिम वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदा तयार गर्दा उपलब्ध ढाँचामा स्थानीय परिवेश र विशिष्टता, विषय तथा सूचना र विवरणलाई समावेश गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा सम्भव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईएस नक्शामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लेखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रस्तुत तथा छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्न गाउँपालिकामा प्रथम मस्यौदा पेश गरियो । विषयगत रूपमा प्राप्त सुझाव संकलन गर्नुका साथै वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरी प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता समेत प्राप्त भएको छ ।

१.४.७ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुझाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुझावलाई समावेश गरी वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

यस वस्तुगत विवरणलाई उपयुक्त ढाँचा तथा विगतमा सफल भएका अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरणमा सकेसम्म बढी सूचना समाविष्ट हुनेगरी तयारी गर्ने प्रयास गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्यांकलाई सम्भव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । गाउँपालिकामा सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बावजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २ : गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

यस परिच्छेदमा यहाँको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

तादी गाउँपालिका समुन्द्री सतहबाट न्यूनतम ५९० मिटर (नर्जामण्डप) देखि अधिकतम ३८५७ (उर्लेनी) मिटर सम्मको उचाईमा अवस्थित रहेको छ । यो गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २७ डिग्री ५४ मिनेट ४३ सेकेण्ड देखि २७ डिग्री ७९ मिनेट ३० सेकेण्ड उत्तरी अक्षांश र ८५ डिग्री १५ मिनेट ५४ सेकेण्ड देखि ८५ डिग्री २२ मिनेट ३६ सेकेण्ड पुर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ (GIS calculation) ।

यस गाउँपालिकाको पूर्वमा दुप्चेश्वर गाउँपालिका, पश्चिममा सूर्यगढी गाउँपालिका उत्तरमा रसुवा जिल्लाको नौकुण्ड गाउँपालिका र दक्षिणमा पञ्चकन्या गाउँपालिका रहेको छ । जिल्लाको कूल क्षेत्रफल १०७९.९६ वर्ग किमी मध्ये ६.४६ प्रतिशत भू-भाग यस गाउँपालिकाले ओगटेको छ ।

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

ऐतिहासिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा रहेको यस तादी गाउँपालिकाको नामाकरण प्रसिद्ध धार्मिक स्थल सूर्यकुण्डबाट बगेर आएको तादी नदिको नामबाट नामाकरण गरिएको हो । नुवाकोट जिल्लाको सदरमुकाम विदुरबाट २२ कि.मि. पश्चिममा अवस्थित यो गाउँपालिका काठमाण्डौँ उपत्यकादेखि उत्तर ५५ कि.मि. दुरीमा अवस्थित रहेको छ । यस गाउँपालिकालाई सदरमुकाम विदुरदेखि ढिकुरे सातविसे हुँदै गोल्फुभञ्ज्याङ्ग जाने सडकले वडा नं. १ बाहेकका सबै वडाहरू छोएर गएको छ । त्यसैगरी राष्ट्रिय गौरवको मध्यपहाडी राजमार्ग यस गाउँपालिकाको कार्यालय रहेको वडा नं. ३ को खरानीटारबाट ११ कि.मि. को दुरीमा रहेको छ । वडा नं. १ को उत्तरी भागले लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्जलाई छोएको छ । काठमाण्डौँको सुन्दरीजलबाट गोसाइकुण्डसम्म पुग्ने पदमार्गले यस गाउँपालिकाको बागमारा, माला भञ्ज्याङ्गलाई छोएर गएको छ । यसका प्रमुख बजारहरूमा खरानीटार, बाहुनवेशी, सातविसे र नौबिसे हुन् ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

तादी गाउँपालिका संघीय नेपालको प्रदेश नं. ३ अन्तर्गत नुवाकोट जिल्ला, प्रतिनिधिसभा क्षेत्र नं. १ तथा प्रदेश सभा क्षेत्र नं. क अन्तर्गत रहेको छ । यो गाउँपालिका पूर्ण रूपले पहाडी भू भागमा अवस्थित छ । साविकका खरानीटार, रालुकादेवी, उर्लेनी, सुन्दरादेवी र नर्जामण्डव गरि ५ वटा गाविसका सम्पूर्ण वडाहरू समावेश गरी जम्मा ६ वटा वडामा विभाजित यस गाउँपालिका कूल क्षेत्रफल ६९.७९ वर्ग किमिमि फैलिएको छ । गाउँ गाउँपालिकाको केन्द्र साविक खरानीटार गाविस कार्यालय रहेको स्थान वडा नं. ३ को खरानीटारमा रहेको छ ।

गाउँपालिकाको वडा विभाजन तथा क्षेत्रफल देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. १: तादी गाउँपालिकाको वडा विभाजन तथा क्षेत्रफल

वार्ड नं.	समावेश साविक गाविस/नपा र वडा	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमि)	प्रतिशत
१	उर्लेनी (१-९)	२७.१४	३८.८९
२	रालुकादेवी (१-६)	१३.७६	१९.७२
३	रालुकादेवी (७-९) र खरानीटार (१-९)	८.८७	१२.७१
४	सुन्दरादेवी (१-९)	६.२	८.८८
५	नर्जामण्डप (१-४)	६.२	८.८८
६	नर्जामण्डप (५-९)	७.६२	१०.९२
	जम्मा	६९.७९	१००.००

स्रोत: स्थानीय तह पुनरसंरचना आयोग, प्रतिवेदन २०७४

२.४ धरातलीय अवस्था

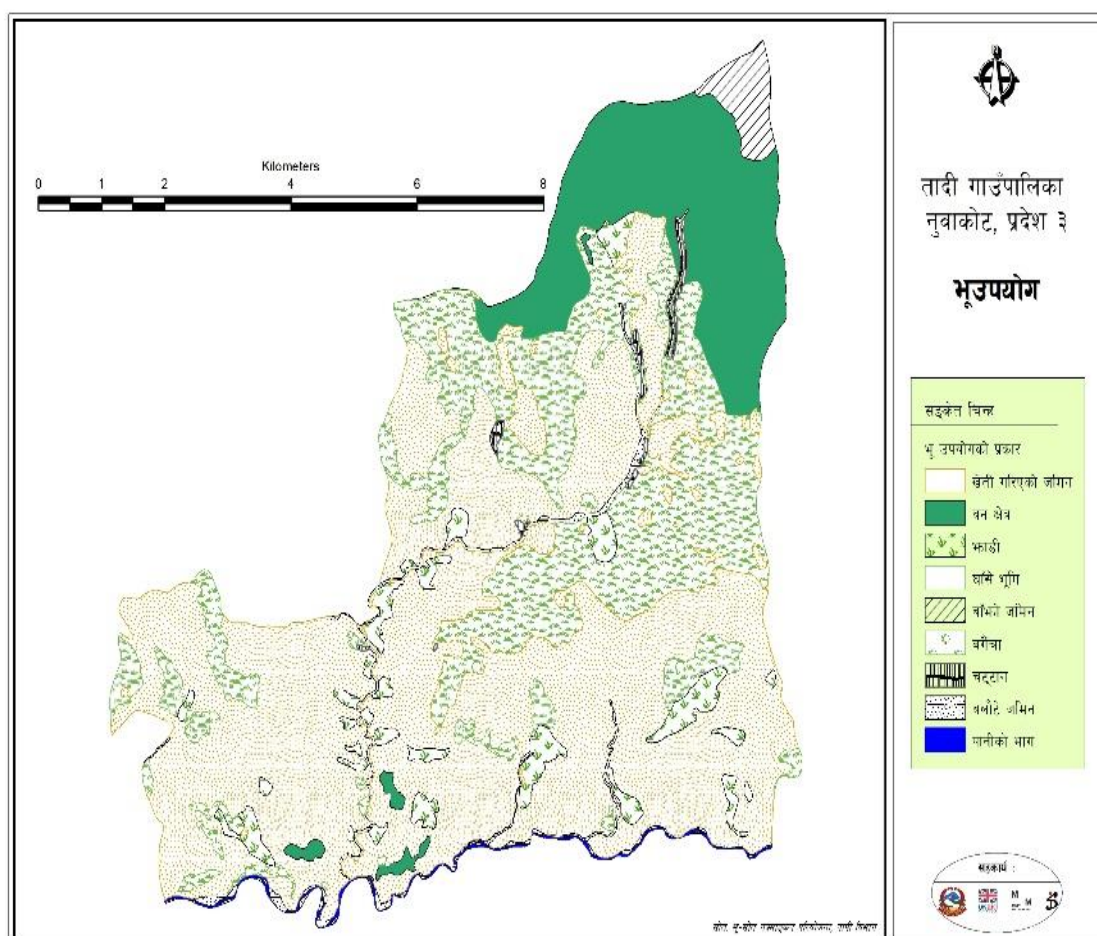
पहाडीभेगमा अवस्थित जिल्ला अन्तरगत रहेको यस क्षेत्रमा धरातलीय स्वरूपका हिसाबले अधिकांश भूभाग पहाडी तथा भिरालो क्षेत्रले ओगटेको छ। टोपोग्राफिक नक्सा सर्वे विभागका अनुसार यस गाउँपालिकाको भु-धरातललाई विभाजन गर्दा ५ डिग्री भन्दा कम भिरालोपना भएको २.४९ प्रतिशत, ५ देखि १५ डिग्रीसम्म भिरालोपना भएको ८.६० प्रतिशत रहेको छ। सबैभन्दा बढी ४९.१४ प्रतिशत जमिन १५ देखि ३० डिग्री सम्म भिरालो भएको पाइन्छ। गाउँपालिकाको भु-उपयोगलाई वर्गीकरण गर्दा वन जङ्गलले ढाकेको जमिन १३.७६ प्रतिशत, कृषियोग्य जमिन ५४.१२ प्रतिशत र पानीले ढाकेको जमीन ०.४० प्रतिशत रहेको छ। यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं. २: तादी गाउँपालिकाको भू उपयोगको विवरण

क्र.सं.	भु-उपयोग	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	वनजंगलले ढाकेको जमिन	९.६	१३.७६
२	कृषियोग्य जमिन	३७.७७	५४.१२
३	पानीले ढाकेको भाग	०.२८	०.४०
४	चट्टान	०.३४	०.४९
५	अन्य	२१.८	३१.२४
	जम्मा	६९.७९	१००.००

स्रोत: Topographic Map, Survey Department

रेखाचित्र नं. १: गाउँपालिकाको भू उपयोगको अवस्था



परिच्छेद ३: प्रवृत्ति विश्लेषण

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण एवं विपद् व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकाससंग सम्बन्धित अवस्था विश्लेषण गरिएको छ।

३.१ जनसंख्याको अवस्था

३.१.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

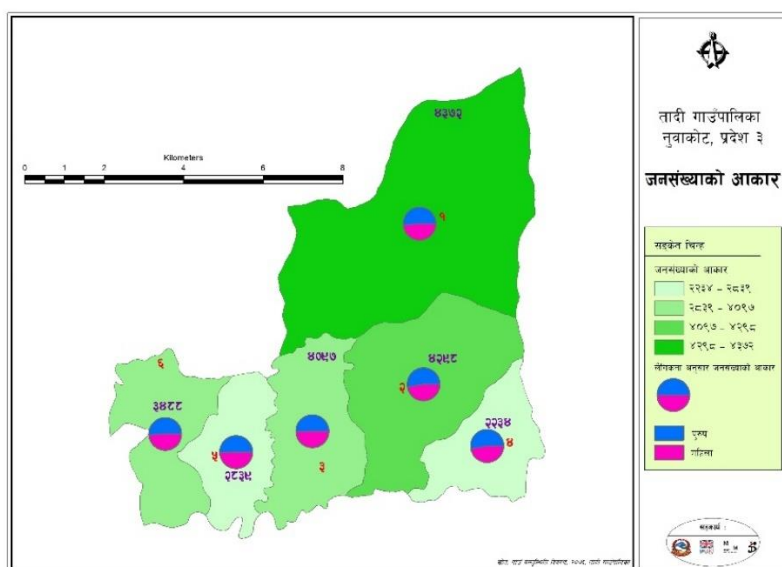
राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार संख्या ३५८२ र जनसंख्या १७९३२ रहेकोमा घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार गाउँपालिकामा रहेको घरपरिवार संख्या ४०३२ र जनसंख्या १९९५२ रहेको देखिएको छ। वडाअनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ३ मा ४३५३ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून वडा नं. ४ मा २४७१ रहेको देखिन्छ। जस अनुसार हालको औषत घरपरिवारको आकार ४.९५ र लैंगिक अनुपात १०६ रहेको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ तुलनात्मक अध्ययन गर्दा जनसंख्याको वृद्धिदर १.३३ रहेको देखिन्छ। जनसांख्यिक सूचकहरुको मान फरक हुनुमा जनगणना २०६८ र घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ मा गणनामा लिइएका आधारहरु फरक हुनु प्रमुख रुपमा रहेको देखिएको छ। सर्वेक्षण अनुसार जनसंख्याको अवस्थालाई वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ४: वडागत जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार			घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार								जनसंख्या वृद्धिदर	
	घरघुरी	जनसंख्या		घरघुरी			जनसंख्या			औषत परिवार आकार	लैंगिक अनुपात		
		पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा	पुरुष	महिला				जम्मा
१	७६८	२०३६	१९७८	४०१४	६७७	७६	७५३	१९०५	१७७६	३६८१	४.८९	१०७.३	-१.०८
२	६२५	१५१९	१४९०	३००९	७८९	६४	८५३	२१०२	१९१०	४०१२	४.७	११०.१	३.६०
३	६६६	१५५९	१६०४	३१६३	६५३	११४	७६७	२१६१	२०९२	४२५३	५.५४	१०३.३	३.७०
४	५११	१२०७	१२०४	२४११	४७९	६९	५४८	१२९०	११८१	२४७१	४.५१	१०९.२	०.३१
५	५२०	१२३६	१२६४	२५००	४६७	७२	५३९	१४२९	१४००	२८२९	५.२५	१०२.१	१.५५
६	४९२	१४२०	१४१५	२८३५	५२०	५२	५७२	१३७८	१३२८	२७०६	४.७३	१०३.८	-०.५८
जम्मा	३५८२	८९७७	८९५५	१७९३२	३५८५	४४७	४०३२	१०२६५	९६८७	१९९५२	४.९५	१०६	१.३३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८ र घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

रेखाचित्र नं. २: जनसंख्याको आकार



३.३.२ जनघनत्वको अवस्था

जनगणना २०६८ अनुसार जनघनत्व २५६.९ जना प्रतिवर्ग किलोमिटर रहेकोमा घरपरिवार सर्भेक्षण २०७५ अनुसार २८.९ जना प्रति वर्ग किलोमिटरले वृद्धि भई २८५.९ जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको देखाएको छ । लैङ्गिक अनुपात राष्ट्रिय जनगणना अनुसार १००.२ रहेकोमा घरपरिवार सर्भेक्षण २०७५ ले १०६ रहेको देखाएको छ । औषत परिवार संख्यामा पनि पछिल्लो सर्वेक्षणअनुसार भने ५.०१ बाट ४.९५ भई घट्न पुगेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ६९.७९ वर्ग कि.मि. मध्ये सबैभन्दा कम क्षेत्रफल वडा नं. ४ र ५ को ८.८८ वर्ग किमि र सबैभन्दा बढी क्षेत्रफल वडा नं. १ को ३८.८९ वर्ग किमि रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५: जनघनत्वको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	जनगणना २०६८ अनुसार					घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार				
	घरघुरी	जनसंख्या	घनत्व (प्रति बकिमी)	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या	घरघुरी	जनसंख्या	घनत्व (प्रति बकिमी)	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	७६८	४०१४	१४७.९	१०२.९३	५.२३	७५३	३६८१	१३५.६३	१०७.२६	४.८९
२	६२५	३००९	२१८.६८	१०१.९५	४.८१	८५३	४०१२	२९१.५७	११०.०५	४.७०
३	६६६	३१६३	३५६.६	९७.१९५	४.७५	७६७	४२५३	४७९.४८	१०३.३	५.५४
४	५११	२४११	३८८.८७	१००.२५	४.७२	५४८	२४७१	३९८.५५	१०९.२३	४.५१
५	५२०	२५००	४०३.२३	९७.७८	४.८१	५३९	२८२९	४५६.२९	१०२.०७	५.२५
६	४९२	२८३५	३७२.०५	१००.३५	५.७६	५७२	२७०६	३५५.१२	१०३.७७	४.७३
जम्मा	३५८२	१७९३२	२५६.९	१००.२	५.०१	४०३२	१९९५२	२८५.९	१०६	४.९५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ तथा संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, २०७४

३.१.३ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

उमेरको आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार पाँच वर्षमुनिका १८१७ र ७० वर्ष माथिको कूल ११५७ रहेको देखिन्छ । लैंगिकताका आधारमा विभिन्न उमेर समुह अनुसार यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ६: उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	०-५ वर्ष		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष भन्दा बढी	
	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म
१	१९२	१९०	३६०	३३६	१४४	१६०	५८८	५४८	२४३	२००	१३८	१२७	१३५	१०८	१०५	१०७
२	१८४	१८३	३२९	२८७	१७१	१५७	७१७	६४९	२८२	२५७	१७०	१४३	१३२	१०९	११७	१२५
३	१९०	१९८	३४७	३२१	१७१	१५५	७५१	७३०	२७१	२७३	१९५	१६७	१२१	१२१	११५	१२७
४	८६	८१	२०७	१७७	९९	१०६	४५२	४२२	१५८	१४९	११५	१०४	८८	६४	८५	७८
५	१२७	१४३	२१७	२०१	८२	१३२	५२७	४९२	१९०	१८२	११४	९२	८१	७७	९१	८१
६	११८	१२५	२५६	२५४	११७	१३१	४६३	४१४	१८८	१७८	११६	८४	६४	७२	५६	७०
जम्मा	८९७	९२०	१७१६	१५७६	७८४	८४१	३४९८	३२५५	१३३२	१२३९	८४८	७१७	६२१	५५१	५६९	५८८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.४ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिकाभित्र बोलिने मातृभाषाहरु मध्ये तामाङ ५२.३८ प्रतिशत, नेपाली ४४.८० प्रतिशत र अन्य २.८२ प्रतिशत देखिन्छ । मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ७: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या			
	तामाङ	नेपाली	अन्य	जम्मा
१	३१२३	४५९	९९	३६८१
२	२१७७	१८२०	१५	४०१२
३	२१४६	१८४२	२६५	४२५३
४	६२१	१७३८	११२	२४७१
५	५७३	२२११	४५	२८२९
६	१८११	८६८	२७	२७०६
जम्मा	१०४५१	८९३८	५६३	१९९५२
प्रतिशत	५२.३८	४४.८०	२.८२	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.५ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार धार्मिक हिसाबले गाउँपालिकाभित्र बौद्ध धर्मावलम्बी ५१.७८ प्रतिशत, हिन्दु धर्म मान्नेहरूको संख्या ४६.४० प्रतिशत रहेको छ भने ईस्लाम र अन्य धर्म मान्नेहरूको जनसंख्या प्रतिशत क्रमशः १.२४ र ०.५८ रहेको छ। घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ८: धर्म अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बौद्ध	हिन्दु	ईसाई	अन्य	जम्मा
१	३२०७	४४८	२०	६	३६८१
२	२२२५	१७७६	२	९	४०१२
३	२१२६	२०७५	३४	१८	४२५३
४	८२०	१५८७	१२	५२	२४७१
५	२६८	२५३३	१	२७	२८२९
६	१६८६	८३८	१७८	४	२७०६
जम्मा	१०३३२	९२५७	२४७	११६	१९९५२
प्रतिशत	५१.७८	४६.४०	१.२४	०.५८	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.६ जातिगत आधारमा जनसंख्या

जातजातिगत आधारमा जनसंख्यालाई हेर्दा सबैभन्दा बढी पहाडी आदिवासी जनजातीको जनसंख्या ६३.१९ र पहाडी ब्राम्हण क्षेत्रीको जनसंख्या ३२.६२ प्रतिशत रहेको छ। जातजातिगत जनसंख्यालाई वडागत रुपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९: जातिगत आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	पहाडी आदिवासी /जनजाती	पहाडी ब्राम्हण क्षेत्री	पहाडी दलित	तराई ब्राम्हण क्षेत्री	तराई आदिवासी /जनजाती	पहाडी अन्य	जम्मा
१	३३२२	२६८	७२	८	१०	१	३६८१
२	२५७६	१११५	२६८	४०	१२	१	४०१२
३	२०४८	२१६६	५	७	२३	४	४२५३
४	११८५	११६५	१०७	४	३	७	२४७१
५	१५२७	११८७	७९	३	८	२५	२८२९
६	१९४९	६०८	१३०	४	१४	१	२७०६
जम्मा	१२६०७	६५०९	६६१	६६	७०	३९	१९९५२
प्रतिशत	६३.१९	३२.६२	३.३१	०.३३	०.३५	०.२०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.७ घरमुलीको विवरण

लैंगिकताका आधारमा घरमुलीको स्थिति हेर्दा कूल ४०३२ घरपरिवार मध्ये पुरुष घरमुली हुने घरपरिवार प्रतिशत ८८.९१ र महिला घरमुली हुने परिवार ११.०९ प्रतिशत मात्र रहेको छ । लिंगका आधारमा वडागत घरमुलीको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. १०: घरमुली सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	घरधुरी		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	६७७	७६	७५३
२	७८९	६४	८५३
३	६५३	११४	७६७
४	४७९	६९	५४८
५	४६७	७२	५३९
६	५२०	५२	५७२
जम्मा	३५८५	४४७	४०३२
प्रतिशत	८८.९१	११.०९	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.८ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका अपांगता भएका व्यक्तिहरु ४०१ जना मध्ये सबैभन्दा उच्च शारीरिक अपांगता भएकाहरुको संख्या ५५.६१ प्रतिशत रहेको छ । वडागत रुपमा अपांगता भएका जनसंख्या वडा नं. २ मा सबैभन्दा बढी १०२ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रुपमा देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ११: अपांगताको आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	शारीरिक अपाङ्गता	बौद्धिक अपाङ्गता	दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने)	बहिरा (सुन्न र बोल्न नसक्ने)	स्वर बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके)	सुस्त श्रवण भएको	मनोसामाजिक अपाङ्गता	सुस्त मनस्थिति	बहु अपाङ्गता	जम्मा
१	५०	१	१७	८	४	१	१	१	१	८४
२	५०	५	८	२१	६	१	१	३	७	१०२
३	२२	५	१	५	३	४	२	२	०	४४
४	३१	२	३	१२	३	२	०	०	०	५३
५	१५	३	०	४	२	१	२	०	५	३२
६	५५	२	८	१०	४	०	२	२	३	८६
जम्मा	२२३	१८	३७	६०	२२	९	८	८	१६	४०१
प्रतिशत	५५.६१	४.४९	९.२३	१४.९६	५.४९	२.२४	२.००	२.००	३.९९	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.९ बसोवासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल जनसंख्या १९९५२ मध्ये करीव ७७.७० प्रतिशत आफ्नै घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ । त्यसैगरी, स्वदेशमै अन्यत्र रहेको र विदेश गएकाहरुको प्रतिशत क्रमशः १९.४२ र २.३७ रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२: बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गणना गरेको स्थान बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेश गएको	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	३१३४	४८२	६४	१	३६८१
२	२६१६	१२६०	१२८	८	४०१२
३	३८१९	३७२	५९	३	४२५३
४	१९८७	३९४	३८	५२	२४७१
५	१८८५	८२१	९६	२७	२८२९
६	२०६१	५४६	८८	११	२७०६
जम्मा	१५५०२	३८७५	४७३	१०२	१९९५२
प्रतिशत	७७.७०	१९.४२	२.३७	०.५१	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.१० वैवाहिक स्थिति

वैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा ३६९० जना अविवाहित, ४४९१ जना कम उमेर तथा ८५६५ जना एकल विवाहित रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. १३: वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण										जम्मा
	अविवाहित	एकल विवाह	बहुविवाह	पुनः विवाह	विधवा	विदुर	सम्बन्ध विच्छेद	विवाहित तर अलग बसेको	कम उमेर	उपलब्ध नभएको	
१	६९७	१७९१	२७	२	५६	५४	७	१	९६३	८३	३६८१
२	४३१	१९१६	५६	०	९५	५१	०	६	१०९४	३६३	४०१२
३	९४२	११३०	२९	३	५८६	५९३	१६	१५	८०८	१३१	४२५३
४	५२५	१०३६	१७	३	४२	२७	३	३	३४६	४६९	२४७१
५	६७९	१४०१	२५	१३	७७	३६	९	१२	४९८	७९	२८२९
६	४१६	१२९१	११	५	३१	१६	४	६	७८२	१४४	२७०६
जम्मा	३६९०	८५६५	१६५	२६	८८७	७७७	३९	४३	४४९१	१२६९	१९९५२
प्रतिशत	१८.४९	४२.९३	०.८३	०.१३	४.४५	३.८९	०.२०	०.२२	२२.५१	६.३६	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.१.११ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७५ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

गतवर्षको विवरण अनुसार गाउँपालिकाको रेकर्डमा कुल ७६२ जन्मदर्ता, १०७ मृत्युदर्ता, २६४ विवाह दर्ता भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. १४: व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराइ	
					आएको	गएको
१	११६	७	३८	०	०	५
२	८३	१६	५३	०	०	२
३	१९२	२६	५९	१	८	०
४	७४	२०	३५	०	५	५
५	१८८	३०	४९	२	०	८
६	१०९	८	३०	०	०	२
जम्मा	७६२	१०७	२६४	३	१३	२२

स्रोत: गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय, २०७६

३.२ गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था

गाउँपालिकाको रोजगारीको अवस्था, गाउँवासीको पेशा एवं कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा रही यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.२.१ प्रमुख आर्थिक क्रियाकलाप

३.२.१.१ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल जनसंख्याको ६२.७२ प्रतिशत जनसंख्या आर्थिक रूपले सक्रिय उमेर समूह रहेको देखिएको छ । आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको ७१.१० प्रतिशत (९०२३ जना) विभिन्न क्षेत्रमा क्रियाशील रहेको देखिन्छ भने २७.९ प्रतिशत (३४९१ जना) बेरोजगार रहेको देखिन्छ । सक्रिय जनसंख्या सम्बन्धी विवरण एवं मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १५: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या

वडा	०-१४ वर्ष			१५-५९ वर्ष			६० वर्षभन्दा बढी			जम्मा		
	पु	म	जम्मा	पु	म	जम्मा	पु	म	जम्मा	पु	म	जम्मा
१	५५२	५२६	१०७८	१११३	१०३५	२१४८	२४०	२१५	४५५	१९०५	१७७६	३६८१
२	५१३	४७०	९८३	१३४०	१२०६	२५४६	२४९	२३४	४८३	२१०२	१९१०	४०१२
३	५३७	५१९	१०५६	१३८८	१३२५	२७१३	२३६	२४८	४८४	२१६१	२०९२	४२५३
४	२९३	२५८	५५१	८२४	७८१	१६०५	१७३	१४२	३१५	१२९०	११८१	२४७१
५	३४४	३४४	६८८	९१३	८९८	१८११	१७२	१५८	३३०	१४२९	१४००	२८२९
६	३७४	३७९	७५३	८८४	८०७	१६९१	१२०	१४२	२६२	१३७८	१३२८	२७०६
जम्मा	२६१३	२४९६	५१०९	६४६२	६०५२	१२५१४	११९०	११३९	२३२९	१०२६५	९६८७	१९९५२
प्रतिशत			२५.६१			६२.७२			११.६७			१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.१.२ प्रमुख पेशा अनुसार जनसंख्या

यस क्षेत्रमा अबलम्बन गरिएको पेशा मध्ये सबैभन्दा बढी कृषि तथा पशुपालन कार्यमा संलग्न जनसंख्या २२.८५ प्रतिशत रहेको छ । १० वर्षभन्दा माथिको जनसंख्याको पेशागत स्थिति हेर्दा सबैभन्दा न्यून संख्यामा व्यवसायिक कार्य गर्ने रहेका छन् । पेशा अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. १६: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी जागिर	उद्योग व्यापार	ज्याला मजदूरी	व्यवसायिक कार्य	बैदेशिक रोजगारी	विद्यार्थी	गृहिणी	बेरोजगार	कम उमेर	अन्य	जम्मा
१	१४०२	५०	५१	६२०	१०	८१	४९७	१४४	५८	७०४	६४	३६८१
२	६३५	१८५	६०	२८७	९	१४२	६२९	८८५	३६६	६७२	१४२	४०१२
३	१०३८	२२४	१६०	३३१	३४	१४३	७९७	६०१	१०१	६९६	१२८	४२५३
४	५९७	१५६	१०८	१४१	३	५५	४२८	२२४	११४	३२१	३२४	२४७१
५	५६१	३७६	१२६	४००	१७	९१	५१३	१४०	५५	४५७	९३	२८२९
६	३२६	७०	२४	३९०	१४	१०६	५४५	६०३	१२३	४५९	४६	२७०६
जम्मा	४५५९	१०६१	५२९	२१६९	८७	६१८	३४०९	२५९७	८१७	३३०९	७९७	१९९५२
प्रतिशत	२२.८५	५.३२	२.६५	१०.८७	०.४४	३.१०	१७.०९	१३.०२	४.०९	१६.५८	३.९९	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.१.३ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध हुनसक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन कुल ६९ रहेको छ । जसमध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा ३८ जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. १७: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्य प्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य		जम्मा
	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	
१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२	४	८	३	२	०	१	७	५	०	१	१	२	२	३	०	०	३८
३	०	३	१	१	०	०	१	०	०	०	१	२	०	०	५	७	२१
४	१	१	०	०	०	०	०	१	०	०	०	०	२	०	०	०	५
५	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२
६	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	२
जम्मा	६	१४	४	४	०	१	८	६	०	१	२	४	४	४	५	७	६९

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.१.४ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण

यस गाउँपालिकाबाट जम्मा ६१८ जना वैदेशिक रोजगारीमा गएको देखिन्छ। जस अनुसार सबैभन्दा बढी वडा नं. ३ बाट १४३ जना वैदेशिक रोजगारमा गएको देखिन्छ। यस गाउँपालिकाका बासिन्दाहरुमा वैदेशिक रोजगारीमा ठूलो आकर्षण रहेको पाइन्छ। वैदेशिक रोजगारीका लागि सबैभन्दा आकर्षक गन्तव्य खाडी मुलुक र मलेशिया रहेका छन्। वडा अनुसारको वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. १८: वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरु सम्बन्धी विवरण

वडा नं	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेशिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
१	१३	५४	१	४	९	८१
२	२	९६	२१	१८	५	१४२
३	३	५७	२३	४१	१९	१४३
४	५	२३	१८	७	२	५५
५	२	५४	१४	१६	५	९१
६	२	७४	७	११	१२	१०६
जम्मा	२७	३५८	८४	९७	५२	६१८
प्रतिशत	४.३७	५७.९३	१३.५९	१५.७०	८.४१	१००.००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

३.२.२ गरिबी विश्लेषण

नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ मा नुवाकोट जिल्लाको सन्दर्भमा औल्याइएका तथ्यहरुलाई तादी गाउँपालिकाको हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ। नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार नुवाकोट जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरु मध्ये ४१ औं स्थानमा पर्दछ। यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४६६ रहेको छ। जस अनुसार औषत आयु ७०.८१ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आम्दानी १०८६ अमेरिकी डलर रहेको छ। राष्ट्रिय योजना आयोगको अनुसार यस जिल्लाको गरिबीको दर २०.३ प्रतिशत देखिन्छ।

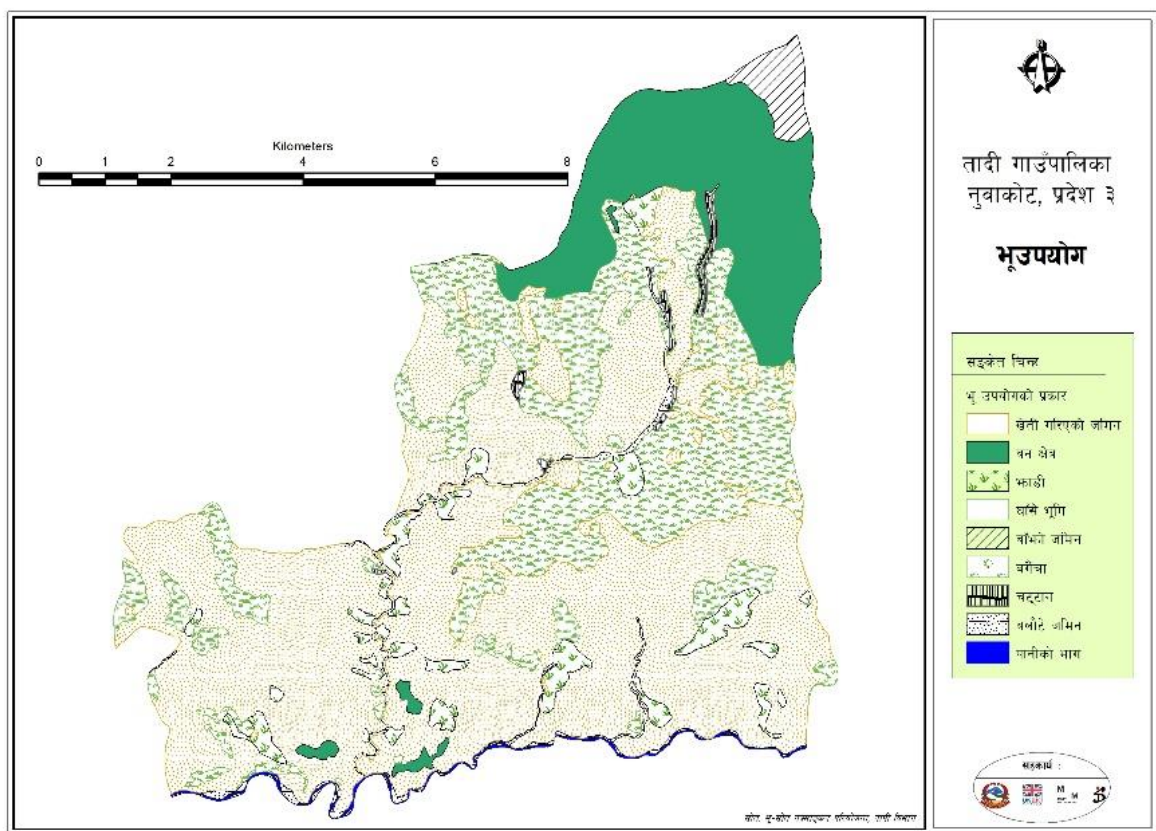
गाउँपालिकाभित्र रहेको कूल ४०३२ घरपरिवार आफ्नै उत्पादनले वर्षभरी खान पुग्नेको संख्या ४८.७६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। ३ महिनामात्र पुग्ने परिवार संख्या ८.६३ प्रतिशत रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १९ कृषि उत्पादनको आत्मनिर्भरता सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखि वर्ष दिन खान पुग्ने	१ वर्षभन्दा बढी	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	१००	३३६	१८२	१००	३५	०	७५३
२	९	४२	१७०	३४५	२८१	६	८५३
३	९	३०	२९३	३५	३९०	१०	७६७
४	३८	३७	४५	५४	३६९	५	५४८
५	१२२	७८	७४	७७	१८७	१	५३९
६	७०	१७४	२३३	६७	२६	२	५७२
जम्मा	३४८	६९७	९९७	६७८	१२८८	२४	४०३२
प्रतिशत	८.६३	१७.२९	२४.७३	१६.८२	३१.९४	०.६०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

रेखाचित्र नं. ३: भू उपयोग तथा खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्था



गाउँपालिकाका कूल ४०३२ घरपरिवारमध्ये वार्षिक ५ लाखभन्दा बढी आम्दानी गर्ने घरपरिवार २९.५६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने ५० हजार भन्दा कम आम्दानी हुने परिवार १७.७१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

तालिका नं. २०: घरपरिवारको आम्दानी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या					जम्मा
	५० हजार भन्दा कम	५० हजारदेखि १ लाख ५० हजारसम्म	१ लाख ५० हजारदेखि २ लाख ५० हजारसम्म	२ लाख ५० हजारदेखि ५ लाखसम्म	५ लाखभन्दा बढी	
१	१२६	१२६	२४३	२०६	५२	७५३
२	१५०	३४५	१७३	९५	९०	८५३
३	१८१	२५	१०	५	५४६	७६७
४	४४	१०५	४७	४७	३०५	५४८

वडा नं.	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या					
	५० हजार भन्दा कम	५० हजारदेखि १ लाख ५० हजारसम्म	१ लाख ५० हजारदेखि २ लाख ५० हजारसम्म	२ लाख ५० हजारदेखि ५ लाखसम्म	५ लाखभन्दा बढी	जम्मा
५	५७	१२१	१०५	११२	१४४	५३९
६	१५६	१३२	९०	१३९	५५	५७२
जम्मा	७१४	८५४	६६८	६०४	११९२	४०३२
प्रतिशत	१७.७१	२१.१८	१६.५७	१४.९८	२९.५६	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

खर्चका हिसावले गाउँपालिकाका वार्षिक ५० हजारभन्दा कम खर्च गर्ने घरपरिवार ३.७५ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने ५ लाखभन्दा बढी खर्च गर्ने परिवार ३१.८५ प्रतिशत रहेको देखिन्छ ।

तालिका नं. २१: घरपरिवारको खर्च सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार संख्या					
	५० हजार भन्दा कम	५० हजारदेखि १ लाख ५० हजारसम्म	१ लाख ५० हजारदेखि २ लाख ५० हजारसम्म	२ लाख ५० हजारदेखि ५ लाखसम्म	५ लाखभन्दा बढी	जम्मा
१	३८	३०४	२१४	१७१	२६	७५३
२	४६	३८३	२४५	९४	८५	८५३
३	२१	१९	१२	२५	६९०	७६७
४	१९	३८	९५	९५	३०१	५४८
५	७	९२	१२५	१४१	१७४	५३९
६	२०	३०४	१५२	८८	८	५७२
जम्मा	१५१	११४०	८४३	६१४	१२८४	४०३२
प्रतिशत	३.७५	२८.२७	२०.९१	१५.२३	३१.८५	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.३ कृषि तथा पशु विकास

यस खण्डमा कृषि, सिंचाई तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरूलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.२.६.१ सिंचाई सुविधा

गाउँपालिका क्षेत्रमा ४५ वटा मौसमी तथा वर्षैभरी संचालनमा रहने सिंचाई आयोजनाबाट करिब १०८० हेक्टर जमिनमा सिंचाई सुविधा पुगेको देखिन्छ । यस्तो सुविधाबाट ६६७९ घरपरिवार लाभान्वित रहेका छन् । एउटै घरधुरीले पनि एक वा सो भन्दा बढी आयोजनाहरूबाट लाभान्वित भएको देखिन्छ । आयोजनागत रुपमा सिंचाइको स्थान, किसिम, उपलब्धता, सिंचित जमिन तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. २२: सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (वर्षैभरि वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई	परिमाण			
छेपाड खोला सिंचाइ	१	नहर	नहर, पाईप	किमि	८	वर्षैभरी	२५	४००
ढाडखोला मुहान	१	कुलो	कुलो, पाईप	किमि	३	"	२०	४२
मोडमोडखोला सिंचाई	१	कुलो	कुलो	किमि	१.५	"	१०	१२५
थोप्लाडखोला मुहान	१	कुलो	कुलो	किमि	२.५	वर्षे	२०	२२५
तल्लो खाटसुड मुहान	१	कुलो	कुलो	किमि	२.५	"	५५	९०
साप्टुडखोला मुहान	१	कुलो	कुलो	किमि	६	वर्षैभरी	१५	१५०
भिमदल खोल्सा मुहान	१	कुलो	कुलो	किमि	२	वर्षे	५	१५०
तादी खोला मुहान घटे	२	नहर, कुलो	कुलो, पाईप	किमि	८	वर्षैभरी	४५०	७५०

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको माध्यम	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरि वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरघुरी
				इकाई	परिमाण			
डि - कुलो सिंचाई	२	कुलो	कुलो	किमि	१.५	बर्षे	६	१८०
दर्खु-टुटुड रालुका	२	नहर, कुलो	कुलो, पाईप	किमि	६	बर्षे	१०.५	६००
घट्टे अधेरी खोला मुहान	२	कुलो	कुलो	किमि	२	बर्षे	२०	६०
डौराडे चिसापानी	२	कुलो	कुलो	किमि	१.५	बर्षे	५.५	१००
महाभीर सिंचाई	२	कुलो	कुलो	किमि	१.५	बर्षे	१०	१५१
घट्टे सिंचाई	२	नहर, पाईप	कुलो	किमि	१	बर्षेभरी	१०	१००
मुसुरे कुलो	२	कुलो	कुलो	किमि	१	बर्षे	७	३५
बेले कुलो खहरे सिंचाई	२	कुलो	कुलो	किमि	१	बर्षेभरी	६	७५
बाह्रमुरे सिंचाई	३	कुलो	कुलो, पाईप	किमि	३	बर्षेभरी	१५	३०
दर्खु सेक्टर सिंचाई	३	नहर, कुलो	कुलो, पाईप	किमि	८	बर्षेभरी	३०	१०००
दर्खु मुहान सिम्ले	३	कुलो	कुलो	किमि	१.५	बर्षेभरी	१०	१८
दर्खु मुहान डुम्रे	३	कुलो	कुलो, पाईप	किमि	४	बर्षेभरी	५०	१८०
दर्खु मुहान बह्रनबेसी	३	नहर, कुलो	कुलो	किमि	३	बर्षेभरी	१६	५५
ढोलेभीर सिंचाई	३	कुलो	कुलो	किमि	३	बर्षे	२०	४५
सिस्नेधारी सिंचाई	३	कुलो	कुलो	किमि	३	बर्षेभरी	५	६०
अल्छेदुङ्गा दर्खुखोला	३	नहर	नहर, पाईप	किमि	५	बर्षेभरी	३०	४२५
खहरेखोला मुहान	३	कुलो	कुलो	किमि	२	बर्षे	२०	२५
सयमुरे सिंचाई	३	कुलो	कुलो	किमि	३	बर्षेभरी	४	६०
असीमुरे सिंचाई	३	कुलो	कुलो	किमि	४	बर्षेभरी	१	१५
कसेरी सिंचाई	३	कुलो	कुलो, पाईप	किमि	१.५	बर्षेभरी	२	३५
तिलहार कुलो	४	पाईप	कुलो	किमि	३	बर्षेभरी	४	२०
पर्वे कुलो	४	पाईप	कुलो	किमि	२.५	बर्षेभरी	२	२८
मैदान कुलो	४	पाईप	कुलो	किमि	४	बर्षेभरी	४	४०
आलीडाँडा	४	पाईप	कुलो	किमि	२	बर्षेभरी	४	४०
बाहुनबेसी सिंचाई	५	सतही कुलो	कुलो, पाईप	किमि	३	बर्षेभरी	४०	५००
कुखुरे सिंचाई	५	कुलो	कुलो	किमि	४	बर्षेभरी	६०	३००
अधेरीखोला डोटेलबेसि	५	कुलो	कुलो	किमि	४	बर्षे	५	५०
पोखरा सिंचाई	५	नहर, कुलो	कुलो	किमि	४.५	बर्षे	१५	१८०
सिस्नेधारी थोपा सिंचाई	५	पोखरी	कुलो, पाईप	किमि	३	बर्षे	१०	५०
रुम्टे सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	४	बर्षे	१५	४०
जौखोरिया सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	९	मौसमी	१०	५०
डोटेलबेसि थोपा सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	५	मौसमी	१०	३०
गैरीगाँउ सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	४	मौसमी	४	२०
ठूलाखेत सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	३	मौसमी	४	५०
पटपटे सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	४	मौसमी	६	४०
जौखोरिया मुग्लान	६	कुलो	कुलो	किमि	५	मौसमी	४	४०
भाक्रीचौर सिंचाई	६	कुलो	कुलो	किमि	३	मौसमी	५	२०
जम्मा					१५७		१०८०	६६७९

स्रोत: सस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व

गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि कार्यका लागि उपयोग गरिएको कूल जमिन २९०८३ रोपनी रहेको देखिन्छ । आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार २९१४ र अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार

संख्या ५७४ रहेको छ भने अन्य स्वामित्वको जमिन २२२५ रोपनी देखिएको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २३: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने		अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने		कृषि कार्य नगर्ने परिवार	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल जमिन क्षेत्रफल (रो.)
	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)		
१	६३६	५४३२	७५	३६५	७	६६	१०९	५८६३
२	५६१	४८६४	१६९	१०११	७०	५०२	२६२	६३७७
३	५४२	३८८८	२०७	११७७	२४४	१४७२	१५३	६५३७
४	४०८	३५०१	८०	३२८	२२	१०१	१२०	३९३०
५	३०८	२५८४	२३	१५५	२	४	२२४	२७४३
६	४५९	३४७७	२०	७६	१७	८०	११०	३६३३
जम्मा	२९१४	२३७४६	५७४	३११२	३६२	२२२५	९७८	२९०८३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री

गाउँपालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने बालीजन्तु उपजहरुमध्ये अन्नबाली ५७५१८ रोपनीमा, दलहन बाली २२६० रोपनीमा र तेलहन १९३८ रोपनी क्षेत्रफलमा उत्पादन हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २४: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नबाली		दलहन बाली		तेलहन बाली	
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)
१	९४०५	८०३४	२८०	११६	४७	२४
२	८५३८	९९१९	३७	५०	३३४	१७२
३	७२३२	९२८४	११	६	६२५	७४
४	२०१४४	९९२१२	७७	२५५	१९५	४१७
५	३९६१	७८१४	३७	५३	३९७	४९०
६	५७७२	५३१३	१२३६	१८३	१६७	६५
जम्मा	५७५१८	१४३०८१	२२६०	७९०	१९३८	१४५६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.४ फलफूल, तरकारी, नगदेबाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा ४०२६ रोपनी क्षेत्रफलमा तरकारी, १८७ रोपनीमा फलफूल र १२२४ रोपनीमा नगदेबालीको उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २५: तरकारी, फलफूल र नगदेबाली उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी		फलफूल		नगदे बाली		मौरीपालन	
	क्षेत्रफल रोपनी	उत्पादन (क्विन्टल)	क्षेत्रफल रोपनी	उत्पादन (क्विन्टल)	क्षेत्रफल रोपनी	उत्पादन (क्विन्टल)	घारसंख्या	उत्पादन (केजी)
१	३२४	५५०	४	१६	३९५	६०२	४३	५७
२	१४०	२३७	१७	२४७	१७२	१८३	२२	७३
३	७३९	६६७	१२	१४	४३७	१७९	८५	१००
४	३७८	३३३७७	१३८	३८४४	१७३	१७४	३७	१६०
५	१३०	४२३	१४	७५	११	२६	२६	१९५
६	२३१५	९०५	२	९९	३६	३३९	०	०
जम्मा	४०२६	३६१५९	१८७	४२९५	१२२४	१५०३	२१३	५८५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

पशुपंक्षीपालनको अवस्था हेर्दा कूल ४०३२ घरपरिवार मध्ये २५९५ घरपरिवारमा पशुपालन रहेको छ । गाई तथा भैसीबाट दैनिक कूल ३५३९ लिटर दुध तथा घिउ उत्पादन गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २६: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नं	परिवार संख्या		गाई		भैसी		जम्मा	
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	संख्या	दुध/घिउ उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/घिउ उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/घिउ उत्पादन (लिटर)
१	६०८	१४५	४१७	४७	७२८	१४५	११४५	१९२
२	५५०	३०३	२१७	९३	५०३	२९८	७२०	३९१
३	५५३	२१४	२०१	२१६	४१२	३१०	६१३	५२६
४	३६२	१८६	१३८	२१८	५४२	१७११	६८०	१९२९
५	२४०	२९९	१३०	१४८	१३७	२०२	२६७	३५०
६	३८२	१९०	१४१	३३	३०२	११८	४४३	१५१
जम्मा	२६९५	१३३७	१२४४	७५५	२६२४	२७८४	३८६८	३५३९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.६ मासुजन्य पशुपालनको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा मासुजन्य उत्पादनका लागि जम्मा ८०४० खसी/बोकापालन भएको देखिन्छ । अण्डा तथा मासुका लागि भने ३१४४८ गोटा हाँस/कुखुरापालन गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २७: मासुजन्य तथा अण्डाजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	खसीबोका	कुखुरा/हास		अन्य
	संख्या	संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	संख्या
१	१३०६	४०४०	१३५८१	०
२	१५७३	५८१९	६०५२९५	१४
३	१२४०	३९३४	४०४७६	२३
४	१५१५	५२२८	१८३१५	०
५	८७५	११३३२	७४७०	१७
६	१५३१	१०९५	६९७६	३
जम्मा	८०४०	३१४४८	६९२११३	५७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.७ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या ३१, ४ जना सक्रिय ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता र पशु कार्यकर्ता ५ जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २८: कृषि तथा पशुसेवामा मानव संसाधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	व्यवसायिक /अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	२	०	०	—
२	५	१	१	—
३	४	१	३	—
४	१२	१	१	—
५	६	१	—	—
६	२	—	—	—
जम्मा	३१	४	५	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.८ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यवसायिक रुपमा कृषि कार्य गर्ने जम्मा २० वटा फर्महरु सञ्चालनमा रहेको छ। संचालित फर्महरुले मुख्यतया मासु उत्पादन गरिरहेका छन्। यस्ता व्यवसायिक फर्मबाट २२ जना महिला तथा २३ जना पुरुष गरी जम्मा ४९ जनाले रोजगारको अवसर प्राप्त गरेका छन्। फर्म र उत्पादन तथा रोजगारी सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका नं. २९: व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

फर्मको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
उर्लेनी पशुपालन कृषि फर्म	१	उर्लेनी	बाखा पाठापाठी,	संख्या	४००	चन्द्र ब. थापा	२	१
काल्चे कृषि फर्म प्रा. लि.	१	उर्लेनी	तरकारी ,	केजी	२०००		२	१
जालपादेवी कृषि फर्म	२	रालुकादेवी	मासु उत्पादन	केजी	२४०००	निरञ्जन तिवारी	२	१
रालुकादेवी कृषि फर्म	३	प्रभुडाडाँ	बाखापालन	केजी	७००	रमेश बस्नेत	१	१
भुमेस्थान बाखापालन	३	तादी ३	बाखा पालन	केजी	६००	विर ब. लामा	०	१
सुनौलो पशुपालन फर्म	३	डाँडागाउ	बाखापालन	केजी	७००	रामचन्द्र तमाङ	१	१
कालिकामाई बंगुर फर्म	३	टुटुङ	मासु	केजी	१२००	कुमार पाण्डे	०	१
रजिशा कृषि फर्म	३	डाडागाउ	बाखा, भैसी	केजी	७००	मानसि तमाङ	१	१
चक्रमहादेव कृषि फर्म	३	टुटु	बाखा, भैसि ,	केजी	६००	बुधे तमाङ	२	२
मैदान टोल पोल्टी फर्म	४	मैदान टोल	अण्डा	गोटा	५४००००	मधुराम मैनाली	१	२
सुन्दरा मल्टिपल एग्रो फर्म	४	दमैटार	मासु , अण्डा	केजी	५००	यसोदा भेटुवाल	१	१
माफ्टोल तरकारी तथा	४	भवन टोल	तरकारी उत्पादन	केजी	७०००	मकरध्वज पाठक	१	१
पाठकटोल तरकारी तथा	४	पाठकटोल	तरकारी उत्पादन	केजी	५०००	चन्द्र ब. पाठक	१	१
मैदानटोल तरकारी तथा	४	मैदान टोल	तरकारी उत्पादन	केजी	६०००	जगत ब. मैनाली	१	१
सावित्रा पोल्टी फर्म	५	बाहुनवेसी	मासु उत्पादन	केजी	४५००	सावित्री बराल	१	१
निरज एण्ड दिप कृषि फर्म	५	बाहुनवेसी	तरकारी उत्पादन	केजी	८०००	सविता गजुरेल	१	१
अधिकारी पोल्टी फर्म	५	बाहुनवेसी	मासु उत्पादन	केजी	१४०००	केशव अधिकारी	१	२
मोक्तन बखा पालन उद्योग	६	नर्जामण्डप	मासु उत्पादन	केजी	२५००	सितालाल तमाङ	१	१
राजु बाखापालन फर्म	६	नर्जामण्डप	मासु उत्पादन	केजी	२०००	रामकृष्ण दाहाल	१	१
वि. के. आर कृषि फर्म	६	नर्जामण्डप	मासु उत्पादन	केजी	१५००	भिम ब. तामाङ	१	१
जम्मा							२२	२३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.९ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित ३० वटा कृषक समूह र १५ पशुपालन समूह रहेको देखिन्छ। कृषि क्षेत्रमा सामूहिक रुपमा कार्य गर्न समूहमा आवद्ध सदस्य सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ३०: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यावसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउ विजन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य		
		म	प		म	प		म	प		म	प	
१	७	४५	-	४	३	१	२	२	२	१	१५	१०	-
२	५	७५	-	-	-	-	२	१	२	१	४६	१८०	-
३	३	१५	१८	९	३	६	६	६	६	२	३२	९६	-
४	८	५०	४५	२	१०	३	५	६	५	३	१९७	२१२	२
५	४	४५	६५	२	१२	३५	३	६	६	-	-	-	-
६	३	१८	१५	२	२५	२२	३	७	६	१	३६	६२	-
जम्मा	३०	२४८	१४३	१९	५३	६७	२१	२८	२७	८	३२६	५६०	२

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.१० सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र वडा नं. ४ मा रहेको २ रोपनी क्षेत्रफलको सार्वजनिक डाँडापोखरी बाहेक अन्य कुनैपनि पोखरी तथा माछापालनको कार्य नभएको देखिन्छ।

३.२.४ उद्योग, व्यापार र व्यवसाय

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेका विभिन्न व्यापार तथा व्यवसाय एवं लघु तथा घरेलु, साना एवं मझौला उद्यम/व्यवसायहरूको तथ्यांक विभिन्न श्रोत अनुसार फरक फरक रहेको देखिन्छ। राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०१८ अनुसार जम्मा ५६५ वटा व्यापारिक प्रतिष्ठानहरू संचालनमा रहेको देखिन्छ। उक्त गणना अनुसार ती प्रतिष्ठानहरूमा जम्मा १६३२ जना संलग्न रहेका र संलग्न भन्ने पुरुषको संख्या ९३७ एवं महिला ६९५ जना रहेको देखिन्छ। गाउँपालिकाले संस्थागत श्रोतबाट वि.सं. २०७६ मा संकलन गरेको तथ्यांक अनुसार संचालित व्यापार व्यवसायको संख्या १०७ रहेको देखिन्छ।

३.२.४.१ घट्ट, मिल तथा संकलन एवं प्रसोधन

यस क्षेत्रभित्र कुटानी पिसानीका लागि २० वटा परम्परागत तथा ८ वटा सुधारिएको पानी घट्ट, २ वटा पानी मिल, १ डिजेल मिल र २३ विद्युत मिल रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ३१: मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	३	३	-	१	-	२	-	-	-	-
२	२	२	-	१	-	२	-	-	-	-
३	४	१	-	-	-	६	-	-	-	-
४	५	-	-	-	-	७	१	-	-	-
५	४	२	-	-	१	४	१	-	-	-
६	२	-	-	-	-	२	-	-	-	-
जम्मा	२०	८	०	२	१	२३	२	०	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.४.२ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा संचालित १०७ वटा व्यापार व्यवसायमध्ये सबैभन्दा बढी किराना पसलहरू संचालनमा रहेका छन्। व्यवसायको प्रकार अनुसार संख्या तथा वार्षिक कारोबार रकम सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार दिईएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची ११ मा दिईएको छ।

तालिका नं. ३२: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	व्यवसायको किसिम	संख्या	वार्षिक कारोबारको रकम रु. हजारमा
१	किराना	५३	३१३००
२	होटल तथा रेष्टुरेण्ट	२०	४७५०
३	कपडा तथा फेन्सी	८	१२५०
४	औषधी पसल	८	३३००
५	ईलेक्ट्रिक पसल	७	१४५०
६	मर्मत सेवा केन्द्र	५	४४००
७	निर्माण सामग्री	२	२५००
८	दूध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र	१	४००
९	मासु विक्री केन्द्र	३	७००
	जम्मा	१०७	५००५०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.४.३ गाउँपालिकाभित्रको निर्माणसंग सम्बन्धित उद्योग तथा व्यवसायको विवरण सम्बन्धी विवरण

पूर्णमा परियोजनाले तयार गरेको उद्यम तथा व्यवसाय सम्बन्धी प्रोफाइल अनुसार तादी गाउँपालिकामा निर्माण सम्बन्धी मात्र जम्मा ३२७ वटा उद्योग तथा व्यवसाय संचालनमा रहेको देखिन्छ । संचालित उद्योग व्यवसायमा ३११ जना पुरुष तथा १६ जना महिलाले संचालन गरेको देखिन्छ ।

गाउँपालिकाभित्र सञ्चालनमा रहेका ३२७ वटा उद्यमहरु मध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं. १ र ४ मा ७५/७५ वटा संचालनमा रहेको देखिन्छ भने वडा नं. २ मा सबैभन्दा कम ३३ वटा संचालनमा रहेको देखिन्छ । संचालनमा रहेकामध्ये ३४ वटामात्र दर्ता भएका र दर्ता नभई संचालनमा रहेकाको संख्या २९३ रहेको छ । वडागत रुपमा संचालित उद्यम व्यवसाय सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ३३: वडागत रुपमा संचालित निर्माणसंग सम्बन्धी उद्यम व्यवसायको विवरण

वडा नम्बर	पुरुष उद्यमी	महिला उद्यमी	जम्मा
१	७३	२	७५
२	३०	३	३३
३	३८	०	३८
४	७२	३	७५
५	४६	२	४८
६	५७	१	५८
जम्मा	३१६	११	३२७

स्रोत: MSMEs Profile, Purnima Project 2019

गाउँपालिका क्षेत्रमा संचालित उद्योग तथा व्यवसायहरुमा प्रत्यक्ष रुपमा १४३२ जनाले रोजगारी प्राप्त गरेको देखिन्छ । प्राप्त रोजगारीको अवस्था हेर्दा पुरुषको तुलनामा महिलाको संख्या अत्यन्त न्यून (१६.२७ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ३४: निर्माणसंग सम्बन्धित उद्यम व्यवसायमा रोजगारीको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पुरुष	महिला	जम्मा
१	३६७	६७	४३४
२	१२३	३	१२६
३	११४	४	११८

वडा नम्बर	पुरुष	महिला	जम्मा
४	१८६	५१	२३७
५	१६२	११	१७३
६	२४७	९७	३४४
जम्मा	११९९	२३३	१४३२
प्रतिशत	८३.७३	१६.२७	१००.००

स्रोत: MSMEs Profile, Purnima Project 2019

गाउँपालिकामा संचालित ३२७ वटा व्यापार व्यवसायमध्ये सबैभन्दा बढी १७१ वटा व्यवसाय निर्माण सामग्रीसंग सम्बन्धित व्यवसायहरु संचालनमा रहेका छन्। व्यवसायको प्रकार अनुसार संख्या सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार दिइएको छ।

तालिका नं. ३५: उत्पादन तथा सेवाको आपूर्ति सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	उत्पादन/सेवा प्रकार						
	निर्माण औजार	निर्माण सामग्री	फर्निचर	विद्युतिय सामग्री	हार्डवेयर	ढुवानी	जम्मा
१	९	६३	३	०	०	०	७५
२	९	४	१४	०	३	३	३३
३	६	४	१२	७	६	३	३८
४	७	३८	१७	३	६	४	७५
५	४	२३	१६	२	३	०	४८
६	८	३९	९	०	१	१	५८
जम्मा	४३	१७१	७१	१२	१९	११	३२७

स्रोत: MSMEs Profile, Purnima Project 2019

३.२.४.४ व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

व्यवसायिक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या गाउँपालिकामा जम्मा ७३८ रहेको छ। जस अन्तरगत सबैभन्दा बढी निर्माण सम्बन्धी तालिम लिनेको संख्या १८८ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३६: व्यवसायिक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा नम्बर	सिलाई, बुनाई, बुटिक, श्रृंगार तथा पार्लर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इञ्जिनियरिङ्ग, अटोमोवाइल र मेकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी
१	१३	०	९१	०	१	४	३	५	१
२	१८	४	२५	३	८	५	१	१	०
३	४३	६३	३९	१७	४३	२१	६	४	६
४	३२	३३	९	७	१६	७	३	३	१४
५	४०	१८	३	१५	१४	१५	१५	२	०
६	२५	२	२१	४	३	७	३	०	२
जम्मा	१७१	१२०	१८८	४६	८५	५९	३१	१५	२३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७४

३.२.५ पर्यटन विकास

३.२.५.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

यस क्षेत्रमा धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिले महत्व रहेका ९ भन्दा बढी स्थलहरू रहेका छन् । वडा नं. २ को जलेश्वर मन्दिर बाहेक सबै स्थानमा सडकको पहुँच पुगेको छ भने केही ठाउँहरूमा होटलको व्यवस्था रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३७: पर्यटकीयस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	भौतिक पूर्वाधार				स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
	वडा नम्बर	सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दूरी (कि.मि.)			
रालुकादेवी मन्दिर	२	पुगेको	१	७	सामुदायिक	धार्मिक	२००
जलेश्वर मन्दिर	२	नपुगेको	-	२	सामुदायिक	धार्मिक	४००
घलेगाउँ मालाभज्याङ	१	पुगेको	-	९	सामुदायिक	पर्यटकीय	१५००
पौवा मन्दिर, खरानीटार	३	पुगेको	४		सामुदायिक	धार्मिक	१५००
बागमारा	४	पुगेको	-	९	सामुदायिक	ऐतिहासिक,	२०००
देउराली मन्दिर	४	पुगेको	-	५	सामुदायिक	धार्मिक	८००
लोकेश्वर मन्दिर	५	पुगेको	-	३	सामुदायिक	धार्मिक	२००
ओमकारेश्वर मन्दिर	५	पुगेको	-	०.५	सामुदायिक	धार्मिक	२००
बच्छलादेवी	६	पुगेको	-	२	सामुदायिक	धार्मिक	३००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.५.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई लक्षित गरी आवासीय सुविधा रहेको १० वटा होटल तथा रेष्टुरेन्ट व्यवसायिक रूपमा संचालनमा रहेका छन् । गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका होटलहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

तालिका नं. ३८: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेन्ट, अन्य)	होटलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या) आन्तरिक
			कोठा संख्या	बेड संख्या			
रालुकादेवी होटल एण्ड लज	२	सतार	२	४	अन्य	ननस्टार	३००
दुर्जेश्वर होटल	२	बारविसे	३	५	अन्य	ननस्टार	६००
तादी भ्यू होटल एण्ड लज	२	बारविसे	३	६	अन्य	ननस्टार	२०००
श्रेष्ठ होटल एण्ड लज	३	खरानीटार	२	४	आवासीय	ननस्टार	२५००
भूमी रिसोर्ट खराने	३	खरानेफाँट	-	-	अन्य	ननस्टार	१००००
लामा होटल	३	खरानीटार	२	३	आवासीय	ननस्टार	२५००
मुद्धती होटल एण्ड लज	४	सातविसे	-	-	अन्य	ननस्टार	८००
जालपादेवी होटल	४	सातविसे	-	-	अन्य	ननस्टार	१२००
विक्रम होटल	५	बाहुनबेसी	२	४	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	१४००
गुरुङ होटल	५	बाहुनबेसी	३	७	रेष्टुरेन्ट	ननस्टार	१२००
जम्मा			१७	३३			२२५००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.६ बैंक तथा वित्तीय सेवा

३.२.६.१ बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालित बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको लगानी तथा लगानीको मुख्य क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३९: बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, खरानीटार	३	-	-	कृषि, व्यापार, निर्माण, सेवा
	कृषि विकास बैंक लि. खरानीटार	३	३३०० करोड	८४० करोड	कृषि, व्यापार, निर्माण, सेवा
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
	एसियन लाईफ इन्सोरेन्स	३	५० लाख	-	-
घ.	लघु वित्त संस्था				
	डिप्रक्स लघुवित्त संस्था, खरानीटार	३	३ करोड २९ लाख ३३ हजार	८८ लाख ३७ हजार	कृषि, व्यापार, पशुपालन
	एन् एम. वि. माईक्रो फाईनन्स	३	३ करोड	२ करोड ६० लाख	कृषि, व्यापार
	आरम्भ माईक्रो फाईनान्स प्रा.लि.	३	५ करोड ६० लाख	३ करोड ६० लाख	कृषि, व्यापार
ड.	सहकारी संस्था				
	जनचाहना उपभोक्ता सहकारी संस्था	३	२८ लाख	२३ लाख	कृषि, व्यापार
	कोईरालचेत कृषि सहकारी संस्था	३	६ लाख	४ लाख	कृषि, व्यापार
	प्रभुडाडा कृषि सहकारी संस्था	३	५ लाख	४ लाख ५० हजार	कृषि, व्यापार
	उर्लेनी कृषि सहकारी संस्था	१	२ लाख ५० हजार	२ लाख ३० हजार	कृषि

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.२.६.२ बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने परिवार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका करीव ४०.९७ प्रतिशत घरपरिवारको बैंकमा खाता रहेको देखिन्छ । बैंकमा खाता हुने परिवार सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ४०: बैंकमा खाता हुने परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बैंकमा खाता हुने परिवार	बैंकमा खाता नहुने परिवार	जम्मा
१	९६	६५७	७५३
२	२०६	६४७	८५३
३	४३५	३३२	७६७
४	२१०	३३८	५४८
५	३८८	१५१	५३९
६	३१७	२५५	५७२
जम्मा	१६५२	२३८०	४०३२
प्रतिशत	४०.९७	५९.०३	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.३ सामाजिक अवस्था

यस खण्डमा गाउँपालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक अवस्थाका विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

३.३.१.१ पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरता विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार यस क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पाँच वर्ष माथिको कुल १८१३५ जनसंख्या मध्ये ७४.४६ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् । लैंगिकताका आधारमा पुरुषको साक्षरता दर ७८.७० प्रतिशत र महिलाको ६९.९२ प्रतिशत रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४१: पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरता अवस्था

लिंग	लिंगका आधारमा साक्षरताको स्थिति					
	५ वर्ष माथिको जनसंख्या	पढन लेख्न सक्ने जनसंख्या	पढन सक्ने जनसंख्या	पढन लेख्न नसक्ने जनसंख्या	नखुलेको	साक्षरता दर (प्रतिशत)
पुरुष	९३६८	७३७३		१९९५		७८.७०
महिला	८७६७	६१३०		२६३७		६९.९२
जम्मा	१८१३५	१३५०३	०	४६३२	०	७४.४६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.१.२ साक्षरताको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा वडा नं. २ मा सबैभन्दा उच्च ८८.६४ प्रतिशत साक्षर रहेका छन् भने सबैभन्दा न्यून वडा नं. १ मा ६२.७८ प्रतिशत मात्र रहेको छ । लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४२: साक्षरताको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	साक्षरता दर (प्रतिशत)			६-५९ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	६६.७८	५८.४५	६२.७८	१४७३	१३७१	२८४४
२	९१.२४	८५.७६	८८.६४	१६६९	१४९३	३१६२
३	८३.४६	७४.१८	७८.९१	१७३५	१६४६	३३८१
४	६७.३६	६०.०९	६३.८९	१०३१	९५८	१९८९
५	७५.७३	६६.८३	७१.३६	११३०	१०९९	२२२९
६	८२.३०	६७.८३	७५.२३	११४०	१०६१	२२०१
जम्मा	७८.७०	६९.९२	७४.४६	८१७८	७६२८	१५८०६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.१.३ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या

शिक्षाको स्तर विश्लेषण गर्दा गाउँपालिकामा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरूको संख्या ३४८० रहेको छ भने स्नातकोत्तर गर्नेहरूको संख्या ४१४ जना रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागतरूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ४३: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या									
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	एम फिल वा माथी	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर
१	२९७	७८८	२५७	२६	५	०	१६	८२३	१२१७	२१९
२	५१२	८४८	४७०	१४५	३७	२	१००	१२५६	३८५	१८५
३	३२२	५६०	८५२	३०३	२३४	४४	६९	८३४	७८१	१६७
४	१७८	२७४	४७६	१७२	५७	४	१	३४५	४७७	१४७
५	१२८	४४४	६९६	२१९	७२	१	५	३६९	७०२	१५५
६	२५७	५६६	४५७	४७	९	०	०	६००	५८८	१७२
जम्मा	१६९४	३४८०	३२०८	९१२	४१४	५१	१९१	४२२७	४१५०	१०४५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.१.४ शैक्षिक संस्था

गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा जम्मा ३१ वटा सामुदायिक विद्यालयहरू संचालनमा रहेका छन् । यसका अतिरिक्त ६ वटा संस्थागत विद्यालय समेत यस गाउँपालिकामा संचालित छन् । यस क्षेत्रमा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ४४: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा ९-१२	जम्मा
आधारभूत	२६		२६
माध्यमिक		५	५
जम्मा	२६	५	३१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.१.५ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्रा

गाउँपालिकाभित्र रहेका कुल ३१ मध्ये २६ आधारभूत र ५ वटा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन् । यी विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूमा पूर्व प्राथमिक तहमा ३६१, आधारभूत तहमा २९५२ र माध्यमिक तहमा ९९९ जना रहेको पाइन्छ । विद्यालयतग तथा वडागत छात्रछात्राहरूको विवरण अनुसूची-२ मा राखिएको छ भने तहगत रुपमा अध्ययन गर्ने छात्र छात्राहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ४५: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको किसिम	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
आधारभूत विद्यालय	१५१	१४६	२९७	९५५	८७६	१८३१	०	०	०	११०६	१०२२	२१२८
माध्यमिक विद्यालय	४१	२३	६४	५९८	५२३	११२१	५६५	४३४	९९९	१२०४	९८०	२१८४
जम्मा	१९२	१६९	३६१	१५५३	१३९९	२९५२	५६५	४३४	९९९	२३१०	२००२	४३१२

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.१.६ विद्यालयको भौतिक अवस्था

गाउँपालिकाभित्र रहेका कुल ३१ वटा विद्यालयहरूमा ७२ पक्की भवन रहेको छ । संचालित सबै विद्यालयहरूमा खानेपानीको सुविधा रहेको छ । यी विद्यालयहरूको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण अनुसूची ३ मा रहेको छ ।

३.३.१.७ शिक्षक विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका जम्मा ३१ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा कूल ११० स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा ११५ शिक्षक र ७४ शिक्षिका गरी १८९ जना शिक्षक/शिक्षिका कार्यरत रहेका छन् । शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण **अनुसूची-४** मा रहेको छ ।

३.३.१.८ भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूको खुद भर्ना दर औषत रुपमा पूर्व प्राथमिक तहमा ४९.३२, आधारभूत तहमा ६१.३ र माध्यमिक तहमा ६४.३३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यसैगरी औषत निरन्तरता दर पूर्व प्राथमिक तहमा ७४.९३, आधारभूत तहमा ८०.०३ र माध्यमिक तहमा ८७.६० प्रतिशत रहेको देखिन्छ । भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उतिर्ण दर सम्बन्धी विवरण **अनुसूची-५** मा रहेको छ ।

३.३.१.९ दिवा खाजा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रभित्र रहेका विद्यालयहरूमा दिवा खाजा पाउने विद्यार्थीहरूमा छात्रातर्फ ११२६ र छात्रतर्फ १००४ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-६** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.१.१० छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

यस क्षेत्रभित्र रहेका विद्यालयहरूमा छात्रवृत्ति सुविधा पाउने विद्यार्थीहरूको स्थिति हेर्दा दलित तर्फ १४५, अपाङ्ग तर्फ २६, गरिब छात्रा तर्फ २, विपन्न तर्फ २२३, जेहेन्दार तर्फ २६ तथा अन्य सेवा सुविधा पाउने ११२ जना रहेका छन् । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-७** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.१.११ शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धित विशेष व्यवस्था

विद्यालयहरूमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा एकीकृत पाठ्यक्रम २७ वटा विद्यालयहरूमा लागु भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-८** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.१.१२ आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी

गत शैक्षिक वर्ष विद्यालयहरूमा आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थीहरूको जम्मा संख्या २६४६ जना रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-९** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.१.१३ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरूमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्न विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन १६ वटा विद्यालयमा भएको देखिएको छ भने विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा अबै कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण **अनुसूची-१०** मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

गाउँपालिकाको स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाको अवस्था यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.३.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ६ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमध्ये ४ वटा स्वास्थ्य चौकी, १ अस्पताल र १ सामुदायिक ईकाइ रहेका छन् । यस्ता संस्थाहरूमा कूल ४३ स्वास्थ्यकर्मीको स्वीकृत दरबन्दी रहेकोमा सबै दरबन्दीमा स्वास्थ्यकर्मी कार्यरत रहेको देखिन्छ । स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ४६: स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसूती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
उर्लेनी स्वास्थ्य चौकी	१	७	४	-	-	-	छ	-	छ	छ	-
रालुकादेवी स्वास्थ्य चौकी	२	६	५	२	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ	-
खरानीटार अस्पताल	३	१५	२१	१५	छ	छ	छ	छ	छ	छ	-
सुन्दरादेवी स्वास्थ्य चौकी	४	६	६	-	-	-	छ	छैन	छ	छ	-
नर्जामण्डप स्वा. चौकी	६	६	५	-	छ	छ	छ	छैन	छ	छ	-
बोहोरे सामुदायिक ईकाइ	५	३	२	-	छैन	छैन	छ	-	छ	छ	-
जम्मा		४३	४३								

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरूको अवस्था हेर्दा सबै स्वास्थ्य संस्थामा सुरक्षित मातृत्व, पोषण सेवा, स्वास्थ्य शिक्षण सेवा र परामर्श सेवा उपलब्ध रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ४७: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
उर्लेनी स्वास्थ्य चौकी	१	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छ
रालुकादेवी स्वास्थ्य चौकी	२	छ	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	छ
खरानीटार अस्पताल	३	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ
सुन्दरादेवी स्वास्थ्य चौकी	४	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छ
नर्जामण्डप स्वा. चौकी	६	छ	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	छ
बोहोरे सामुदायिक ईकाइ	५	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छ

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति गरी जम्मा ४९ जना रहेका छन्। स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ४८: स्वास्थ्य संस्थामा जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नं.	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या								
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य
उर्लेनी स्वा. चौकी	१	-	-	१	-	१	१	-	१	-
रालुकादेवी स्वा. चौकी	२	-	-	१	-	१	२	-	१	-
खरानीटार अस्पताल	३	-	१	२	३	३	४	२	५	१ (रेडियोग्राफर)
सुन्दरादेवी स्वास्थ्य चौकी	४	-	-	१	-	२	२	-	१	-
नर्जामण्डप स्वा. चौकी	६	-	१	१	१	१	१	१	-	-
बोहोरे सामुदायिक ईकाइ	५	-	१	-	-	१	-	-	-	-
जम्मा		-	३	६	९	९	१०	३	८	१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.४ मृत्यु हुने कारणहरु

गत वर्ष मृत्यु हुनेहरु कूल ३१ महिला र ३३ पुरुष मध्ये सबैभन्दा बढी ३६ जनाको नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ। विभिन्न रोगका कारण मृत्यु हुनेहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ४९: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	महामारी/सर्ने रोग		नसर्ने रोग		टिबी, जण्डिस, आदी/सर्ने रोग		दुर्घटना		जम्मा	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	०	०	२	४	०	०	०	१	२	५
२	०	०	०	४	१	०	१	१	२	५
३	२	१	९	५	२	१	१	३	१४	१०
४	१	१	३	२	०	०	१	०	५	३
५	०	०	०	१	०	०	०	३	०	४
६	२	०	६	०	०	१	२	३	१०	४
जम्मा	५	२	२०	१६	३	२	५	११	३३	३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.५ खोप तथा पोषण

गाउँपालिकामा पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या जम्मा ३१८३ रहेको छ। यहाँका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट खोप लिने बालबालिका संख्या १६४० जना, बृद्धि अनुगमन गरिएका बालबालिका संख्या ७६९ जना मध्ये कुपोषित बालबालिका संख्या ३ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५०: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनिका	२ वर्ष मुनिका	५ वर्ष मुनिका	विसिजि	पेण्टाभ्या-लेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा/रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धि अनुगमन गरिएका	बृद्धि अनुगमन गरिएका
१	८८	२०६	५०६	५२	१६७	१६७	९७	५०	५४	०
२	६६	१२२	२९१	३८	३५	३५	७१	३३	१९६	०
३	८८	१२३	३१६	४१	१३६	५७	९०	४६	३१३	२
४	५३	९७	२२८	१९	४०	-	५१	३०	१०७	१
५	५४	९७	२२९	१४	-	५३	६३	२२	३५	०
६	१४६	१२९	३४४	५०	९५	२२	४५	२१	६४	०
जम्मा	४९५	७७४	१९१४	२१४	४७३	३३४	४१७	२०२	७६९	३

* डिप्टी, हेपि, हिपवि#

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.६ आयोडिनयुक्त नूनको प्रयोग

गाउँपालिकाका कूल ४०३२ घरपरिवारमा खुल्ला नूनको प्रयोग गर्ने घरपरिवार करीव १.५९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५१: नूनको प्रयोग अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	आयोडिनयुक्त नून प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	खुल्ला नून प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	७२१	३१	१	७५३
२	८४४	९	०	८५३
३	७६२	४	१	७६७
४	५२६	१८	४	५४८
५	५३७	२	०	५३९
६	५७०	०	२	५७२
जम्मा	३९६०	६४	८	४०३२
प्रतिशत	९८.२१	१.५९	०.२०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.७ सुरक्षित मातृत्व

गाउँपालिकामा सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गत वर्ष १२४ जनाले प्रसुती सेवा लिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ५२: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	१०८	३४	३०	-	-	-	-
२	१९	९	१७	३	०	०	०
३	१२४	८३	५३	६२	१२४	०	०
४	१२	१२	१२	१०	०	०	०
५	१५	२५	२५	३	०	०	०
६	२०	२०	२०	५	०	०	०
जम्मा	२९८	१८३	१५७	८३	१२४	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.८ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

गाउँपालिकामा मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा जीवित नवजात शिशुको संख्या गतवर्षको आँकडा अनुसार जम्मा १८८ रहेको देखिन्छ । यस क्षेत्रमा कूल ७१ महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ५३: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१	०	५२	०	०	७७८	०	३६५	०	७०	१३
२	०	०	०	०	८३०	०	११३	०	२६	१२
३	०	१२४	०	०	७५२	०	१४२	०	६५	१५
४	०	१	०	१	४५०	२	२३	०	५५	११
५	०	११	०	०	६२३	०	१५	०	१५	१०
६	०	०	०	०	६८७	०	२०	०	२५	१०
जम्मा	०	१८८	०	१	४१२०	२	६७८	०	२५६	७१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.९ गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार

यस क्षेत्रमा देखापर्ने प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढी ग्यास्ट्रिक/अल्सर सम्बन्धी विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ । रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ५४: गाउँपालिका भित्र देखा परेका प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	१८	१७	१६	४	-
२	भाडा पखाला	४५	४०	२५	-	-

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
३	मलेरिया	-	-	-	-	-
४	कालाजार	-	-	-	-	-
५	क्षय रोग (टिबी)	१२	१२	-	१२	-
६	कुष्ठ रोग	-	-	-	-	-
७	रक्तचाप	१४५	१४०	१४०	५०	-
८	मुटु रोग	-	-	-	-	-
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर	३८८	३८०	३८०	५०	-
१०	पक्षघात	-	-	-	-	-
११	एचआईभि एड्स	--	-	-	--	-
१२	क्यान्सर	-	-	-	-	-
१४	मधुमेह (चिनी रोग)	१६०	१६०	१३०	२०	-
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	३४०	३४०	३००	२०	-
१६	प्रसूतिजन्य रोग	१६५	१६५	१४०	४५	-
१७	अन्य					-
	जम्मा	१२७३	१२५४	११३१	२०१	-

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.१० परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था

गाउँपालिकाभित्रको कूल जनसंख्या १९९५२ मध्ये १.०२ प्रतिशत दीर्घरोगी, ३.०१ प्रतिशत सामान्य रोगी र ९४.७० प्रतिशत स्वस्थ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ५५: परिवारका सदस्यहरूको स्वास्थ्य अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	३६३२	३८	५	६	३६८१
२	३४५२	४१२	११२	३६	४०१२
३	४१५७	१५	१९	६२	४२५३
४	२३३६	४०	२४	७१	२४७१
५	२७२९	३२	१५	५३	२८२९
६	२५८८	६३	२९	२६	२७०६
जम्मा	१८८९४	६००	२०४	२५४	१९९५२
प्रतिशत	९४.७०	३.०१	१.०२	१.२७	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.२.११ जीवन बीमा/स्वास्थ्य बीमा

यस क्षेत्रभित्र विमा गरेका जनसंख्या ३४७ रहेकोमा ती मध्ये ३४६ जनाले जीवन विमा गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५६: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विमा गरेका वा नगरेका परिवार संख्या			
	जीवन विमा	स्वास्थ्य विमा	अन्य विमा	कुनै पनि नगरेको
१	४३	१	०	७०९
२	११०	१	१	७४०
३	९३	१	०	६७०
४	२८	०	२	५१३
५	४८	०	०	४९१
६	१९	०	०	५५३
जम्मा	३४१	३	३	३६७६

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.३ खानेपानी तथा सरसफाई

३.३.३.१ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल ४०३२ घरपरिवार मध्ये करीव ७९.४६ प्रतिशत घरपरिवारले धारा वा पाईपको पानी उपयोग गर्दछन्। वडा अनुसारको विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ५७: स्रोत अनुसार खानेपानीको विवरण

वडा नं.	खानेपानीको स्रोतको प्रकार							जम्मा
	धारा वा पाइपको पानी	ट्यूबेल वा हाते कल	ढाकिएको इनार वा कुवा	नढाकिएको इनार वा कुवा	मूलको पानी	नदी वा खोला	अन्य	
१	६३१	०	०	१	११२	९	०	७५३
२	७२७	७	२१	६५	१९	१२	२	८५३
३	५५२	१०	६	२	१९७	०	०	७६७
४	५०९	०	०	३	३०	०	६	५४८
५	५१५	२	९	११	२	०	०	५३९
६	२७०	०	०	१	२९४	५	२	५७२
जम्मा	३२०४	१९	३६	८३	६५४	२६	१०	४०३२
प्रतिशत	७९.४६	०.४७	०.८९	२.०६	१६.२२	०.६४	०.२५	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.३.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा ७८.७७ प्रतिशत घरपरिवारमा फलस भएको शौचालय, १८.२३ प्रतिशत घरपरिवारमा सामान्य खालको शौचालय रहेको तथा ३ प्रतिशत घरपरिवारमा शौचालय नभएको अवस्था देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ५८: शौचालय प्रयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या			जम्मा
	फलस भएको	सामान्य	नभएको	
१	६६५	३७	५१	७५३
२	७४३	६२	४८	८५३
३	७३३	३१	३	७६७
४	४७१	७१	६	५४८
५	३११	२२५	३	५३९
६	२५३	३०९	१०	५७२
जम्मा	३१७६	७३५	१२१	४०३२
प्रतिशत	७८.७७	१८.२३	३.००	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.३.४ युवा तथा खेलकूदको अवस्था

३.३.४.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न ३ स्थान पिकनिक स्थल र २ स्थान मनोरञ्जन स्थलको रुपमा उपयोग हुँदै आईरहेको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५९: खेलमैदान तथा पिकनिक स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	घलेगाँउ पाखा पिकनिक स्थल	पिकनिक	२०००	सामुदायिक	१५०
३	हात्तीपाटा पिकनिक स्थल	पिकनिक	१०००	निजी	४००

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
४	बगमारा पिकनिक स्थल	पिकनिक	१०००	निजी, सरकारी	१५००
५	डाडापाटो	मनोरञ्जन	२०००	सरकारी	२००
६	बक्षलास्थल	मनोरञ्जन	२०००	सामुदायिक	३००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.४.२ व्यवसायिक खेलाडी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको वडा नं. २ र ३ वस्ने क्रमशः गोकर्ण कार्की र कृष्ण गुरुङ खेलाडीको रुपमा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६०: व्यवसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)
२	गोकर्ण कार्की	पु.	३१	भलिबल	जिल्लास्तर
३	कृष्ण गुरुङ	पु.	२८	तोकवान्दो	स्थानिय

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.३.५ कला, भाषा तथा संस्कृति

३.३.५.१ स्थानीय चाडपर्व, जात्रा र मेला

यस गाउँपालिकाको नर्जामण्डप, सुन्दरा र रालुकामा कोटघरहरू रहेका छन् । यी कोटघरहरूमा दशैको नवमीका दिन मेला लाग्ने गर्दछ । यसै गरी खरानीटारको शिवालय मन्दिरमा कृष्ण अष्टमीको दिन मेला लाग्ने गर्दछ । काल्चेको कल्पेस्वरी महादेवको मन्दिरमा माघे सक्रान्तिको दिनमा मेला लाग्ने गर्दछ । यस गाउँपालिकाको अन्य सांस्कृतिक महत्वका वस्तुहरूमा नर्जामण्डपको बसला देवी, रालुकाको रालुकामाई, गणेश मन्दिर प्रमुख रुपमा रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६१: स्थानीय चाडपर्व, जात्रा र मेला सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
१	माघे संक्रान्ती	काल्चे, थोप्लाङखोला	माघ १	धार्मिक	
१	फागु पूर्णिमा	काल्चे	फागु पूर्णिमा	धार्मिक	
२	जलेश्वर मेला	परेथान	बैशाख	धार्मिक	
३	भुमस्थान मेला	कोईरालचेत	फागु पूर्णिमा	धार्मिक	
३	क्षेत्रपाल मेला	खरानीटार	कृष्ण अष्टमी	धार्मिक	
४	दशै मेला	मैदानटोल	आश्विन शुक्ल नवमी	धार्मिक	
५, ६	तीज मेला	बाहुनबेसी, लोकेश्वर मन्दिर र बक्षलास्थल	भाद्र ऋषि पञ्चमी	धार्मिक	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.४ भौतिक विकासको अवस्था

गाउँपालिकाको भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ । यस अन्तरगत सडक, पुल तथा यातायात विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरू समावेश गरिएको छ ।

३.४.१ यातायात पूर्वाधार

गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको कुल सडक संजालको लम्बाई ७५.५ किलोमिटर रहेको छ । सो मध्ये ३.५ किमि कालोपत्रे र बाँकी कच्ची रहेको छ । ती सडकहरूमा पनि सडकको क्षमता तथा अवस्था अनुसार ठूला/साना सवारी साधनहरू संचालन हुने गरेका छन् ।

३.४.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस क्षेत्रमा रहेका सडक भएर गाउँपालिकाका विभिन्न भू-भागम्म सवारी साधनहरू चल्ने गरेका छन् । यी सबै सडकबाट लाभान्वित हुने जनसंख्या करिब १७ हजारभन्दा बढी छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको मा रहेको छ ।

तालिका नं. ६२: सडक मार्गको विद्यमान अवस्था विवरण

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
२	दुप्चेश्वर सडकमार्ग	बाहुनवेसी	भोर्ले	३	कालो पत्रे	२०००
२	सालघारी मैदान सडकमार्ग	बारविसे छापथोक हुदै सतार मैदान	मैदान	४	कच्ची	१२००
२	सातविसे चिलाउनेगाँउ सडकमार्ग	सल्लाघारी, दाहालथोक, सतार मुडुरे	चिलाउनेगाँउ हुदै बागमारा	१२	कच्ची	२०००
३	भोर्ले सेतीखाँद सडकमार्ग	भोर्ले , प्रभुडाडा , डाडागाँउ हुदै	मैदान	७	कच्ची	२०००
३	क्षेत्रपाल मन्दिर हुदै रालुका अल्छेहुङ्गा सडकमार्ग	खरानीटार, टुटुङ, अल्छेहुङ्गा	दोर्खु	८	कच्ची	३५००
३	कोईरालचेत ग्रामिण सडक	खरानीटार , आँपचौर	कोईरालचेत , उर्लेनी	६	कच्ची	१०००
३	भुमेस्थान ग्रामीण सडक	शेषमान	भुमेस्थान	१.५	कच्ची	१५०
४	सातविसे बागमारा मार्ग	सातविसे	भर्गेरी	९	कच्ची	२५००
४	डुग्रने घट्टे	डुग्रने	मुसुरे	२	कच्ची	५००
४	डुग्रने लामिडाडा	डुग्रने	लामिडाडाँ	४	कच्ची	८००
५	बाहुनवेसी विज्ञान मा.वि भन्ज्याङ सडक	बाहुनवेसी	भन्ज्याङसम्म	४	कच्ची	४००
५	बाहुनवेसी कविलास सडक	बाहुनवेसी	कविलास	७	पक्की	५००
५	बाहुनवेसी सठिया उर्लेनी सडकमार्ग	बाहुनवेसी	उर्लेनी	४	कच्ची	३००
६	गणेशस्थान पौवाथोक डाडाँपाटो सडकमार्ग	गणेशस्थान	पौवाथोक	२	कच्ची	३००
६	नर्जा बागखोर, भन्ज्याङ, गैरीगाँउ छाप सडक	नर्जा	छाप	२	कच्ची	२००
				७५.५		१७३५०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.४.१.२ पैदल मार्ग

गाउँपालिकाका विभिन्न वडाभित्र रहेका विभिन्न वस्तीहरूलाई पैदलमार्गले जोडिएको देखिन्छ । पैदलमार्गको लम्बाई करिब ३३ किमि रहेको र यस पैदल मार्गबाट लाभान्वित हुनेको जनसंख्या १३ हजार रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ६३: पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
२	सालघारी ठाडोवाटो	कोषगाडे	बरेबोट , कट्टेलबस्ती	२	१४००
२	सतार मैदान चिलाउनेगाँउ	मैदान मुडुरे	चिलाउनेगाँउ	२	८००
३	कोषगाडे स्कुलडाडाँ	कोषगाडे, बरेचौर , प्रभुडाडा	डाडागाँउ	३	१५००
३	खरानीटार आँपचौर	खरानीटार	कोईरालचेत, बागेंसुवारा	२	७००

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
३	खरानीटार डाडाँगाउँ, उर्लेनी	खरानीटार, रिमालडाडाँ	डाडाँगाउँ, टुटुङ हुदै उर्लेनी	३	२०००
४	बरमेचौर ढाडे मैदान जाने	बरमेचौर ढाडे	ढाडे	३	२०००
४	आलडाडाँ काउले जाने	मैदान	आलडाडाँ, काउले	६	१५००
४	खहरे सिमलगैरी, भवनडाडाहुदै भगेरी जाने	खहरे	भगेरी	५	१४००
५	नर्जा बाहुनबेसी	नर्जा	बाहुनबेसी	४	१०००
५	बाहुनबेसी आप्र	बाहुनबेसी	आप्र	१	४००
६	डाडाँपाटा बक्षलादेवी मन्दिर कोतघर	डाडाँपाटा	बक्षलामन्दिर	२	३००
				३३	१३०००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.४.१.३ पुल तथा पुलेसा

गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूलाई जोड्ने पक्की पुल तथा कल्भर्टहरू गरी जम्मा १५ वटा रहेका छन् । ती सबै संरचनाहरूको अवस्था ठीकै देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ६४: पुल तथा पुलेसा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	पुलको नाम	पुल भएको खोला नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे /टुष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	दोर्खु पुल	दोर्खु खोला	अल्छेदुङ्गा	काल्चे	भोलुङ्गे	२०	ठिकै	२०६२
१	छेपाङ पुल	छेपाङखोला	काल्चे	छेपाङ	भोलुङ्गे	१५	ठीकै	२०६०
२	घट्टेखोला पुल	घट्टेखोला	भरतडील	सातविसे	भोलुङ्गे	७५	राम्रो	२०५७
२	चाँपटारी पुल	तादीखोला	ढाडे	थप्रेक	भोलुङ्गे	५५	राम्रो	२०६६
२,४	घट्टेखोला पुल	घट्टेखोला	भरतडील	सातविसे	पक्की	३६	राम्रो	२०७०
३	खरे पुल	खहरेखोला	कोषगाडे	प्रभुडाडा	काठे	१५	जिर्ण	२०४९
३	कुखे पुल	दोर्खुखोला	सठिया	सुर्यगढी	काठे	३०	जिर्ण	२०४८
३	च्याप्ले पुल	खर्दुखोला	हात्तीपाटा	बोरे	काठे	२५	जिर्ण	२०४७
३	बागेसुआरा पुल	दोर्खुखोला	कुपिण्डे	बागे.सुआरा	भोलुङ्गे	४०	राम्रो	२०६९
३	दुङ्गे पुल	दोर्खुखोला	अल्छेदुङ्गा	ओखे	भोलुङ्गे	३०	जीर्ण	२०५४
४	तादी भोलुङ्गे पुल	तादीखोला	तादी	पञ्चकन्या	भोलुङ्गे	८०	राम्रो	२०५६
४	साङ्गे पुल	तादीखोला	तादी	पञ्चकन्या	भोलुङ्गे	७०	जिर्ण	२०४८
४	भ्याङ्गे पुल	तादीखोला	तादी	दुप्चेश्वर	भोलुङ्गे	७०	राम्रो	२०५०
४	चैतेचोक पक्की पुल	खहरेखोला	तादी	दुप्चेश्वर	पक्की	३६	राम्रो	२०७४

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.४.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तरगत जल विद्युतको उत्पादन तथा इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ ।

३.४.२.१ इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी ७८.४२ प्रतिशत घरपरिवारले दाउरालाई खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा उपयोग गर्ने गर्दछन् । यस बाहेका अन्य इन्धनको उपयोग हेर्दा २०.६८ प्रतिशत घरपरिवारमा एल पि ग्यास उपयोग हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

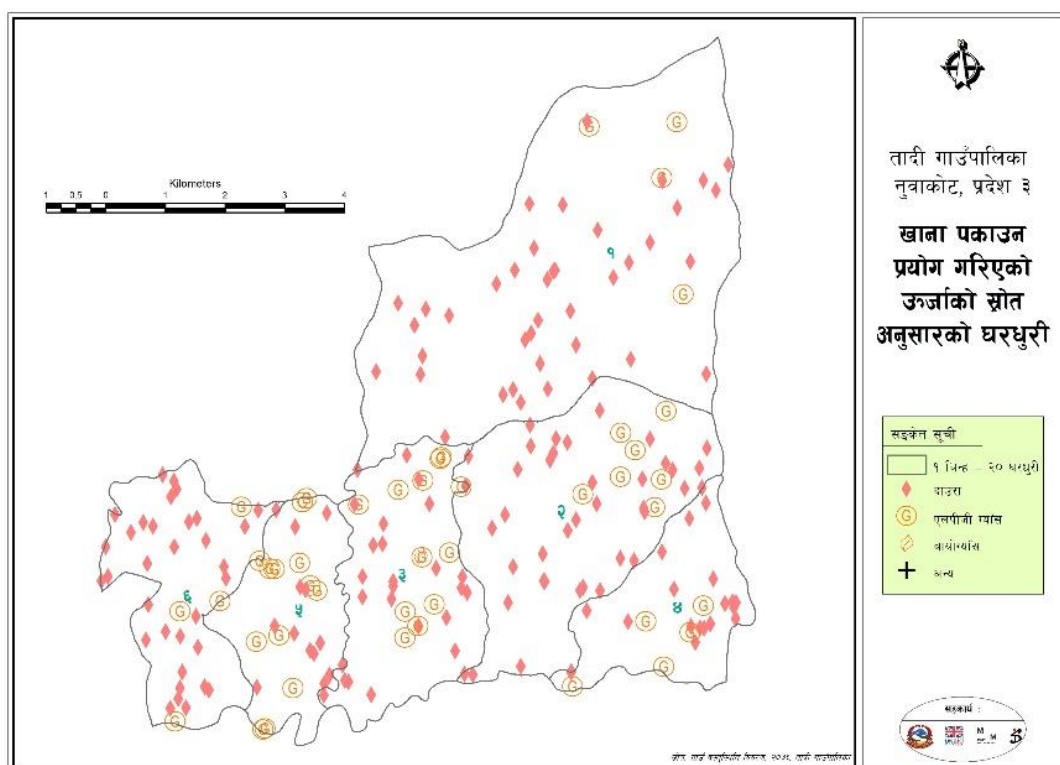
तालिका नं. ६५: इन्धन उपयोग सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार घरपरिवार संख्या
---------	--

	दाउरा	एल पि ग्यास	गोबर ग्याँस	अन्य	अन्य
१	६९१	६१	०	१	७५३
२	७१८	१३३	१	१	८५३
३	५२५	२१९	२०	३	७६७
४	४३८	१०५	३	२	५४८
५	२५९	२७७	१	२	५३९
६	५३१	३९	०	२	५७२
जम्मा	३१६२	८३४	२५	११	४०३२
प्रतिशत	७८.४२	२०.६८	०.६२	०.२७	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

रेखाचित्र नं. ४: खाना पकाउने ईन्धनको आधारमा घर परिवार



३.४.२.२ बत्ती बाले इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिकामा बत्ती बाल्ने प्रयोजनका लागि विद्युतको उपयोग मुख्य देखिएको छ । कुल ८७.२८ प्रतिशत घरधुरीमा विद्युतको उपयोग भैरहेको छ, भने सोलार प्रयोगकर्ता ९.०८ प्रतिशत रहेका देखिन्छन् । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

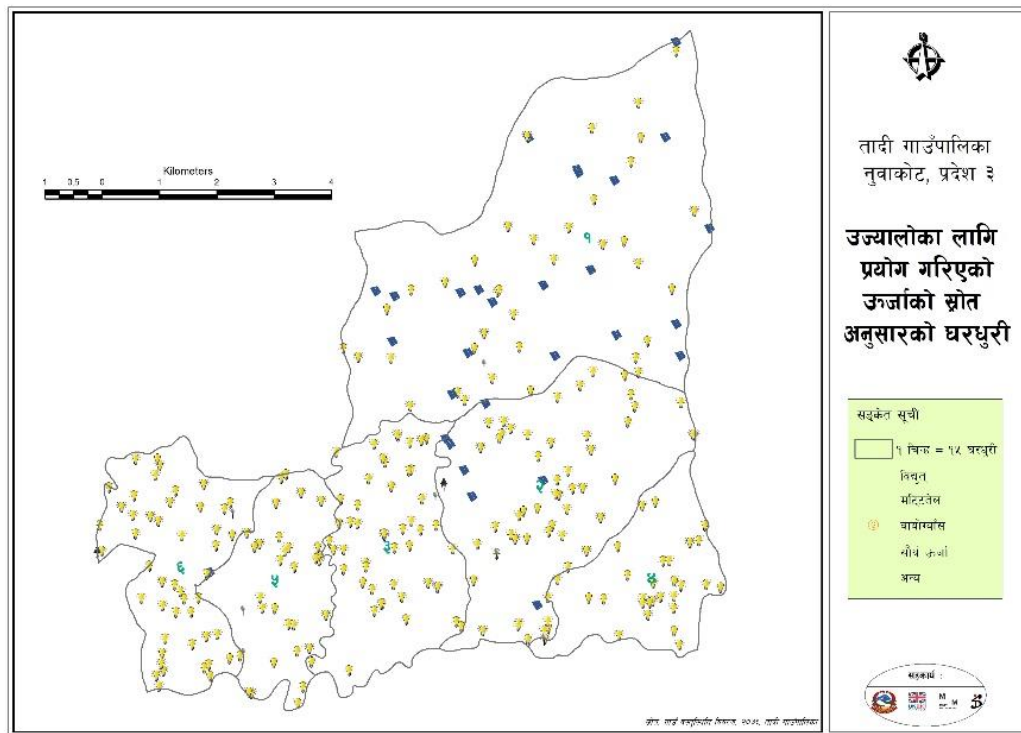
तालिका नं. ६६: बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	बत्ती बाल्ने इन्धन उपभोग अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मटितेल	बायोग्याँस	सोलार	अन्य	जम्मा
१	४९८	३	०	२३५	१७	७५३
२	७१४	११	४	१०५	१९	८५३
३	७४८	१	०	५	१३	७६७
४	५२२	१	०	२	२३	५४८
५	४८६	६	०	१६	३१	५३९
६	५५१	८	०	३	१०	५७२
जम्मा	३५१९	३०	४	३६६	११३	४०३२

वडा नं.	वत्ती बाल्ने इन्धन उपभोग अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मटितेल	वायोग्याँस	सोलार	अन्य	जम्मा
प्रतिशत	८७.२८	०.७४	०.१०	९.०८	२.८०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

रेखाचित्र नं. ५: उज्यालोका लागि प्रयोग गरिएको उर्जाको स्रोत अनुसारको घरधुरी



३.४.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तरगत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ ।

३.४.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच

गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा ७४.८७ प्रतिशत घरधुरीले मोबाइल र ४४.५४ प्रतिशत घरपरिवारले रेडियोजस्ता सुविधाको उपयोग गरेको देखिन्छ । कुनैपनि सुविधामा पहुँच नभएका घरधुरी प्रतिशत ११.३३ रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६७: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाईल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफ्रिजरेटर	बस/टक	कुनै नभएको
१	४०९	११०	५८७	१०	०	१९	१	२	३	१२२
२	३०१	३०६	७४६	२३	१८	१०७	११	४९	९	८४
३	२३४	४२५	५९५	६२	४८	३१	५	०	५	९०
४	२३७	२७८	४६८	७०	४०	६०	२	५२	१०	३५
५	३४५	३१२	३३०	१७	९	८५	५	२७	७	७७
६	३६५	२२२	४५३	२३	७	४१	४	२	१	७३
जम्मा	१८९१	१६५३	३१७९	२०५	१२२	३४३	२८	१३२	३५	४८१
प्रतिशत	४४.५४	३८.९३	७४.८७	४.८३	२.८७	८.०८	०.६६	३.११	०.८२	११.३३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.४.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासीय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ ।

३.४.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरु जगको आधारमा हेर्दा ५७.८१ प्रतिशत घरको जग ढुङ्गा, ईटा र माटो प्रयोग भएको देखिएको छ भने ३७.३० प्रतिशत घरमा सिमेण्ट वा ढुङ्गाको प्रयोग देखिएको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६८: घरको जगको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ बमोजिम वसोवास गर्ने घरको जगको आधारमा घरपरिवार संख्या					
	माटो वा ढुङ्गा	सिमेण्ट वा ढुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड बेयरिङ	काठको खम्बा	अन्य
१	६२७	१२३	०	०	१	२
२	४६८	३६९	०	०	१५	१
३	३१३	४३५	०	०	११	८
४	२७३	१८२	५	७४	५	९
५	१२९	३६७	११	८	२०	४
६	५२१	२८	१	५	१३	४
जम्मा	२३३१	१५०४	१७	८७	६५	२८
प्रतिशत	५७.८१	३७.३०	०.४२	२.१६	१.६१	०.६९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.४.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी

यस क्षेत्रमा रहेका घरहरुलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबैभन्दा उच्च संख्यामा ८३.५८ प्रतिशत घरपरिवार जस्ताको छानो भएको घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६९: छानोको प्रकारका आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	फूस वा खरको छाना भएको	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	टायल/ढुङ्गाको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य	जम्मा
१	१	७३३	२	१७	०	०	०	७५३
२	३	७२९	३	११६	१	०	१	८५३
३	१	५२६	३	२२७	२	२	६	७६७
४	३	४२९	४१	६६	१	१	७	५४८
५	१	४१९	८	१११	०	०	०	५३९
६	९	५३४	१	२५	०	०	३	५७२
जम्मा	१८	३३७०	५८	५६२	४	३	१७	४०३२
प्रतिशत	०.४५	८३.५८	१.४४	१३.९४	०.१०	०.०७	०.४२	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.४.४.३ घरसंख्याको आधारमा घरधुरी

यस क्षेत्रमा रहेका घरपरिवारहरुमध्ये ९२.७८ प्रतिशतको एउटामात्र घर रहेको देखिन्छ भने ०.२७ प्रतिशतको ३ वटाभन्दा बढी घर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७०: घरसंख्याको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	एउटामात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटाभन्दा बढी घर हुने	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	६७२	७४	२	३	२	७५३
२	७८८	६०	२	०	३	८५३

वडा नं.	एउटामात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	३ वटाभन्दा बढी घर हुने	उपलब्ध नभएको	जम्मा
३	७२२	२१	२	४	१८	७६७
४	५०९	२५	४	२	८	५४८
५	४८८	४२	३	१	५	५३९
६	५६२	२	१	१	६	५७२
जम्मा	३७४१	२२४	१४	११	४२	४०३२
प्रतिशत	९२.७८	५.५६	०.३५	०.२७	१.०४	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.४.४.४ बसोवासको आधारमा घरधुरी

यस क्षेत्रमा रहेका घरपरिवारहरूमध्ये करीव ९८.७१ प्रतिशतको स्थायी बसोवास गाउँपालिकाभित्र रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७१: बसोवासको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	स्थायी बसोवास गर्ने	अस्थायी बसोवास गर्ने	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	७५२	१	०	७५३
२	८४५	८	०	८५३
३	७४१	२६	०	७६७
४	५४२	५	१	५४८
५	५३३	५	१	५३९
६	५६७	२	३	५७२
जम्मा	३९८०	४७	५	४०३२
प्रतिशत	९८.७१	१.१७	०.१२	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.४.४.५ बसोवासको स्वामीत्वको आधारमा घरधुरी

यस क्षेत्रमा रहेका घरपरिवारहरूमध्ये करीव ९४.८२ प्रतिशत घरपरिवार आफ्नै घरमा बसेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७२: बसोवासको स्वामीत्वको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	निजी/आफ्नै घर	भाडाको घर	संस्थागत	अन्य	उपलब्ध नभएको	सुकुम्वासी	जम्मा
१	७४८	१	०	१	२	१	७५३
२	८०९	१९	३	१०	१२	०	८५३
३	६९४	२३	५	९	३५	१	७६७
४	५४२	३	०	०	०	३	५४८
५	४७१	२६	०	१	४०	१	५३९
६	५५९	४	०	२	५	२	५७२
जम्मा	३८२३	७६	८	२३	९४	८	४०३२
प्रतिशत	९४.८२	१.८८	०.२०	०.५७	२.३३	०.२०	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.४.४.६ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

यस क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरू भवनहरू रहेको स्थान, प्रयोग, क्षेत्रफल, अवस्था र लाभान्वित घरधुरी जस्ता विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ७३: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	उपयोग	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
१	घलेगाउँ सेल्टर भवन	घलेपाखा	भैपरी आउने प्राकृतिक प्रकोपको समस्यामा प्रयोग	६० रोपनी	३२ कोठाको भवन	ठीकै	२०००
२	रालुकादेवी महिला भवन	सतार , कार्कीटोल	तालिम सञ्चालनमा	छ आना	चार आना	ठीकै	३००
२	बराहीदेवी जेष्ठ नागरिक आश्रय	कोषगाडे	धार्मिक , सामाजिक	१ रोपनी	चार आना	ठीकै	१००
५	महालक्ष्मी सहकारी भवन	बाहुनबेसी	सहकारी	पाँच आना	चार आना	राम्रो	१२०
६	च्यानडाडा	च्यानडाडा	मरनपाटी	दुई रोपनी	तीन आना	राम्रो	१५५
६	गाउँघर क्लिनिक	पौवाथोक , गैरीगाउँ	खोप सञ्चालन	तीन आना	तीन आना	राम्रो	२००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.४.४.७ सरकारी भवन

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, विद्यालय भवन जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ ।

तालिका नं. ७४: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	
१	उर्लेनी वडा भवन	मानेडाडाँ उर्लेनी	वडा कार्यालय	दुई रोपनी	दश आना	राम्रो
२	वडा कार्यालय भवन	सतार मैदान	वडा कार्यालय	सात आना	पाँच आना	राम्रो
३	तादी पालिका भवन	खरानीटार	गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय			राम्रो
३	खरानीटार अस्पताल भवन	खरानीटार	खरानीटार अस्पताल			राम्रो
४	आर्युवेद भवन	सुन्दरादेवी, भवनटोल	आर्युवेदिक औसधालय	एक रोपनी	छ आना	राम्रो
४	वडाकार्यालय	भवनटोल	वडाकार्यालय	डेढ रोपनी	पाँच आना	राम्रो
४	खोप केन्द्र	पाठकटोल	खोप केन्द्र	चार आना	तीन आना	राम्रो
५	वडा कार्यालय भवन	डाडाँपाटा , नर्जामण्डप	वडा कार्यालय वडा नं. ५,६	२ रोपनी	१० आना	निर्माणाधिन
६	किरातेश्वर	बेतपानी कुसुनेडाडाँ	महिला सहकारी	चार आना	चार आना	निर्माणाधिन

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.५ वन तथा वातावरणीय स्थिति

गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको वन तथा जैविक विविधता, वातावरण तथा स्वच्छता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय यस खण्डमा समावेस गरिएको छ ।

३.५.१ वन क्षेत्रको अवस्था

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफलको १३.७६ प्रतिशत (९.६ वर्ग किमि) वन क्षेत्र रहेको छ । गाउँपालिकाभित्र विभिन्न वडामा गरी कुल ७३८.४ हेक्टर क्षेत्रफल वन क्षेत्र ओगटेको १७ वटा सामुदायिक वन रहेको देखिन्छ । सामुदायिक वनको विवरण तथा वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ७५: वन क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको वार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	सामुदायिक	२००	घलेगाउँपाखा मध्यवर्ती सामुदायिक वन	६६.७	५०	६०	७०	६०
	सामुदायिक	१५०	खाप्सुडपाखा सामुदायिक वन	६२	-	-	१००	५
	सामुदायिक	६०	मंगलादेवी सामुदायिक वन	३७	-	-	१२०	-
	सामुदायिक	७५	विनिचुली सामुदायिक वन	१६.४	-	-	१४०	-
२	सामुदायिक	२७०	रालुकादेवी सालघारी सा. वन	१९.६२	-	-	२००	-
	सामुदायिक	१२०	ठुलो गैरी चिसोपानी सामुदायिक वन	२०६	-	१५०	२००	८
	सामुदायिक	५८	घट्टे सल्लाघारी सामुदायिक वन	९.५	-	-	-	-
३	सामुदायिक	२१८	खरानीटार सामुदायिक वन	७६.५५	१०	४२	१००	-
	सामुदायिक	५५	छतुनेगैरी सामुदायिक वन	२२.२५	-	-	-	-
	सामुदायिक	१५०	कालढुङ्गा बाँसपानी सा. वन	३०.९३	-	-	-	-
४	सामुदायिक	३९	खहरे सामुदायिक वन	६.९५	२	-	-	-
	सामुदायिक	२६०	देउराली सालघारी वन	२८.६४	-	-	-	-
५	सामुदायिक	७५	वान्द्रे सामुदायिक वन	१२	-	-	-	-
	सामुदायिक	२४०	आदर्श महिला सामुदायिक वन	३९.२२	-	-	-	-
	सामुदायिक	६७	सौरेनी सामुदायिक वन	११.५	-	-	-	-
६	सामुदायिक	११०	आलडाडाँ ठुलो सीम सामुदायिक वन	६४	१२	-	-	-
	सामुदायिक	१५५	माछीडाडाँ न्यौपानेडाडाँ खैर सामुदायिक वन	२९.१	-	-	-	-
जम्मा				७३८.४	७४	२५२	९३०	७३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.५.१.२ जडिबुटी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाका विभिन्न सामुदायिक वनहरुमा चिराईतो, जटामसी, कुरिलो, रातोपाते, चिराईतो, सिमल, सल्लोजस्ता वनस्पती तथा जडिबुटीहरु पाईन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ७६: जडिबुटी सम्बन्धी विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)
चिराईतो, जटामसी	घलेगाउँ पाखा मध्यवर्ती सा. वन	१	१०
कुरिलो, रातोपाते, चिराईतो	ठुलगैरी चिसोपानी सा. वन	२	-
.. सिमल	ढाडे सा. वन	४	१०
सल्लो	देउराली वन	४	१५

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.५.१.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

यस गाउँपालिकाको वडा नं. १, २, ३ र ४ गरी ४ वटा वडाहरू लाङटाङ मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्दछन् । मध्यवर्ती क्षेत्रको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ७५: मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटीएका वडाहरू	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
लाङटाङ मध्यवर्ती क्षेत्र	१, २, ३, ४	२८५	-	५००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.५.१.४ चरण क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको विभिन्न वडाहरूमा गरी ७ स्थानमा सामान्य खालको २६ हेक्टर क्षेत्रफल बराबरको चरण क्षेत्र रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

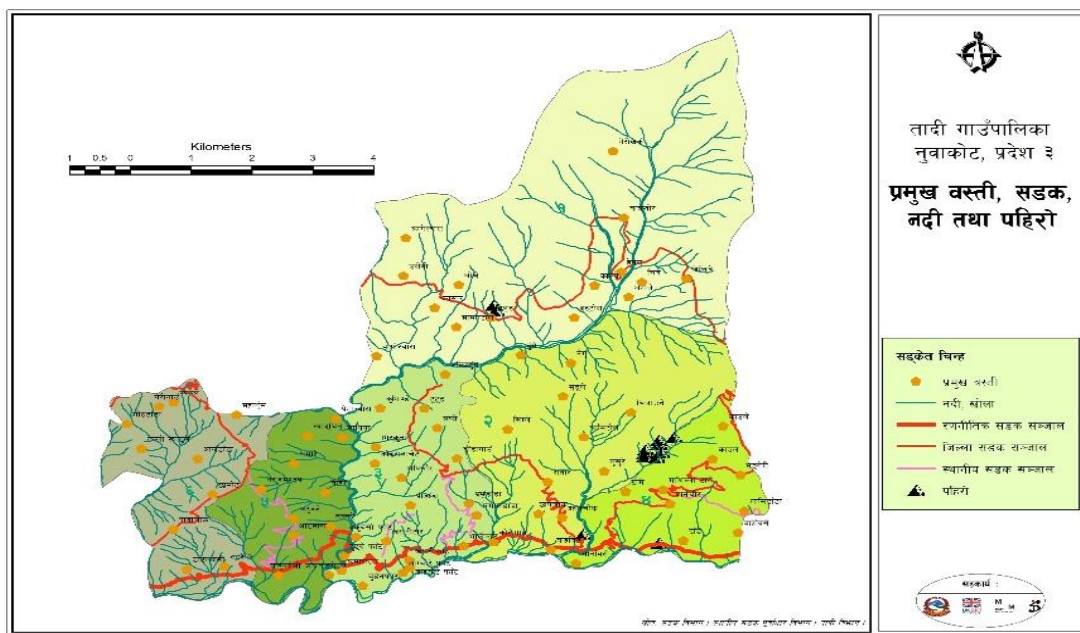
तालिका नं. ७६: चरण क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	चरण क्षेत्रको नाम	चरण हुने स्थान	क्षेत्रफल (हेक्टर.)	चरण व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
२	बाटुलचौर	बाटुलचौर	४	सामान्य
१	भैपाल चरण	भैपाल पाखा	३	सामान्य
१	मजुवा	मजुवा	२	सामान्य पाखा
१	साप्टुङ पाखा	साप्टुङ	३	सामान्य पाखा
२	मुडुरे भिर	मुडुरे	७	सामान्य
३	बरेचौर	बरेचौर पाखा	५	सामान्य
४	देउराली चिसोपानी आईतबारे गौचरण	देउराली चिसापानी	२	सामान्य

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.५.२ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । यहाँ पहिरोको साथै अन्य विपद्बाट मानवीय क्षति भएको देखिन्छ ।



रेखाचित्र नं. ६: प्रमुख वस्ती, सडक, नदी तथा पहिरोको जोखिम अवस्था

३.५.२.१ विपद्को प्रभाव

मध्य पहाडी क्षेत्रको अध्ययन अनुसार यस क्षेत्रमा जलवायु उत्पन्न विपदहरूमा प्रमुख रूपमा खडेरी, रोगकिरा, असिना, पहिरो, वनडढेलो आदी रहेका छन्। यस मध्ये खडेरीको प्रभाव सबभन्दा बढी, दोश्रो र तेश्रोमा रोगकिरा तथा खण्डवर्षा रहेको छ भने प्रभावका हिसावले वनडढेलो चौथो स्थानमा देखिएको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७९: विपद्को प्रभाव सम्बन्धी विवरण

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
खडेरी	९३.५८	३.७२	२.७०	१००.००
वनडढेलो	२५.०५	७.०७	६७.८८	१००.००
आगलागी	१.०६	१.२६	९७.६८	१००.००
बाढी	०.८९	१.२३	९७.८८	१००.००
हुरीवतास	१०.८२	१.६४	८७.५४	१००.००
चट्याड	१९.९३	२५.१९	५४.८८	१००.००
असिना	१६.७७	३०.११	५३.१२	१००.००
भारी वर्षा	०.४३	४.१०	९५.४७	१००.००
खण्ड वर्षा	३४.९२	३.७२	६१.३५	१००.००
भूक्षय	०.९१	०.०७	९९.०२	१००.००
पहिरो	७.१४	३.३९	८९.४७	१००.००
रोग तथा किटाणु	८१.१९	३.८४	१४.९८	१००.००

स्रोत: National Climate Change Impact Survey 2016 Report

३.५.२.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार

गाउँपालिकाका विभिन्न वडामा रहेको जोखिमयुक्त संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्ने घरधुरी सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ८०: जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या
-----	------------------	---------------

नम्बर		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
१	हेपाल, बागखोर, काल्चे, भिउटार, तितुडटोल	४०	-	१३	१२५	४७	२२५
२	सिम्ले, मुसुरे, मुडुरे, चिलाउनेगाउको गैरीटोल	३३	-	-	३०	४	६७
३	प्रभुडाडा, रिमालडाडा	१२	-	-	१८	३	३३
३	भीरकुना	२४	-	-	२०	-	४४
३	कोईरालचेत	७	-	-	१२	४	२३
३	रिमालडाडा वि.क टोल	४	-	-	५	-	९
५	बञ्चरे, सहरे	१५	-	-	१५	-	-

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

३.५.२.३ विपदबाट मानवीय क्षती

मानवीय क्षती हुने विपद भूकम्प प्रमुख देखिएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ८१: विपदबाट मानवीय क्षती सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आगलागी		पहिरो		रोग महामारी		भूकम्प	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१	-	-	-	१	-	-	९	२५
२	-	२	-	-	५	-	१९	८६
३	५	-	-	२	-	-	१२	६५
४	-	-	-	-	-	-	-	-
५	-	-	-	-	-	-	-	-
६	-	-	-	-	-	-	-	-
जम्मा	५	२	०	३	५	०	४०	१७६

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

३.५.२.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा पहिरो तथा रोग महामारीको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (असारदेखि साउनसम्म) मा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ८२: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)		
	आगलागी	पहिरो	रोग महामारी
१	चैत, वैशाख	साउन, भाद्र	असार, साउन, चैत
२	चैत, वैशाख	साउन, भाद्र	चैत, असार, साउन
३	चैत, वैशाख	साउन, भाद्र	असार, साउन
४	चैत, वैशाख		
५	चैत, वैशाख		
६	चैत, वैशाख		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

३.५.२.५ विपदको असर

गत ३ वर्षको आधारमा गाउँपालिकाभित्र विपदका कारण परेको असर तथा सार्वजनिक संरचना एवं पूर्वाधारमा परेको क्षती सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ८३: विपदबाट परेको असर सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण			
	वडा नं.	घरगोठ	पशुपंक्षी	बाली र जग्गा जमिन
				अन्य क्षति

		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी	१	१	६०,०००	५	६०,०००	-	-	-	-
पहिरो	१,२,३,४	१३०	९०,००,०००		-	१५०	८०,००,०००	-	१,००,०००
रोग माहामारी	१,२,३,४,५,६	५	५००,०००	-४०	४५,००,०००	२००	७०,००,०००	-	-
जम्मा		१३६	९५,६०,०००	-४०	४५,००,०००	३५०	१५०,००,०००	०	१,००,०००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

तालिका नं. ८४: विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	विद्यालय	पुल पुलसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मि.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
पहिरो	१,२,३,४,५,६	-	-	२	२००,०००	०.३	३०००००	९	६००००००
भूकम्प	१,२,३,४,५,६	३६	१००००००००	४	१०००,०००	-	-	१००	५०००००००
जम्मा		३६	१००००००००	६	१,२००,०००	०.३	३०००००	१०९	५६००००००

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

३.५.२.६ भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

भूकम्प प्रतिरोधी वा मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ८५: भवन मापदण्ड तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भूकम्प प्रतिरोधी वा मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या			
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	भूकम्प प्रतिरोधी भएको	भूकम्प प्रतिरोधी नभएको
१	७१९	३४	७२२	३१
२	७४८	१०५	७६९	८४
३	७१९	४८	७२२	४५
४	५१५	३३	५२१	२७
५	४७८	६१	४८१	५८
६	५२५	४७	५१३	५९
जम्मा	३७०४	३२८	३७२८	३०४
प्रतिशत	८७.२४	७.७२	८७.८०	७.१६

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.५.२.७ वि.सं. २०७२ को भूकम्पबाट क्षति पुगेको घरपरिवार विवरण

वि.सं. २०७२ को भूकम्पबाट ९७.६२ घरपरिवार प्रभावित भएको देखिन्छ । भूकम्पबाट घरपरिवारमा पुगेको घरपरिवार संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ८६: वि.सं. २०७२ को भूकम्पबाट क्षति पुगेको घरपरिवार विवरण

वडा नम्बर	वि.सं. २०७२ को भूकम्पबाट क्षति भएको घरपरिवार विवरण			
	क्षती पुगेको घर	क्षती नपुगेको घर	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	७४८	३	२	७५३
२	८४५	४	४	८५३
३	७३४	३०	३	७६७
४	५४५	१	२	५४८
५	५०१	३६	२	५३९
६	५६३	६	३	५७२
जम्मा	३९३६	८०	१६	४०३२
प्रतिशत	९७.६२	१.९८	०.४०	१००.००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.५.२.८ वि.सं. २०७२ को भूकम्प पुनर्निर्माणका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने घरपरिवार विवरण

वि.सं. २०७२ को भूकम्पबाट कुल क्षति पुगेको ३९३६ घरपरिवारमध्ये ८८.३१ प्रतिशत घरपरिवारले अनुदान प्राप्त गरेको देखिन्छ । अनुदान प्राप्त गर्ने घरपरिवार संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ८७: भूकम्प पुनर्निर्माणका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने घरपरिवार विवरण

वडा नम्बर	अनुदान प्राप्त गर्ने घरपरिवार			
	अनुदान प्राप्त गर्ने	प्राप्त नगर्ने	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	७००	४८	०	७४८
२	६८६	१५९	०	८४५
३	६७८	५५	१	७३४
४	४९१	५३	१	५४५
५	४३८	६३	०	५०१
६	४८३	७८	२	५६३
जम्मा	३४७६	४५६	४	३९३६
प्रतिशत	८८.३१	११.५९	०.१०	१००.००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.५.२.९ वि.सं. २०७२ को भूकम्प पश्चात घर पुनर्निर्माण गर्ने घरपरिवार विवरण

वि.सं. २०७२ को भूकम्पबाट कुल क्षति पुगेको ३९३६ घरपरिवारमध्ये ९४.६५ प्रतिशत घरपरिवारले घर पुनर्निर्माण गरेको देखिन्छ । घर पुनर्निर्माण गर्ने घरपरिवार संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ८८: घर पुनर्निर्माण गर्ने घरपरिवार विवरण

वडा नम्बर	अनुदान प्राप्त गर्ने घरपरिवार			
	घर बनेको	नबनेको	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	६९४	५	१	७००
२	६७८	५	३	६८६
३	६५८	१८	२	६७८
४	३७६	६	१०९	४९१
५	४१०	२८	०	४३८
६	४७४	७	२	४८३
जम्मा	३२९०	६९	११७	३४७६
प्रतिशत	९४.६५	१.९९	३.३७	१००.००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

३.५.३ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचनाको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं. ८९: संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचनाको विवरण

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	पानी मुहानमा आश्रित घरपरिवार संख्या
देवीथान खोला पानी मुहान उर्लेनी खानेपानी	१	उर्लेनी	३५ घरधुरी
थोप्लाङखोल्सा मुहान मानेठडाडा सिम्डोल खानेपानी	१	थोप्लाङखोल्सा मुहान	१६० घरधुरी
ढाडवारी मुहान उर्लेनी खानेपानी	१	ढाडवारी मुहान	४० घरधुरी
गुफावारी मुल खानेपानी	१	गुफावारी मुहान	१५ घरधुरी
मगररे खानेपानी आयोजना	१	कृन्पोखरी,चित्रे खोल्सा, मजुवा र मनाङ खोल्सा मुहान	२०० घरधुरी
साप्टुङघाप मुहान खानेपानी	१	साप्टुङ	२० घरधुरी
हेपाल खानेपानी	१	कोसामचाङ मुहान	४० घरधुरी
बोल्ते खानेपानी आयोजना साविक ५,६	१	बोल्ते मुहान	२७० घरधुरी
छयासुङखोला मुहान धन्सार डाडाटोल खानेपानी	१	छयासुङखोला मुहान	१७० घरधुरी
हिलेपानी खानेपानी आयोजना	२	हिलेपानी मुहान	१५० घरधुरी
महाभीर खानेपानी आयोजना	२	महाभीर मुहान	१८० घरधुरी
गैरीटोल खानेपानी	२	गैरीटोल	२५ घरधुरी
सिस्नेघारी खानेपानी आयोजना	२	सिस्नेघारी मुहान	२०० घरधुरी
खप्रेन खानेपानी आयोजना	२	सीमखेत मुहान	३५ घरधुरी
छहरे खानेपानी योजना	२	छहरे मुहान	२० घरधुरी
चिसापानी मुहान मुडुले खानेपानी	२	चिसापानी मुहान	५० घरधुरी
साप्टुङखोला मुहान टुटुङ,डाडागाउँ सिम्ले खानेपानी जीर्ण अवस्था	२	साप्टुङखोला मुहान	३८० घरधुरी
खहरे अघेरी खानेपानी	२	अघेरी खोला मुहान	५० घरधुरी
कुपिण्डे खानेपानी आयोजना	३	कुपिण्डे	१५ घरधुरी
कोईरालचेत खानेपानी योजना	३	कोईरालचेत	४० घरधुरी
खहरेमुहान आँपचौर खानेपानी	३	खहरे मुहान	७५ घरधुरी
भीरकुना खानेपानी आयोजना	३	भीरकुना	३४ घरधुरी
अर्चले खानेपानी योजना	४	अर्चले मुहान	२५ घरधुरी
सिस्ने खानेपानी योजना	४	घट्टे मुहान	१८ घरधुरी
गुरुङखोल्सा खानेपानी योजना	४	गुरुङखोल्सा मुहान	१८ घरधुरी
सीमढ्यन खानेपानी आयोजना	४	सीमखेत	१५ घरधुरी
बाहुनबेसी खानेपानी योजना	५	ठाडो विमिरे	३० घरधुरी
सिस्नेघारी मुहान हुदै ढुङ्गानाटोल बेहोरे बञ्चरे	५	सिस्नेघारी मुहान	२०० घरधुरी

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	पानी मुहानमा आश्रित घरपरिवार संख्या
खानेपानी आयोजना			
सिमलगैरी हुदै मुदुङ, बाघखोर नर्जा कटुन्जे खानेपानी आयोजना	६	सिमलगैरी मुहान	५०० घरधुरी
सीमल गैरी हुदै नर्जा खानेपानी योजना	५	सीमलगैरी	१५० घरधुरी
सुन्दरा मुहान गरी सहरे राई वस्ती खानेपानी योजना	५	सुन्दरा	५० घरधुरी
गैरीगाँउ मुहान खानेपानी योजना	५	गैरीगाँउ	१०० घरधुरी
काउले खानेपानी योजना	४	बागमारा वन	१०० घरधुरी
चखेव भगेरी खानेपानी	४	बागमारा वन	५० घरधुरी
बारबिसे ढाडे खानेपानी योजना	४	सिस्येघारी मुहान	१०० घरधुरी

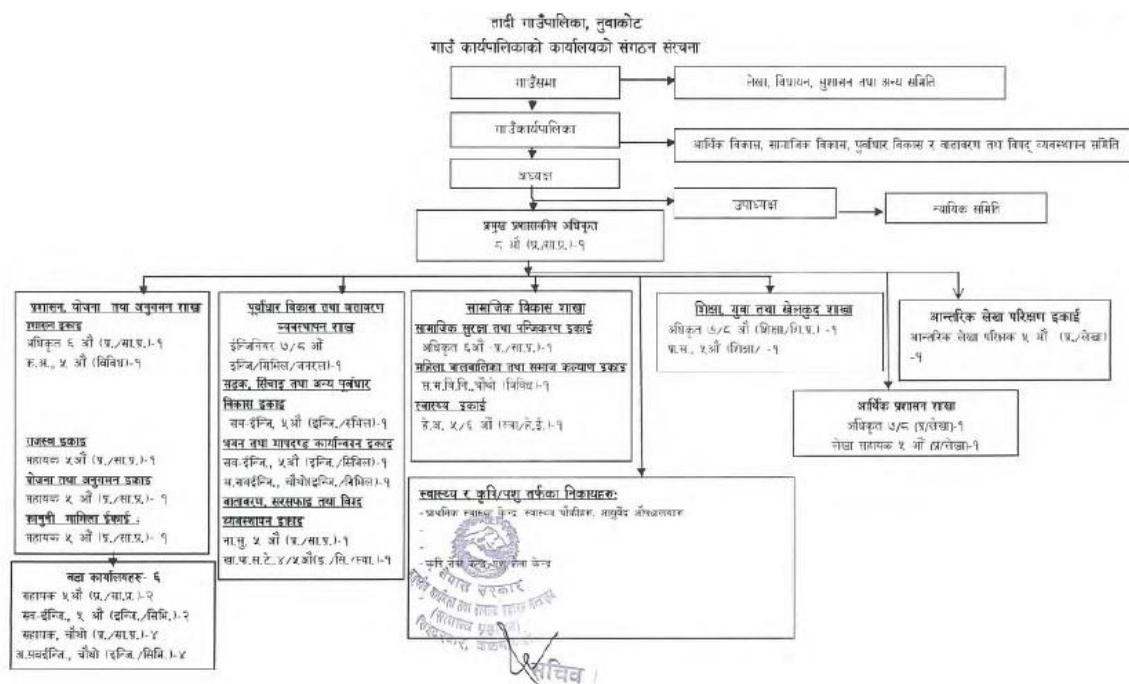
स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

३.६ संस्थागत तथा सशासनको स्थिति

यस खण्डमा गाउँपालिकाको संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.६.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँ कार्यपालिका, विषयगत शाखा, वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरु रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ । संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट स्वीकृत संगठन तालिका देहाय बमोजिम रहेको छ ।



२०७४ वैशाख ३१ गते सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित भएका यस गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरूको नाम, पद तथा प्रतिनिधित्व गर्ने वडा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका नं १०: गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारी सम्बन्धी विवरण

सिं.नं.	नाम	पद	वडा
१	श्री नारायण प्रसाद पाण्डे	अध्यक्ष	
२	श्री इश्वरी उप्रेती	उपाध्यक्ष	
३	श्री नकुर दोड तामाङ	वडा अध्यक्ष	१
४	श्री बच्चुराम तामाङ	वडा अध्यक्ष	२
५	श्री मनोज कुमार उप्रेती	वडा अध्यक्ष	३
६	मुक्त बहादुर श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	४
७	श्री विष्णु प्रसाद अधिकारी	वडा अध्यक्ष	५
८	श्री केशव थापा	वडा अध्यक्ष	६
९	श्री सम्भना तामाङ	महिला सदस्य	१
१०	श्री यसोदा कट्टेल	महिला सदस्य	२
११	रामकुमारी श्रेष्ठ	महिला सदस्य	३
१२	सरिता तामाङ	महिला सदस्य	४
१३	अलैची थापा क्षेत्री	महिला सदस्य	५
१४	कृष्ण कुमारी ढकाल	महिला सदस्य	६
१५	लक्ष्मी सुनार	दलित महिला सदस्य	१
१६	देवकी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	२
१७	सरिता सुनार	दलित महिला सदस्य	३
१८	विमला विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	४
१९	गायत्री विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	५
२०	कल्पना लोहाकार	दलित महिला सदस्य	६
२१	राम तामाङ	सदस्य	१
२२	केशव बहादुर थापा	सदस्य	१
२३	छत्र बहादुर खड्का	सदस्य	२
२४	हर्क बहादुर तामाङ	सदस्य	२
२५	विर बहादुर तामाङ	सदस्य	३
२६	राम कुमार तामाङ	सदस्य	३
२७	विष्णु अधिकारी	सदस्य	४
२८	सन्तमान तामाङ	सदस्य	४
२९	हिरालाल तामाङ	सदस्य	५
३०	गोपाल खनाल	सदस्य	५
३१	जित बहादुर तामाङ	सदस्य	६
३२	डिल्ली बहादुर तामाङ	सदस्य	६
दलित तथा अल्पसंख्यक तर्फ			
३३	दिपक परियार	मनोनित, कार्यपालिका सदस्य	
३४	सावित्रा बराम	मनोनित, कार्यपालिका सदस्य	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

त्यसैगरी गाउँ कार्यपालिका कार्यालय तथा वडा र विषयगत शाखा तथा सेवा केन्द्रमा गरी देहाय बमोजिमका ६४ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् :

तालिका नं ११: गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी विवरण

सिं.नं.	कार्यरत पद	तह	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	कार्यरत
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयतर्फ						
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्र.	१	१
२	ईन्जिनियर	सातौं/आठौं	प्राविधिक	ईन्जिनियरिङ	१	
३	अधिकृत	सातौं/आठौं	शिक्षा	शि.प्र.	१	
४	अधिकृत	सातौं/आठौं	प्रशासन	लेखा	१	
५	अधिकृत	छैठौं	प्रशासन	सा.प्र.	२	
६	आन्तरिक लेखा परीक्षक	पाँचौं	प्रशासन	लेखा	१	
७	सहायक	पाँचौं	प्रशासन	सा.प्र.	४	२
८	कम्प्यूटर अपरेटर	पाँचौं	विविध		१	
९	लेखा सहायक	पाँचौं	प्रशासन	लेखा	१	१
१०	प्राविधिक सहायक	पाँचौं	शिक्षा	शि.प्र.	१	
११	हेड असिष्टेण्ट	पाँचौं/छैठौं	स्वास्थ्य	हे.ई.	१	१
१२	सब ईन्जिनियर	पाँचौं	प्राविधिक	ईन्जिनियरिङ	१	
१३	असिष्टेण्ट सब ईन्जिनियर	चौथो	प्राविधिक	ईन्जिनियरिङ	१	१
१४	स.म.वि.नि.	चौथो	विविध		१	१
१५	पशु सेवा प्राविधिक					१
१६	खा.पा.स.टे.	चौथो/पाँचौं	प्राविधिक	ईन्जिनियरिङ	१	
१७	कार्यालय सहयोगी					२
	जम्मा				१९	१०
वडा कार्यालयतर्फ						
१८	सहायक	पाँचौं	प्रशासन	सा.प्र.	१	
१९	सब ईन्जिनियर	पाँचौं	प्राविधिक	ईन्जिनियरिङ	२	
२०	सहायक	चौथो	प्रशासन	सा.प्र.	५	४
२१	असिष्टेण्ट सब ईन्जिनियर	चौथो	प्राविधिक	ईन्जिनियरिङ	४	
२२	सहायक कम्प्यूटर अपरेटर					२
२३	कार्यालय सहयोगी					६
	जम्मा				१२	१२
	कूल जम्मा				३१	२२

स्वास्थ्य संस्था तथा अस्पतालतर्फ						
२४	स्वास्थ्य संयोजक				१	१
२५	मेडिकल अधिकृत				१	१
२६	हेल्थ असिष्टेण्ट				५	५
२७	ल्याव टेक्निसियन				१	१
२८	नर्स				३	३
२९	रेडियोग्राफर				१	१
३०	सिनियर अहेव				३	३
३१	अहेव				७	७
३२	सिनियर अनमी				२	२
३३	अनमी				७	७
३४	ल्याव असिष्टेण्ट				२	२
३५	कार्यालय सहयोगी				९	९
	जम्मा				४२	४२

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.६.२ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरुले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ ।

तालिका नं. १२: गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका	तादी गा. पा.	खरानीटार	३	१५	तादी गा. पा. भित्र
	वडा कार्यालय	वडा नं. १ कार्यालय	उर्लेनी	१	२	
	वडा कार्यालय	वडा नं. २ कार्यालय	रालुकादेवी	२	२	
	वडा कार्यालय	वडा नं. ३ को कार्यालय	खरानीटार	३	३	
	वडा कार्यालय	वडा नं. ४ को कार्यालय	सुन्दरादेवी	४	५	
	वडा कार्यालय	वडा नं. ५ को कार्यालय	वाहुनबेसी	५	४	
	वडा कार्यालय	वडा नं. ६ को कार्यालय	नर्जामण्डप	६	३	
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल	खरानीटार अस्पताल	खरानीटार	३	२१	तादी गा. पा. भित्र
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि	तादी गा. पा. कृषि साखा	खरानीटार	४	२	तादी गा.पा. भित्र
४	पशु सेवा	तादी गा. पा.पशुपन्थी साखा	खरानीटार	३	४	तादी गा.पा. भित्र
५	हुलाक	अतिरिक्त हुलाक सेवा	उर्लेनी	१	३	उर्लेनी
		खरानीटार हुलाक सेवा	खरानीटार	३	१	खरानीटार
		सुन्दरादेवी हुलाक सेवा	सुन्दरादेवी	४	२	सुन्दरादेवी
६	वन	ईलाका वन कार्यालय	खरानीटार	३	७	तादी , दुप्चेश्वर , सुर्यगढी गा. पा.
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका	ईलाका प्रहरी चौकी	खरानीटार	३	३३	दुप्चेश्वर , पञ्चकन्या, तादी
	चौकी	सातविसे प्रहरी चौकी	सातविसे	४	३	थप्रेक,आरुखर्क , रालुकादेवी, सुन्दरादेवी
८.	अन्य कार्यालयहरु	आदीशक्ति विद्युत विकास कम्पनी प्रा. लि.	सातविसे	४	१८	आदिशक्ति विद्युत विकास कम्पनी भित्र
		सामाजिक प्राविधिक सहजीकरण तथा परामर्श परियोजना	खरानीटार	३	४	तादी गा. पा. भित्र
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					
	एसियन लाईफल ईन्सोरेन्स प्रा. लि.	एसियन लाईफल ईन्सोरेन्स प्रा. लि	खरानीटार	३	२	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.६.३ गाउँपालिकाको भौतिक सम्पत्ती विवरण

यस गाउँपालिका रेकर्ड अनुसार गाउँपालिकाको स्वामीत्वमा रहेका भौतिक सम्पत्ती सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

भवन (संख्या):

गाउँपालिका कार्यालय भवन (निर्माणाधिन)

वडा नं. १ र ४ को वडा कार्यालय रहेको भवन

वडा नं. ५ र ६ को संयुक्त वडा कार्यालय भवन (निर्माणाधिन)

सवारी साधन (संख्या):

चारपांग्रे सवारी साधन: १ थान (स्कर्पियो)

मोटरसाईकल: १५ थान

३.६.४ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण

३.६.४.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका सामुदायिक संस्थाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ९३: सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (बडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य..
१	२	३	४	२	-	-	१३	१	३	२	-
२	-	५	३	२	-	१	१२	-	-	-	-
३	-	-	३	३	२	-	१५	-	-	-	-
४	-	५	२	३	२	-	१०	-	-	२	-
५	-	४	३	१	१	-	१०	-	-	३	-
६	-	२	२	१	१	-	१०	-	-	-	-
जम्मा	२	११	१७	१२	६	१	७०	१	३	५	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.६.४.२ आमा, महिला समूह तथा परम्परागत समूह सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका आमा, महिला समूह तथा परम्परागत समूह सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ९४: आमा, महिला समूह तथा परम्परागत समूह सम्बन्धी विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु. हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
आमा समुह	५	१००	-	१००	१	१०	-	१००	५०	४५	कृषि
प्रगतिशील आमा समुह	६	२५	-	२५	४	१०	-	२५	७०	५०	कृषि
चिलाउनेगाउँ आमा समूह	२	१८	-	१८	२	१६	-	१८	३०	२५	कृषि , पशुपालन
रालुकादेवी आमा बचत समूह	२	१६	-	१६	१	३	१२	१६	३५	३०	कृषि पशुपालन
कृषक तथा उच्चमी											

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु. हजारमा)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
समूह											
लगानशील कृषक समुह	१	४	५	९	-	९	-	९	५६	५०	कृषि, पशुपालन
भुमेस्थान कृषक समुह	३	५	८	१३	२	४	-	१३	७६	६५	कृषि, पशुपालन
निलकण्ठ कृषक समुह	३	९	७	१६	३	५	-	१६	६०	५५	कृषि,व्यापार
साना किसान महिला समूह	४	५	-	५	१	-	-	५	५०	१०	कृषि
बचत समूह											
डिप्रोक्स वचत समुह	४	१७	-	१७	२	-	-	१७	५००	३००	कृषि,निर्माण
उन्नतीशिल, प्रगतिशिल बचत समूह	४	२६	-	२६	१	-	-	२६	२०	१५	कृषि,पशुपालन
डिप्रोक्स वचत समुह	२	२५	-	२५	३	१२	१०	२५	१००	९०	कृषि

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.६.४.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्था सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ९५: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
चक्र देवी सामुदायिक संस्था	१	२०	६	२६	-	२६	-	२६	३९०	३८०	
मंगलेश्वरी सामुदायिक संस्था	१	१६	४	२०	२	१४	४	२०	३००	२९०	कृषि, व्यापार

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

३.६.४.४ कृषक, उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. ९६: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
बागेंसुआरा महिला आयआर्जन समूह	१	१२	-	१२	१	१०	१	१२	१८५	१८०	कृषि, पशुपालन
शंखेश्वर महिला आयआर्जन समूह	१	१३	-	१३	२	१२	-	१३	२११	२०५	
देउतखर्क महिला आयआर्जन समूह	१	२३	-	२३	-	२२	१	२३	४०	३५	
गगेश्वर महिला आ. समुह	१	९	-	९	-	-	-	९	७०	६५	
हिमचुली महिला बचत समुह	१	१५	-	-	-	१५	-	१५	१६	१०	
राउचुली महिला बचत समुह	१	१५	-	-	-	१५	-	१५	६०	५५	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

परिच्छेद ४: विषय क्षेत्रगत वस्तुस्थिति विश्लेषण

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण एवं विपद् व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकाससंग सम्बन्धित वस्तुस्थिति विश्लेषण गरिएको छ । वस्तुस्थिति विश्लेषण गर्दा मुख्यतया विषय क्षेत्रगत रूपमा रहेका संभावना तथा अवसर, समस्या तथा चुनौती र रणनीतिक रूपमा चाल्नुपर्ने कदमहरूको विश्लेषण गरिएको छ ।

४.१ आर्थिक विकास

गाउँपालिकाको आर्थिक विकास क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरणमा आर्थिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत कृषि, सिंचाई, पशु विकास, पर्यटन तथा संस्कृती, उद्योग र व्यापार तथा वित्तीय सेवा र रोजगारी जस्ता उपक्षेत्रको विद्यमान स्थिति तथा संभावना, समस्या र चुनौति र संभावना उपयोगको रणनीति समावेश गरिएका छन् । उक्त विवरण गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालासँगको परामर्श, सहभागितामूलक कार्यशाला गोष्ठी, पारिवारिक सर्वेक्षण तथा संस्थागत सूचनाको आधारमा तयार गरिएको छ । सो विवरण देहायअनुसार रहेको छ ।

४.१.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

यस गाउँपालिकाको कृषि क्षेत्रको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरू देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९७: कृषि क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- कृषियोग्य जमिन ३७७७ हेक्टर रहेको - करीव ९० प्रतिशतभन्दा बढी परिवार कृषि कार्यमा संलग्न रहेको - हा ३०६७० रोपनी क्षेत्रफलमा खेती भैरहेको - प्रमुख खाद्यान्नको रूपमा धान, गहुँ, मकै, कोदो गरी ५७५९८ रोपनीमा खेती भैरहेको र वार्षिक १४३०८१ क्वीण्टल उत्पादन हुने गरेको - दलहन तथा तेलहनको उत्पादन क्रमशः ७९० क्वीण्टल र १४५६ क्वीण्टल हुने गरेको - स्थानीय रैथाने धान फिनुवा मसिनोको प्रसस्त खेती हुने गरेको - फलफूल, अलैंची तथा कफी खेतीका लागि उपयुक्त हावापानी रहेको - आलुखेती व्यवसायिक रूपमा नै खेती भैरहेको एवं वार्षिक करीव ५००० क्वीण्टल बराबरको आलु निर्यात हुने गरेको - व्यवसायिक तरकारी खेतीको	- उन्नतजातको वीउबीजन, मल खाद्य, आधुनिक कृषि औजार समयमा उपलब्ध हुन नसक्नु - व्यवसायिक रूपमा तरकारी लगायत उच्च मोलको खेती प्रसार हुन नसक्नु - खाद्यान्न तथा आलु भण्डारणको सुविधा उपलब्ध हुन नसकेको - रैथाने जातको धानको संरक्षण नभएको - फलफूल खेती (लिची, आँप, कटहर, अनार आदि) व्यवसायिक नहुनु - रसायनिक मल तथा विषादीको बढ्दो प्रयोग - गुणस्तरहीन वीउबीजनका कारण उत्पादकत्वमा ह्रास हुँदै गईरहेको - निर्मित संकलन केन्द्रहरूको उपयोग नभएको - उपजको बजार पहुँच एवं उत्पादनका सामग्रीको ढुवानीका लागि पर्याप्त कृषि सडक नभएको - हाट बजारको प्रचलन नहुनु	- जग्गा उपयोग सम्बन्धी स्पष्ट नीति नियमको व्यवस्था - खाद्यान्न एवं वीउ भण्डारणको स्थापना गर्ने - कोल्ड स्टोर स्थापना एवं संचालन गर्ने - रैथाने जातको धानको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने - फलफूल पकेट क्षेत्र विकास एवं विस्तार गर्ने - जैविक मल तथा विषादीको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्ने - कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न यान्त्रीकरणमा जोड दिने - उत्पादन पकेट क्षेत्र पहिचान गरी कृषि सडकको निर्माण - आवश्यक कृषि जनशक्तिको स्थानीयस्तरमा उत्पादन - गुणस्तरीय वीउबीजन, औषधी, औजारको समयमा उपलब्धता गराउने - माटो परिक्षण केन्द्र स्थापना वा शिविर संचालन - कृषि बजारहरूको स्थापना एवं

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- शुरुवात भएको करीव ५०० वटा प्लाष्टिक घरमा खेती भइरहेको ८ वटा कृषि सहकारी, ३० वटा कृषक समूह र ११ वटा व्यवसायिक कृषि फर्म क्रियाशील रहेको ३१ जना अगुवा कृषक, ४ जना कृषि कार्यकर्ता	- दक्ष कृषि प्रविधिक पर्याप्त हुन नसक्नु - रोगकीराहरुको बढ्दो प्रकोप - कृषि मजदूरहरुको अभाव हुँदै गैरहेको	- संचालन गर्ने - कृषि विमा तथा कृषि ऋणको व्यवस्था गर्ने
- आफ्नै उत्पादनले १२ महिना खान पुग्ने परिवार १७.२३ प्रतिशत रहेको - खाद्यान्न भण्डारण गर्न सकिने गरी पूर्वाधार निर्माण गर्न जमीन रहको	- खेती हुनसक्ने जमीनमा उत्पादन पूर्वाधार, प्रविधि, तथा जनशक्तिको अभाव - खाद्य उत्पादन तथा भण्डारण गर्ने घरको अभाव - वीउ वीजन भण्डारणको अभाव	- कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि पूर्वाधार, प्रविधि, जनशक्ति र सिंचाईको व्यवस्था गर्ने - खाद्य भण्डारका लागी घरको व्यवस्था गर्ने - वीउ विजन राख्ने ठाउँको व्यवस्था गर्ने - बजारको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्ध विकास गर्ने एवं स्थानीय उत्पादनको सहज विक्रीका लागि प्रवर्द्धनात्मक कार्य संचालन गर्ने

४.१.२ सिंचाई

यस गाउँपालिका भित्र रहेका सिंचाई क्षेत्रको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरु देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९८: सिंचाई क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- गाउँपालिकामा ३ वटा नदि तादी, दोर्खु र घट्टे खोला रहेको ४५ वटा मौसमी तथा वर्षेभरी संचालन हुने सिंचाई योजनाहरु संचालनमा रहेको - संचालित सिंचाई योजनाहरुबाट बरीव १०८० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचाई सुविधा पुगेको	- संचालित सबै सिंचाई योजनाको नियमित मर्मत सम्भार हुन नसकेको - सिंचाई सुविधा नपुगेका ठाउँका लागि बैकल्पिक सुविधाको कमी	- सिंचाई योजनाको नियमित मर्मतका लागि कोषको व्यवस्था गर्ने - वर्षाको पानीलाई संचित गरी आवश्यक समयका लागी उपयोग गर्ने व्यवस्था गर्ने

४.१.३ पशुपंक्षी तथा मत्स्यपालन

यस गाउँपालिकाको पशुपंक्षी सम्बन्धी विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरु देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९९: पशुपंक्षी सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
-----------------------------	-----------------	-------------------

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- करीव ६७ प्रतिशत घरपरिवार पशुपालन कार्यमा संलग्न रहेका - दूध उत्पादनका लागि ६२४० पशु चौपाया रहेको जसबाट दैनिक ४२१३ लिटर दूध उत्पादन हुने गरेको - मासुका लागि ८७४३ वटा खसीबोका पालन भैरहेको - चरण क्षेत्रको रूपमा २६ हेक्टर क्षेत्रफल जग्गाको उपयोग भैरहेको ५ जना ग्रामीण पशु कार्यकर्ता रहेको १० वटा पशुपालन फर्म संचालनमा रहेका - व्यवसायिक पशुपालन कार्यबाट करीव ४५ जना रोजगार भएको - पशुपालन कृषक समूह १९ वटा रहेको - नश्ल सुधारको कार्यक्रम शुरु भएको	- उन्नत जातको गाईभैसी, बाखापालन पर्याप्त हुन नसक्नु - आधुनिक किसिमको गोठ, खोरको व्यवस्थामा कमी - उन्नत घाँसको व्यवस्था नहुनु - पशुपन्छीका लागि औषधी उपचारको व्यवस्था पर्याप्त नहुनु - दक्ष जनशक्तिको सहयोगमा पशुपालन तालीमको व्यवस्था नहुनु - दुग्ध चिस्यान केन्द्रको कमी - समयमा उपलब्ध हुनुपर्ने औषधी भ्याक्सिनको सहज उपलब्धता नरहेको - पशुजन्य उत्पादनको सहज विक्री वितरणको प्रवन्ध नहुनु - पशु फार्म व्यवस्थापन सम्बन्धी सीप नहुनु - पशुरोग पहिचान तथा उपचारका लागि प्रयोगशाला नहुनु - पशुपालनका लागि आवश्यक सरल कर्जाको व्यवस्था नहुनु	- उन्नत जातको गाई, भैसी, बाखा उपलब्ध गराउने - आधुनिक किसिमको गोठ, खोरको व्यवस्था गर्ने - उन्नत घाँस उत्पादनका लागि प्रोत्साहनका कार्यक्रम संचालन गर्ने - पशुपन्छीका लागि औषधी उपचार केन्द्रको व्यवस्था गर्ने - दक्ष जनशक्तिको सहयोगमा पशुपालन तालीमको व्यवस्था गर्ने - समय समयमा विपेशज्ञ सेवा स्थानीयस्तरमा उपलब्ध गराउने - दुग्ध चिस्यान केन्द्रको स्थापना गर्ने - पशुजन्य उत्पादनको सहज विक्री वितरणको प्रवन्ध मिलाउने - पशुजन्य उत्पादनको सहज विक्री वितरणका लागि बजार व्यवस्था मिलाउने - पशुरोग पहिचान तथा उपचारका लागि प्रयोगशाला स्थापना गर्ने - पशुपालनका लागि आवश्यक सरल कर्जा एवं बीमाको व्यवस्था गर्ने

४.१.४ पर्यटन

यस गाउँपालिका पर्यटन क्षेत्रको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरु सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १००: पर्यटन सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
९ वटा धार्मिक, ऐतिहासिक एवं पर्यटकीय स्थलहरु रहेको - वडा नं. ४ को वागमारा ऐतिहासिक एवं पर्यटकीय हिसाव अत्यन्त महत्वपूर्ण मानिएको - वार्षिक ७१०० आन्तरिक पर्यटकहरु आउने गरेको - लामटाड राष्ट्रिय निकुञ्ज जाने पदमार्ग वडा नं. ४ र १ मा पर्ने - स्थानीयस्तरका १० भन्दा बढी होटल तथा रेष्टुरेण्टहरु संचालनमा रहेको	- ऐतिहासिक एवं धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन नहुनु - पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान एवं संभावनाका लागि कुनै याजना नहुनु - मठ मन्दिर व्यवस्थित ढंगले नचल्नु, प्रचार प्रसार नहुनु, यातायातको व्यवस्था नहुनु	- धार्मिक स्थलहरुलाई आकर्षक बनाउने एवं सडक, बृक्षारोपण लगायतका प्रवर्द्धनका कार्यक्रम संचालन गर्ने - पर्यटकीय गुर्योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने - बच्छलादेवी मन्दिरमा रहेको कोतघरको संरक्षण गर्ने १ नं. वडा, उर्लेनी हुँदै गोसाईकुण्ड जाने पदमार्ग व्यवस्थित एवं प्रचार प्रसारको व्यवस्था गर्ने - स्थानीय संस्कृति एवं रितीरिवाजको प्रवर्द्धन सहित होम स्टे कार्यक्रम

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
		संचालन गर्ने

४.१.५ सम्पदा तथा संस्कृति

यस गाउँपालिकाको साँस्कृतिक सम्पदा र कला सम्बन्धी विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरु देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०१: सम्पदा तथा संस्कृति सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- तामाङ, नेवार, शेर्पा भाषा प्रचलनमा रहेको - लाखे जात्रा, नवमीको दिन कोतपुजा तथा जात्रा हुने गरेको - दशैं, तिहार, होली, राम नवमी, कृष्णष्टमी, सोनाम ल्होसार मनाइने गरेको - डम्फु र टुना बाजाहरु रहेको - घाँसी गीत तथा असारे गीत अभ्यासमा रहेको - वडा नं. ६ बच्छला देवि मन्दिर, वडा नं ३ मा कृष्ण मन्दिर, वडा नं ४ मा सुन्दरा देवि मन्दिर प्रसिद्ध रहेको	- संस्कार सँस्कृतिहरुमा ह्रास आइरहेको - मौलिक संस्कृति तथा भाषा लोप हुने अवस्थामा रहेको - मौलिक सम्पदाको संरक्षणमा कमी रहेको	- मौलिक सम्पदाको अध्ययन गरी संस्कार, सँस्कृति संरक्षणको लागि डकुमेन्टी तयार गर्ने - साँस्कृतिक महोत्सवहरु नियमित रुपमा आयोजना गर्ने - मातृभाषाको जगेर्ना गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने

४.१.६ उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय

यस गाउँपालिकाको उद्योग व्यापार तथा व्यवसायको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरु सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०२: उद्योग, व्यापार, तथा व्यवसाय सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था तथा संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
२० वटा परम्परागत र ८ वटा सुधारिएको पानी घट्ट संचालनमा रहेको २६ वटा मिलहरु संचालनमा रहेका ६ वटा फर्निचर र ३ वटा मेटल वर्कशप संचालनमा रहेको - वडा नं. ५ मा १ वटा ईटाभट्टा संचालनमा रहेको १०७ वटा व्यापार व्यवसाय संचालनमा रहेका - उद्योगहरुबाट करीव ४५ जना तथा व्यापार व्यवसायबाट १०० जनाभन्दा बढी स्वरोजगार रहेको	- उद्योग सम्बन्धी जानकारीको अभाव - घरेलु उद्योग सम्बन्धी तालीम पर्याप्त नहुनु - उद्योग संचालनका लागि पर्याप्त लगानीको व्यवस्था नहुनु - दक्ष जनशक्तिको उपलब्धता स्थानीयस्तरमा नहुनु	- उद्योगको संभाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त उद्योगको स्थापनाका लागि प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने - स्थानीय उत्पादनको संकलन तथा प्रशोधन गर्ने उद्योगको स्थापना गर्ने - घरेलु उद्योग सम्बन्धी तालीम पर्याप्त मात्रामा संचालन गर्ने - उद्योग स्थापनाका लागि न्यूनतम पूर्वाधारको विकास गर्ने - दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि कार्यक्रम संचालन गर्ने - उद्योग स्थापनाका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने

४.१.७ वित्तीय सेवा, सहकारी तथा रोजगारी

यस गाउँपालिका भित्र रहेका वित्तीय सेवा, सहकारी र रोजगारी सम्बन्धी विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०३: वित्तीय सेवा, सहकारी र रोजगारी सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
२ वटा वाणिज्य बैंकहरु रहेको ७ वटा लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरु रहेको २८ वटा वचत तथा ऋण सहकारी रहेको - करीव ४० प्रतिशत घर परिवारको बैंकमा खाता रहेको	- वित्तीयसंस्थाबाट लिइने ऋणको सदुपयोग हुन नसक्नु - व्यवसायिक गतिविधि संचालन गर्न उधमशिलताको कमी - कम आय हुने, सीमान्तकृत एवं पिछडिएको परिवारको वित्तीय संस्थासंगको पहुँच - सहकारीहरुमा साभा भावनाको अभाव	- व्यवसायिक गतिविधि प्रवर्द्धनका लागि प्रोत्साहित गर्ने - बैंकिंग लगानी कृषि क्षेत्रमा बृद्धि गर्न पैरवी गर्ने - वित्तीय साक्षरताका कार्यक्रम संचालन गर्ने - कम आय हुने, सीमान्तकृत एवं पिछडिएको परिवारको वित्तीय संस्थासंगको पहुँच सुनिश्चित गर्ने - आर्थिक कारोवारका लागि बैंक तथा वित्तीयसंस्था मार्फत हुने कारोवारलाई प्रोत्साहन गर्ने

४.२ सामाजिक विकास

सामाजिक विकास क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरणमा सामाजिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत, शिक्षा, स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी तथा सरसफाई, महिला, बालबालिका, लक्षित वर्ग र सशक्तिकरण, युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको विद्यमान स्थिति तथा संभावना, समस्या र चुनौति र संभावना उपयोगको रणनीति समावेश गरिएका छन्। उक्त विवरण गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालासँगको परामर्श, सहभागितामूलक कार्यशाला गोष्ठी, पारिवारिक सर्वेक्षण तथा संस्थागत सूचनाको आधारमा तयार गरिएको छ। सो विवरण देहायअनुसार रहेको छ।

४.२.१ शिक्षा तथा मानव संसाधन

यस गाउँपालिकाको शिक्षा तथा मानव संसाधन सम्बन्धी विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०४: शिक्षा तथा मानव संसाधन विकास सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
७४.७४ प्रतिशत साक्षरता रहेको - सामुदायिक ३१ वटा (६ मावि) विद्यालय रहेको - संस्थागत ५ वटा (१ मावि) रहेको - क्याम्पस १ वटा (स्नातक तहसम्म) - सवै विद्यालयको भवन रहेको ५ वटा माविमा ई हाजिरी र पुस्तकालय रहेको २ वटामा विज्ञान प्रयोगशाला भएको - सामान्य चर्पी तथा खानेपानी सवै विद्यालयमा भएको - स्थानीय शिक्षा ऐन लागु भएको २ वटा विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमबाट पढाई भैरहेको	- विद्यालयहरुमा बालमैत्री फर्निचरको कमी - स्थानीय पाठ्यक्रम तयार नभएको - शिक्षक दरबन्दी मिलानको कमी - विद्यालयहरुमा प्रयाप्त र उचित प्रकारको खानेपानी नभएको ७ वटा विद्यालयमा भवन कमी २७ वटा विद्यालयमा पुस्तकालय नभएको - विषयगत शिक्षकको कमी ८ वटा विद्यालयमा शौचालय नभएको १७ वटा विद्यालयका खानेपानी सुविधा नरहेको	- सवै विद्यालयहरुलाई शैक्षिक क्यालेन्डर प्रकाशित गर्न लगाउने - स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गर्ने - आवश्यकताअनुसार शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्ने ७ वटा विद्यालय भवन निर्माण गर्ने ६ कक्षा भन्दा माथिका लागि पनि दिवा खाजा व्यवस्था गर्ने - कृषि प्राविधिक विद्यालय स्थापना गरी संचालन गर्ने - सवै विद्यालयहरुमा खेलकुद मैदानको व्यवस्था गर्ने - सवै विद्यालयहरुमा प्राथमिक उपचारका सामग्री राख्ने व्यवस्था मिलाउने - क्याम्पसको स्तरबृद्धि गरी स्नातकोत्तर तहको अध्यापन गराउने - सवै विद्यालयहरुमा अंग्रेजी माध्यमबाट पढाई गराउने व्यवस्था मिलाउने

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- पढाईको गुणस्तर सन्तोषजनक रहेको - शिक्षकहरुको विद्यालय र विद्यार्थी प्रतिको लगाव सुधारोन्मुख रहेको ९० प्रतिशत बालबालिका विद्यालय जाने गरेको	- शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम कमी - विद्यालयहरुमा खेलकुद सामग्री पर्याप्त नभएको - सबै विद्यालयहरुमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरु संचालन नभएको - विद्यालयहरुमा पर्याप्त कक्षाकोठा नभएको	- ई हाजिरी र सबै विद्यालयलाई सिसि क्यामेरा मार्फत अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने - विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक अवस्थाका आधारमा विद्यालयहरुलाई मर्ज गर्ने - विद्यालयमा दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने - अनलाइन (दूर शिक्षा) को सुविधा सुरुआत गर्ने

४.२.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस गाउँपालिकाको स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०५: स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
४ स्वास्थ्य चौकी, १५ शैयाको १ अस्पताल रहेको १ सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई रहेको (वाड ५) - सबै स्वास्थ्य संस्थामा भौतिक संरचना रहेको २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा ल्यावटेस्टको सुविधा रहेको २ वटा स्वास्थ्य संस्थामा बर्थिङ सेन्टर रहेको - सबै स्वास्थ्य संस्थामा जनशक्ति रहेको - महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरु टोल, टोलमा क्रियाशिल रहेको - स्वास्थ्य आमा समूहहरु क्रियाशिल रहेको - तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीबाट बर्थिङ सेवा उपलब्ध हुने गरेको - स्वास्थ्यचौकीमा ५२ प्रकारको औषधी उपलब्ध रहेको - अस्पतालबाट एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनमा रहेको - अस्पतालमा २४ घण्टे इमर्जेन्सी सेवा सञ्चालनमा रहेको - प्रत्येक महिना खोप क्लिनिक र गाउँघर क्लिनिक सञ्चालनमा	- दक्ष जनशक्तिको कमी ४ स्वास्थ्य संस्थामा बर्थिङसेन्टर नभएको ४ वटा स्वास्थ्य संस्थामा प्रयोगशाला नभएको - खोप क्लिनिक र गाउँघर क्लिनिक एकै व्यक्तिबाट एकै दिन सञ्चालन गर्ने गरेको १५ वटा गाउँघर क्लिनिक तथा खोप केन्द्रको भवन नरहेको - सबै स्वास्थ्य संस्थामा माप दण्ड अनुसारको भौतिक संरचना नरहेको - समय सापेक्ष स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिमको कमी - स्वास्थ्यकर्मीलाई सेवा सुविधामा कमी रहेको - स्वास्थ्य कर्मचारीको उपस्थिति नियमितमा कमी - स्वास्थ्य संस्थामा फोहोर मैला व्यवस्थापनको कमी - स्वस्थ आमा समूहको	- अस्पताललाई व्यवस्थित बनाई चिकित्सकको नेतृत्वमा २४ घण्टे सेवा सञ्चालन गर्ने - औषधिको व्यवस्थापनलाई नियमित गर्ने - सबै स्वास्थ्य चौकीहरुको मापदण्ड अनुसारको भौतिक पूर्वाधार तयार गर्ने - दरबन्दी अनुसार स्वास्थ्यकर्मीको पदपूर्ति गर्ने - स्वास्थ्यकर्मी तथा कार्यरत कर्मचारीलाई दण्ड तथा पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने - स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई आवश्यकताअनुसारको तालिमको व्यवस्था गर्ने - सबै वडामा एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन गर्ने - अस्पतालमा पोष्टमार्टम सेवाको व्यवस्था गर्ने - सबै स्वास्थ्य संस्थामा बर्थिङ सेन्टर स्थापना गरी पूर्ण संस्थागत सुत्केरी गाउँपालिका घोषणा गर्ने ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको बृद्धि अनुगमन गरी पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउने - ईमर्जेन्सी सेवा दिने स्वास्थ्यकर्मीलाई अतिरिक्त सुविधा व्यवस्था गर्ने - स्वास्थ्यकर्मीलाई यातायात र सञ्चार खर्च उपलब्ध गराउने - अस्पतालमा मापदण्ड अनुसारको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
रहेको सबै स्वास्थ्य संस्थबाट क्लिनिकल सेवा उपलब्ध भएको	बैठक नियमिततामा कमी	गर्ने - बर्थिङ सेन्टरमा काम गर्ने स्वास्थ्यकर्मी लाई अतिरिक्त सेवा सुविधाको व्यवस्था गर्ने । - आमा समुह संचालन गर्दा खाजाको व्यवस्था गर्ने । - महिला स्वा.स्वयंसेविकाहरुलाई मासिक रुपमा सुविधा उपलब्ध गराउने । ३ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइको स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गर्ने - स्वास्थ्य चौकीमा २४ घण्टे स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने - प्रत्येक महिना स्वास्थ्य संस्थामा युएसजि सेवा उपलब्ध गराउने - सबै बर्थिङ सेन्टरमा एसविए उपस्थिति सुनिश्चित गर्ने - करार तथा अस्थाई कर्मचारीलाई सेवा प्रवाह सम्बन्धमा अभिमुखिकरण संचालन गर्ने

४.२.३ खानेपानी तथा सरसफाई

गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाईको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०६: खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
७० प्रतिशत भन्दा बढि घरपरिवारमा पाईपबाट वितरित खानेपानी उपलब्ध रहेको १५ वटा भन्दा बढि खानेपानी व्यवस्थापन समितिहरु क्रियाशिल रहेको - खानेपानीको मुहान प्रयाप्त रहेको - खुल्ला दिशामुक्त गापा घोषणा भएको - खानेपानीको स्वच्छता जाँच हुने गरेको - खानेपानी उपभोक्ता समितिबाट खानेपानी व्यवस्थापनको कार्य हुने गरेको - एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको	- खानेपानीको पाईपलाई अनावश्यक रुपमा क्षति हुने गरेको - पानीको मुहान बस्ति भन्दा धेरै टाढा रहेकोले लगानी बढी लाग्ने - खानेपानी आयोजनाको दिगोपनामा कमी - खानेपानी तथा सरसफाई समिति कमी - विद्यालयमा खानेपानी सुविधाको कमी - फोहोर मैला व्यवस्थापनको कमी	- खानेपानी स्वच्छताका लागि व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने - प्लाष्टिकमुक्त क्षेत्र घोषणा अभियान चलाउने - एक घर एक धाराको अवधारणा अनुसार सबै घर परिवारमा खानेपानीको वितरण गर्ने - रिजर्भ टैंकीको व्यवस्थापन गर्ने - पानीको मुहान संरक्षण गर्ने खुल्ला हुन नदिने - खुला दिशामुक्त क्षेत्रको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने

४.२.४ महिला, बालबालिका, लक्षित वर्ग तथा सामाजिक समावेशीकरण

यस गाउँपालिकाको सामाजिक समावेशीकरणको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरूको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०७: सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
६० भन्दा बढि स्वास्थ्य आमा समूह र महिला समूह क्रियाशिल रहेको - महिला समूहको विधान बनाई क्रियाशिल रहेको - एकल महिला समूह गठन भएको - खुत्रुके बचत कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको - बाल संरक्षण समिति रहेको - एउटा विद्यालयमा बाल क्लव, ईको क्लव र स्काउट गठन भएको - बाल क्लव खोल्ने क्रम सुरु भएको - सवै माविमा जुनियर रेडक्रस क्रियाशिल रहेको - जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइएको ३४ जना पूर्ण अपांगता, ५४ आंशिक अपांगता भएकालाई सहयोग भएको । - समावेशीकरणको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको	- अनाथ बालबालिकाको संख्यामा बृद्धि - महिला साक्षरतामा कमी - महिला हिंसा अभै कायम रहेको - महिला बेरोजगार बढ्दो - मानव बेचबिखन समाजमा केही हदसम्म कायम रहेको - बालबालिकाहरूलाई घरायसी तथा कृषि कार्यमा काम लगाउनाले विद्यालय जानबाट बञ्चित हुने - सवै विद्यालयमा बालक्लवहरू नभएको - बाल प्रतिभा विकास कार्यक्रमहरूको कमी - जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई शैक्षिक सहयोग पर्याप्त नरहेको - भौतिक पूर्वाधारहरू अपांगमैत्री नभएको - अपांगता भएकाहरूको क्षमता र सिपमा कमि - अपांगता भएकाहरूका लागि सहायक सामग्री पर्याप्त नभएको - लक्षित वर्गका सञ्जालहरूको गठन हुन नसकेको	- महिला समूह गठन तथा परिचालन गर्ने - सिपमुलक तथा उद्यमशिलता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने - महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने - महिला प्रौढशिक्षा सञ्चालन गर्ने - नेतृत्व तथा संस्थागत विकासमा ध्यान दिने - समविकास तालिमहरू सञ्चालन गर्ने - मानव बेचबिखन विरुद्ध विशेष अभियान सञ्चालन गर्ने - सवै विद्यालयहरूमा बाल क्लव गठन गर्ने र गापास्तरीय बाल सञ्जाल गठन गर्ने - विद्यालय जान नसकेका र विचमा पढाई छोडेका बालबालिकालाई विद्यालय सम्म ल्याउने, टिकाउने र सिकाउने वातावरण मिलाउने - बालप्रतिभा प्रस्फुटन गराउने खालका कार्यक्रमहरू विद्यालय भित्र र बाहिर सञ्चालन गर्ने वातावरण मिलाउने - बाल अधिकार सम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने - अपांगता सहायक सामग्री वितरण कार्यक्रम संचालन गर्ने - अपांगता भएकाहरूका लागि क्षमता विकास र सिपमुलक तालिमको व्यवस्था - अपांगमैत्री भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिने - अपांगमैत्री तथा समतामुलक व्यवहारको प्रत्याभूत गर्ने - जातीय भेदभाव विरुद्ध जागरण अभियान सञ्चालन गर्ने

४.२.५ युवा तथा खेलकुद

गाउँपालिकाको युवा तथा खेलकुदको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरूको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १०८: युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
युवाहरू स्थानी क्लवमा आवद्ध भई सामाजिक क्रियाकलापहरूमा जुट्ने	युवा बेरोजगारी व्यापक रहेको	युवालाई लक्षित गरी उत्पादन, रोजगारी आयमा बृद्धि गर्ने

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- गरेको - खेलकूद लगायतका क्रियाकलापहरु नियमित रुपमा संचालन हुने गरेको - वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवा ६९८ जना रहेको - खेल मैदान संख्या ३ वटा रहेको - प्रदेश, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका खेलाडीहरु रहेको - बेरोजगार युवालाई रोजगार दिने राष्ट्रिय कार्यक्रम रहेको	- खेल मैदान र प्रशिक्षणमा कमी - सिपमुलक तालिम र प्रोत्साहनमा कमी - युवा विदेश पलायन - वित्तिय सेवा र अवसरमा कमी - नियमित खेलकूद आयोजना र प्रवर्द्धनका कार्यक्रममा कमी - खेल प्रशिक्षणको कमी	- पालिकास्तरमा कवर्डहल र वडास्तरीय खेल मैदानको निर्माण गर्ने - खेल प्रशिक्षकको व्यवस्था तथा प्रदेश, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका खेलाडीलाई प्रोत्साहन र सम्मान गर्ने - युवालाई स्वरोजगारका अवसर उपलब्ध गराउन सिपमुलक तालिम र कर्जाको व्यवस्था गर्ने

४.३ पूर्वाधार विकास

पूर्वाधार विकास क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरणमा सामाजिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत सडक तथा यातायात, आवास, भवन तथा शहरी विकास, उर्जा तथा सूचना र संचार उपक्षेत्रको विद्यमान स्थिति तथा संभावना, समस्या र चुनौति र संभावना उपयोगको रणनीति समावेश गरिएका छन् । उक्त विवरण गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालासँगको परामर्श, सहभागितामूलक कार्यशाला गोष्ठी, पारिवारिक सर्वेक्षण तथा संस्थागत सूचनाको आधारमा तयार गरिएको छ । सो विवरण देहायअनुसार रहेको छ ।

४.३.१ सडक, यातायात र पुल

गाउँपालिकाको सडक तथा यातायात क्षेत्रको विद्यमान अवस्था, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ

तालिका १०९: सडक, यातायात र पुल सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

संभावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौती	संभावना उपयोगको रणनीति
९ कि.मी पक्की सडक भएको - ग्राभेल बाटो ८ कि.मि. १५० कि.मि. कच्ची सडक भएको - सडकहरुको वर्गीकरण एवं मापदण्ड निर्धारण गरिएको ६ वटा पक्की पुल भएको ११ वटा भोलुङ्गे पुल भएको - नियमित रुपमा मर्मत गरिने सडकको लम्बाई २१ कि.मि. १३ वटा बसबाट यातायात सेवा दिइरहेको - निजी क्षेत्रबाट २५ वटा जीपहरु सञ्चालनमा रहेको - सबै वडाहरु तथा प्रमुख बस्तीहरुमा सडक सञ्जालले छोएको १. मोटरसाइकल, बस कार गरी ४४७ वटा भएको	- यातायात गुरुयोजना नभएको - कृषि सडक प्रयाप्त नभएको - यातायात सेवा वर्षे भरि नियमित गर्न नसकिने - सडकको स्तरोन्नति आवश्यक मात्रामा गर्न नसकिएको - आवश्यक मात्रामा नालीको व्यवस्था गर्न नसकिएको - यात्रु प्रतिक्षालय प्रयाप्त नभएको - सडक क्षेत्राधिकारलाई सुरक्षित गर्न नसकिएको	- यातायात गुरुयोजना तयार पारी कार्यान्वयन गर्ने ७५ कि.मि. सडक कालोपत्रे गर्ने ४० कि.मि. सडक ग्राभेल गर्ने १५ कि.मि.सडक सोलिङ्ग गर्ने ७५ कि.मी सडकमा नालीको व्यवस्था गर्ने - सडक क्षेत्राधिकार कायम गर्ने १ वटा भोलुङ्गे पुल निर्माण गर्ने - कल्भर्ट ट्रस ५० स्थानमा निर्माण गर्ने

४.३.२ आवास, वस्ती विकास, भवन र शहरी विकास

गाउँपालिकाको आवास, भवन, वस्ती तथा शहरी विकासको विद्यमान अवस्था, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११०: आवास, भवन तथा बजार सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौती	सम्भावना उपयोगको रणनीति
१७ वटा सरकारी भवन भएको ८ वटा सार्वजनिक भवन भएको ५ वटा सार्वजनिक शौचालय भएको - बागमारा र घले गाउँपाखा, मालाभञ्ज्याङ्ग, बच्छला देवी मन्दिर परिसरमा मनोरञ्जन पार्क भएको - भवन निर्माण मापदण्ड तयार पारी लागु गरिएको १ वटा प्रतिकक्षालय भएको - बुदुने एकिकृत वस्ती ७१ घर - खरानीटारमा १ वटा खेल मैदान भएको - गोविन्द प्रसाद स्मृति पार्क भएको	- सार्वजनिक शौचालयको संख्या कमी भएको - मनोरञ्जन पार्कमा पुग्न बाटोको स्तरोन्नति नभएको - मनोरञ्जन पार्कको प्रचार प्रसार तथा भौतिक सुविधा नभएको - एकिकृत वस्ती सम्म पुग्ने बाटो कच्ची भएको, विजुलीको पहुँच नभएको, ढल निकासको व्यवस्था नभएको - करीब २०० घर स्थानान्तरण गर्नुपर्ने - बजार व्यवस्थित नभएको - बस पार्कको सुविधा नभएको - भुउपयोग नीति नभएको - फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि स्थान किटान नभएको	- सरकारी भवनहरु भुकम्प प्रतिरोधी बनाउने १२ वटा सार्वजनिक शौचालयको निर्माण गर्ने - मनोरञ्जन पार्कमा सडक लगायत अन्य भौतिक सुविधा उपलब्ध गराउने - भुउपयोग नीति तयार पारी लागु गर्ने - फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि स्थानको पहिचान गरी फोहर व्यवस्थापन गर्ने

४.३.३ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

गाउँपालिकाको उर्जा क्षेत्रको विद्यमान अवस्था, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १११: विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	रणनीति तथा कार्यक्रम
८६.८२ प्रतिशतमा विजुलीको पहुँच पुगेको १०.३३ प्रतिशत सोलार पुगेको ०.०९ प्रतिशतमा बायोग्याँस सञ्चालन - आदिशक्ति हाइड्रो पावर सञ्चालन ५ (मेघावाट) - करिव १५० वटा सुधारिएको चुलो भएको - करीब १५ कि.मि. सडकमा सौर्य उर्जाको व्यवस्था गरिएको - मुख्य मुख्य स्थानहरुमा ३ फेजको विद्युत सेवाको पहुँच	- विजुलीको तारलाई रुख तथा पहिरोले अवरोध पुर्याएको - छरिएको वस्तीमा विद्युत सेवा पुर्याउन कठिनाई - कम क्षमताको ट्रान्सफर्मरले गर्दा भोल्टेज कम भई ठूला मेसिन औजारहरु सञ्चालनमा कठिनाई - मध्यवर्ती क्षेत्रमा माइक्रो हाइड्रो पावर सञ्चालनमा कठिनाई	- विजुलीको तारले छोएका वा छुने संभावना भएका रुखका हाँगाहरु नियमित रुपमा काट्ने - एकिकृत वस्तीको अवधारणा अनुसार वस्ती बसाउने - बढी क्षमताका ट्रान्सफर्मर जडान पहल गर्ने - लामटाङ्ग राष्ट्रिय निकुञ्जसंग समन्वय गरी माइक्रो हाइड्रो निर्माणमा पहल गर्ने - सबै वस्तीहरु उज्यालो कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने - विभिन्न स्थानहरुमा चट्याङ्गबाट

भएको • माइक्रो हाइड्रो सञ्चालन गर्न सकिने		बचनकालागि अर्थिङ्गको व्यवस्था गर्ने • प्रत्येक घरमा एल.इ.डि बत्तीको प्रयोग गर्न पहल गर्ने • प्रत्येक टोल तथा सडकमा सौर्य बत्तीको व्यवस्था गर्ने
--	--	---

४.३.४ सुचना तथा संचार प्रविधि

गाउँपालिकाको सूचना र संचार सम्बन्धी विद्यमान अवस्था, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११२: सुचना र संचार प्रविधि सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

संभावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	आवश्यकता तथा रणनीति
• गापा र वडामा गरी ७ वटा कार्यालयमा इन्टरनेट सुविधा भएको • ६ वटा स्वास्थ्य चौकीमा इन्टरनेट सुविधा भएको • ६ वटा विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा भएको • सुचना कम्प्युटरमा व्यवस्थित गरिएको • नेपाल टेलिकम तथा एन सेलबाट टेलिफोन सेवा उपलब्ध भएको • सबै राष्ट्रियस्तरका दैनिक पत्रिका गाउँपालिकामा ल्याउने गरिएको	• सबै विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा नभएको • मोबाइल फोनको सुविधा सबै स्थानमा नभएको • इन्टरनेट सुविधा सर्वसुलभ नभएको • डिजिटल सुचना प्रणालीको व्यवस्था नभएको • सरकारी भवन, सडक, तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सी.सी क्यामेरा नभएको	• कम्प्युटरमा तथ्यांक व्यवस्थित गर्ने • आवश्यक स्थानमा मोबाइल फोनको टावर राख्न पहल गर्ने • इन्टरनेट सुविधा सर्वसुलभ बनाउने • डिजिटल सुचना प्रणालीको व्यवस्था गर्ने • सरकारी भवन, सडक, तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सी.सी क्यामेरा जडान गर्ने

४.४ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरणमा वन तथा जैविक विविधता, भू तथा जलाधार व्यवस्थापन, वातावरण व्यवस्थापन र विपद् व्यवस्थापनको विद्यमान स्थिति तथा संभावना, समस्या र चुनौति र संभावना उपयोगको रणनीति समावेश गरिएका छन् । उक्त विवरण गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालासँगको परामर्श, सहभागितामूलक कार्यशाला गोष्ठी, पारिवारिक सर्वेक्षण तथा संस्थागत सूचनाको आधारमा तयार गरिएको छ । सो विवरण देहायअनुसार रहेको छ ।

४.४.१ वन तथा जैविक विविधता

गाउँपालिकाको वन तथा जैविक विविधताको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११३: आर्थिक वन तथा जैविक विविधता सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- तादी गा.पा.भित्र कुल वन क्षेत्र : ९६०० हे. - वनस्पति प्रजाति : १५ भन्दा बढी प्रजाति । जस्तै : साल, सल्लो, चिलाउने, उत्तीस, मौवा, धुपी, खसु, लालीगुराँस, काफल, सिरिस, क्यामुनु, जामुनु, बाँस - वन्यजन्तु: मृग, कालिज, बनेल, बाघ, स्याल, बाँदर, मृग - चरा : कालिज, तिन्ना, ढुकुर, कोइली, जुरेली, सुगा, डाँफे, मयुर, - जडीबुटी: चिराइतो, असुरो, क्यामुनो, चुत्रो, तीतेपाती, रुदिलो, आकासबेली, पारिजात, गुर्जो, - वन क्षेत्रको स्पष्ट रेखांकन भएको - सा.व. संख्या: १७, सा.व.मा आवद्ध घरधुरी संख्या : २३०२ - कवुलियती वन : छैन - निजी वन : २ वटा - वनमा आधारित उद्योग: साना फर्निचर उद्योग ६ वटा - चरिचरन क्षेत्र ८ वटा रहेको	- वन डहेलो - सूचनापाटीको कमी - नांगा डाँडा - काठपात, वन्यजन्तु तथा पशुपक्षीको चोरी निकासी - वन क्षेत्रमा तारबारको समस्या - जनचेतना तथा जिम्मेवारीबोधको कमी - चरिचरन क्षेत्र भए पनि वनमा पनि चराउने - वन पैदावार उत्पादन गरी फाइदा लिन नसकेको - वन क्षेत्रभित्र ढुंगा उत्खनन हुने गरेको - वन तथा जैविक विविधतासम्बन्धी अभिलेखको कमी - नदी, खोलामा करेन्ट तथा विषादी लगाई माछा मार्ने प्रवृत्ति	- खालीपाखामा वृक्षरोपण गर्ने - वन नर्सरीहरु स्थापना गर्ने - अग्नि नियन्त्रण रेखांकन स्थापना - जनचेतना तथा जिम्मेवारीबोधको भावना वृद्धि - वन हेरालुको व्यवस्था गर्ने - अग्नि नियन्त्रणसम्बन्धी औजार, उपकरण तथा सीपयुक्त जनशक्ति तयार गर्ने - सूचनापाटीको व्यवस्था - माछा मार्ने पद्धति सुधार तथा प्रशासनिक कडाई गर्ने

४.४.२ भूमि तथा जलाधार व्यवस्थापन

गाउँपालिकाको भुमी तथा जलाधार व्यवस्थापनको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११४: भुमी तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- नदी: तादी, दोर्खु, घट्टे खोला - खहरे: पहिरे (वर्षेभरि पानी बग्ने) - बाँस, उत्तीस प्रसस्त पाईने	- पहिरो: काल्चे, ढुंगे पहिरो, सिमखेत पहिरो, आरुखेत पहिरो, बांगेश्वारा पहिरो, उर्लेनी, स्वारा पहिरो, बच्चरे पहिरो, भर्याड, घोडालडेको पहिरो, घ्याडले पहिरो, घिरौले पहिरो - खहरे खोलाबाट कृषि भूमि कटान	वृक्षारोपण, तारजाली, बायोइन्जिनियरिड आदिबाट जलाधार क्षेत्र संरक्षण गर्ने

४.४.३ वातावरण तथा स्वच्छता

गाउँपालिकाको वातावरण र स्वच्छताको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११५: वातावरण तथा स्वच्छता सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
ग्रामीण क्षेत्र समग्रमा	प्लाष्टिकको मात्रा बढ्दै गएको	डम्पिङ साइटको व्यवस्था गर्ने

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- सफा रहेको - हरियाली पार्क तथा त्यसका लागि उपयुक्त स्थानहरुको उपलब्धता - धुवाँरहित चुलो, ग्याँसको प्रयोग - ल्याण्डफिल साइटका लागि जग्गाको लागि सम्भाव्य जमिन रहेको - वातावरणीय परीक्षण मूल्यांकनको कमी	- कृषि क्षेत्रमा प्रचुर मात्रामा विषादीको प्रयोग - कृषि भूमिको गुणस्तरमा ह्रास - उत्पादनमा कमी - प्रांगारिक मल उत्पादनको कमी - स्वास्थ्य संस्थाबाट उत्पादन हुने फोहोर व्यवस्थापन पद्धतिको कमी - प्लाष्टिक र प्लाष्टिकजन्य पदार्थहरु डढाउने परिपाटी - दैनिक उत्पादन हुने फोहोर वर्गीकरण गर्ने तथा व्यवस्थापन गर्ने आनाबानीको अभाव - खोल्सामा जथाभावी फोहोर फाल्ने पद्धति - मरेका पशु जथाभावी फाल्ने परिपाटी - धुवाँरहित चुल्हाहरु बिग्रीएका	- घरघरमा फोहोर वर्गीकरण गरी कुहिने फोहोर कुहाउने तथा नकुहिने संकलन र व्यवस्थापन गर्ने - वातावरणीय परीक्षण मूल्यांकनलाई अनिवार्य गर्ने - जनचेतना तथा जिम्मेवारीबोध सम्बन्धी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने - वडा वडामा सरसफाइसम्बन्धी प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने

४.४.४ विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन

गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तनको विद्यमान अवस्था तथा संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता तथा संभावना उपयोगका रणनीतिहरुको विस्तृत विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११६: विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
- नवनिर्मित घरहरु भूकम्प प्रतिरोधी रहेको - एकवटा आपत्कालीन आश्रयस्थल रहेको - प्राथमिक उपचारका लागि स्थानीय स्वयम्सेविकाहरु तथा स्वास्थ्यकर्मीको उपलब्धता भएको - हरेक वडामा विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन भएको - गाउँपालिकास्तरमा खोज उद्धारका लागि तालिम तथा खोज उद्धारका लागि सामग्री वितरण भएको र आवश्यक सामग्री गाउँपालिकासँग रहेको - विपद् व्यवस्थापन समितिहरु क्रियाशील रहेका	- मुख्य प्रकोप: पहिरो, बाढी, भूकम्प, डढेलो, - वन्यजन्तुको आक्रमण, प्रकोप: पशुपक्षी, चौपाया, खेतीवाली नष्ट गर्ने गरेको - उद्धार, राहत तथा प्राथमिक उपचारका लागि पर्याप्त र सीपयुक्त जनशक्तिको कमी - आपत्कालीन अवस्थामा खोज, उद्धारका लागि समुदाय तथा गाउँपालिकामा पर्याप्त ज्ञान, सीप र जनशक्तिको कमी रहेको - खोज उद्धारका लागि सामग्रीहरु वितरण भए पनि तिनको उपयोग, परिचालन, अद्यावधिकरणसम्बन्धी स्पष्ट जानकारी कम भएको, प्रभावकारी परिचालन हुन नसकेको	- आपत्कालीन अवस्थाका लागि न्यूनतम पूर्वाधार सहितका सामुदायिक आश्रयस्थलहरुको व्यवस्था गर्ने - विपद् व्यवस्थापन समितिहरुलाई तालिमलगायत क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने - वडा स्तरमा आपत्कालीन उद्धार सामग्रीहरु तथा नियमित अद्यावधिकरणको व्यवस्था गर्ने - बाँदर तथा बँदेलबाट सुरक्षाका लागि वैकल्पिक प्रभावकारी उपायहरु खोजी तथा कार्यान्वयन गर्ने (वैकल्पिक वाली, साइरन, क्षतिपूर्ति, पर्खाल आदि)

४.५ संस्थागत विकास तथा सुशासन

संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरणमा कानून, नीति, नियम र सुशासन, संगठन तथा क्षमता विकास, श्रोत परिचालन तथा विकास व्यवस्थापनको विद्यमान स्थिति तथा संभावना, समस्या र चुनौति र संभावना उपयोगको रणनीति समावेश गरिएका छन् । उक्त विवरण गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र सरोकारवालासँगको परामर्श, सहभागितामूलक कार्यशाला गोष्ठी, पारिवारिक सर्वेक्षण तथा संस्थागत सूचनाको आधारमा तयार गरिएको छ । सो विवरण देहायअनुसार रहेको छ ।

४.५.१ गाउँपालिका कानून, नीति, नियम र सुशासन

गाउँपालिको कानून, नीति, नियम तथा सुशासनको विद्यमान स्थिति र संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११७: कानून, नीति, नियम र सुशासन सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
ऐन - शिक्षा ऐन, २०७५ - सहकारी ऐन, २०७५ - न्यायिक समितिको फैसला कार्यान्वयन कार्यविधिलाई व्यवस्थित बनेको ऐन, २०७६ - आर्थिक ऐन तथा विनियोजन ऐन (३ आ.व.को) नियम तथा विनियम - कार्य विभाजन नियमावली, २०७५ - कार्य सम्पादन नियमावली, २०७५ कार्यविधि - विपद् व्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि, २०७६ - छात्रवृत्ति कोष संचालन कार्यविधि, २०७६ - विपन्न नागरिक स्वास्थ्य उपचार कोष संचालन कार्यविधि, २०७६ - घ बर्गको निर्माण व्यवसाय नियमन कार्यविधि, २०७६ - शिक्षक कर्मचारी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि २०७६ - लगायत १२ प्रकारका नीति, ऐन, नियम तथा कार्यविधि तयार भई जारी रहेको ३० जना स्थानीय मध्यस्थकर्ताद्वारा स्थानीय तह विवाद समाधान भैरहेको र हालसम्म वटा घटनाहरू मध्यस्थता मार्फत समाधान भएको - सभाले न्यायिक समिति गठन गरेको - कार्यापालिकाबाट कार्यविभाजन	- सेवा सुविधामा सेवाग्राहीहरूको सन्तुष्टीमा कमी - छात्रवृत्ति कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, स्वास्थ्य उपचार कोष संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, - न्यायिक समितिको फैसला कार्यान्वयन गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सम्बन्धी ऐन - योजना संचालन कार्यविधि - सभाले गठन गर्नु पर्ने लेखा, विधायन, सुशासन समिति गठन भएको - कार्यपालिकाले गठन गरेका विषयगत समितिहरू नियमित, बैठक, छलफल तथा क्रियाशील नभएको	- स्थानीय तहसँग सम्बन्धित विषयगत नीति, ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरू तयार गर्ने - अनुगम तथा मूल्याङ्कन समिति गठन, कार्यविधि तर्जुमा र अभिमुखीकरण गर्ने - पदाधिकारीहरूको आचार संहिता, कर्मचारीहरूको आचार संहिता र भवन मापदण्ड सम्बन्धी कार्यविधि तयार गर्ने

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
नियमावली अनुसारका राजस्व परामर्श समिति, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति, स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमित निर्धारण समिति, योजना तर्जुमा समिति र ५ वटा क्षेत्रका विषयगत योजना तर्जुमा समिति, गाउँ शिक्षा समिति, विपद व्यवस्थापन समिति, बाल संरक्षण समिति गठन भएका • अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति, योजना तर्जुमा समिति क्रियाशिल रहेको • वार्षिक योजना पुस्तिका मार्फत सार्वजनिक हुने गरेको • नागरिक बडापत्र रहेको, गुनासो सुनुवाई हुने गरेको		

४.५.२ संगठन तथा संस्थागत क्षमता विकास

गाउँपालिकाको संगठन तथा संस्थागत क्षमता विकासको विद्यमान स्थिति र संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११८: संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
• गाउँ कार्यपालिका कार्यालय तथा वडा र विषयगत शाखा तथा सेवा केन्द्रमा गरी ६४ जना कर्मचारी कार्यरत रहेको गाउँ कार्यपालिका कार्यालय तर्फ • प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत १ • शिक्षा संयोजक १ • इञ्जिनियर १ • लेखापाल १ • सहायक पाँचौ १ • सव इञ्जिनियर १ • स्वास्थ्य संयोजक १ • मेडिकल अधिकृत (आठौँ तह) १ • हेल्थ एसिष्टेण्ट (स्थायी) ३ • हेल्थ एसिष्टेण्ट (करार) २ • ल्याव टेक्निसियन १ • नर्स ३ • रेडियोग्राफर १ • सिनियर अहेव ३ • अहेव ७ • सिनियर अनमी २ • अनमी ७ • ल्याव एसिष्टेण्ट २	• संगठन विकास अध्ययन प्रतिवेदन तयार नभएको • गाउँ कार्यपालिका कार्यालय र वडा नं २ र ३ को एकीकृत सेवा सहितको कार्यालय भवन नभएको • सबै वडामा विद्युत जडान भएको तर व्याक अपको व्यवस्था नभएको • समुदायमा आधारित संस्थाको विवरण अद्यावधिक तथा अभिलेख नभएको • गुनासो सुन्ने अधिकारी नतोकिएको र सहायता कक्ष (हेल्प डेक्स) नभएको • कर्मचारीको कमीले तोकिएको समयमा प्रतिवेदन तयार पार्न नसकिएको • सवारी साधन नहुँदा सबै आयोजनाको	• कार्य विभाजन नियमावली अनुसार संगठन विकास अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी सोही बमोजिम दरबन्दी श्रृजना गर्ने • विषयक्षेत्रसँग सम्बन्धित तालिम आयोजना गर्ने • आईटिवेश सर्भिसेज व्यवस्थित गर्ने • गुनासो सुन्ने अधिकारी तोक्ने र हेल्प डेस्कको व्यवस्था गर्ने • दरबन्दी अनुसारका कर्मचारीको पदपूर्ति गर्न पैरवी गर्ने र क्षमता विकासको विषय क्षेत्र पहिचान तालिम संचालन गर्ने • विपन्नता नक्सांकन बमोजिम क्षमता विकास, समतामूलक लगानी र सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने • समुदायमा आधारित संस्थाको विवरण अद्यावधिक गरी अभिलेख राख्ने, क्षमता विकास गर्ने र वार्षिक योजना

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
● एसिस्टेण्ट सव इन्जिनियर ० ● कृषि संयोजक ० ● कृषि प्राविधिक ० ● पशु सेवा प्राविधिक १ ● महिला विकास निरीक्षक १ ● कार्यालय सहयोगी २ ● स्वास्थ्य संस्था (कार्यालय सहयोगी) .. ९ ● सबै कर्मचारीलाई कार्य विवरण प्रदान गरिएका वडा कार्यालय तर्फ ● वडा सचिव ४ ● सहायक कम्प्युटर अपरेटर २ ● कार्यालय सहयोगी ६ ● कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरूका लागि क्षमता विकासका क्रियाकलापहरू हुने गरेको ● वडा नं. १ र ४ को वडा कार्यालय भवन भएको ● वडा नं. ५ र ६ को भवन निर्माण हुँदै गरेको - कार्यालयमा कम्प्युटर, ल्यापटप, फोटोकपी, इन्भर्टर उपलब्ध भएको	अनुगमन गर्न कठिन भएको ● गाउँ कार्यापालिका कार्यालय साँघुरो भई विषगत शाखाहरू अन्यत्र संचालन भएको	तर्जुमा प्रक्रियामा सहभागी गराउने ● मागमा आधारित क्षमता विकास कार्यक्रम, भौतिक सुविधाको व्यवस्था तथा दण्ड र पुरस्कारको नीतिगत व्यवस्था गर्ने ● वडा नं. २ र ३ वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्ने ● गाउँ कार्यपालिका कार्यालयमा बढी क्षमता भएको पावर व्याक अप र सबै वडामा पावर व्याक अपको व्यवस्था गर्ने

४.५.३ श्रोत परिचालन

गाउँपालिकाको श्रोत परिचालनको विद्यमान स्थिति र संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११९: श्रोत परिचालन सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
● मालपोतबाट करिब ६ लाख संकलन भएको ● दस्तुरबाट करिब ७ लाख संकलन भएको ● राजस्व सुधार कार्य योजना तयार भई राजस्वका श्रोतहरूको पहिचान भएको ● उपभोक्ताको लगभग २० प्रतिशत लागत सहभागिता हुने गरेको ● सुत्र प्रयोग गरिएको ● आन्तरिक एवं बाह्य श्रोतको पहिचान एवं परिचालनका लागि राजस्व अध्ययन सुधार	● चालू आ. व. मा लक्ष्य बमोजिमको राजस्व उठन नसकेको ● सार्वजनिक निजी साभेदारीको अभ्यास नभएको । कम्प्युटराइज र वडासँगको संजाल प्रणाली लागू छैन ● पेपरलेश तथा ई गभरनेन्स नभएको (व्यक्तिगत घटना दर्ता, राजस्वको अनलाईन सिस्टम, सूत्र प्रणाली) ● सुत्र प्रणाली संचालन गर्न दक्ष कर्मचारी नभएको ● गत आ.व.को बेरुजु रकम ८ करोड ५७ लाख रहेको	● राजस्व सुधार योजना कार्यान्वयन आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थित गर्नु पर्ने ● आय व्यव विवरण तथा वार्षिक विकास र बजेट सार्वजनिक गर्ने

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
कार्ययोजना तर्जुमा	● वित्त व्यवस्थापनमा नियमितता र गुणात्मकता प्रदान गर्न नसकेको	

४.५.४ विकास व्यवस्थापन

गाउँपालिकाको विकास व्यवस्थापनको विद्यमान स्थिति र संभावना, समस्या तथा चुनौति र आवश्यकता र संभावना उपयोगको रणनीति देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२०: विकास व्यवस्थापनक सम्बन्धी वस्तुस्थिति विश्लेषण

विद्यमान अवस्था र संभावना	समस्या र चुनौति	आवश्यकता र रणनीति
● वार्षिक कार्यक्रममा विषयगत नीति उल्लेख भएको ● योजना तर्जुमामा स्थानीय र संघ/संस्थाको सहभागिता हुने गरेको ● वार्षिक समीक्षा हुने गरेको । ● आय आर्जन सम्बन्धी गतिविधिहरु संचालन भएको ● स्वीकृत योजना तथा बजेट पुस्तिका र वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक हुने गरेको ● उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति गठन भई क्रियाशील रहेको तथा नियमित रुपमा अनुगमन र प्रतिवेदन पेश हुने गरेको ● चालू आ.व. मा ११० वटा योजनाको अनुगमन भएको र प्रतिवेदनको सुझाव कार्यान्वयन भएको ● भवन आचारसंहिता मापदण्ड तयारीको चरणमा रहेको ●	● स-साना योजना संख्या ज्यादा रहेको ● क्षेत्रगत योजना, नीति, रणनीति तयार हुने नसकेको ● आयोजनाको नियमितता र गुणस्तरीयता कायम हुन नसकेको ● नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रणाली तयार र अभ्यास हुन नसकेको ● सडक अधिकार क्षेत्र, भवन निर्माण तथा योजना र वस्तीको मापण्ड तयार नभएको ● सामाजिक संस्था तथा गैससहरुको अद्यावधिक विवरण व्यवस्थित नभएको, ● अनुगमनमा लक्षित वर्गको सहभागिता न्यून सहभागिता रहेको ● गापा कार्यालय र वडा कार्यालयहरु अपांग, ज्येष्ठ नागरिक र महिला मैत्री नभएको ● कतिपय आयोजनाहरुले भू क्षयको अवस्था श्रृजना गर्ने संभावना रहेको (सडक)	● आवधिक योजनामा क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम समेटिनु पर्ने ● उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई क्षमता विकास तालिम प्रदान गर्ने ● सामञ्जस्यता, नियमितता र गुणात्मकता कायम गर्ने ● संभाव्यता अध्ययन भएका आयोजना मात्र बजेट विनियोजन गर्ने ● कार्यक्रममा आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन तथा डिपिआर तयारी कार्य समावेश गर्ने ● गाउँ कार्यपालिका कार्यालयको वडा कार्यालय र सेवा केन्द्रसँग सञ्जाल विस्तार गर्ने ● पूर्वाधारका विकास योजनाहरु संचालन गर्नु पूर्व वातावरणीय पक्षलाई ध्यान दिई तर्जुमा गर्ने ● अनुगमन पद्धतिलाई अभि प्रभावकारी बनाउनु पर्ने । ● अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिका पदाधिकारीहरुको क्षमता विकास गरी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रभावकारी बनाउने ● सामाजिक संस्था र गैसससँग समन्वय र अन्तरक्रिया गरी कार्यक्रमलाई वार्षिक विकास कार्यक्रममा समावेश गर्ने

परिच्छेद ५: लैङ्गिक तथा गरिवी विश्लेषण

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता, समावेशीकरण तथा गरिवी सम्बन्धी विवरण विश्लेषण गरिएको छ । जसमा अन्तर्गत एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, भूमिहिन, विस्थापित र विपन्न वर्ग अवस्था र गरिवीको अवस्था समावेश गरिएको छ ।

५.१ घरमुलीको विवरण

यस गाउँपालिका कूल परिवार मध्ये ११.०९ प्रतिशत परिवारमा घरमुली रहेका छन् र घर व्यवहार सम्हालेको देखिएको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

तालिका १२१: महिला घरमुली विवरण

वडा नम्बर	घरमुलीको आधारमा घरपरिवार संख्या			कैफियत
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा	
१	६७७	७६	७५३	
२	७८९	६४	८५३	
३	६५३	११४	७६७	
४	४७९	६९	५४८	
५	४६७	७२	५३९	
६	५२०	५२	५७२	
जम्मा	३५८५	४४७	४०३२	
प्रतिशत	८८.९१	११.०९	१००.००	

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

५.२ अपाङ्गता भएका व्यक्ति सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकाको कूल १९९५२ जनसंख्या मध्ये ४६४ जना अपाङ्गता भएका जनसंख्या रहेका छन् । उक्त संख्या कूल जनसंख्याको २.३२ प्रतिशत हो । अपाङ्गताको किसिम अनुसार जनसंख्या विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२२: अपाङ्गता भएका व्यक्ति सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अपाङ्गताको किसिम अनुसार अपाङ्गता भएका व्यक्ति जनसंख्या										
	अपाङ्गता नभएको	शारीरिक अपाङ्गता भएका	बौद्धिक अपाङ्गता भएका	दृष्टि विहिन	वहिरा	स्वर बोलाई अपाङ्गता भएका	सुस्त श्रवण भएका	मनो सामाजिक अपाङ्गता भएका	सुस्त मनस्थिति भएका	बहु अपाङ्गता भएका	जम्मा
१	३५८५	५०	१	१७	८	४	१	१	१	१३	३६८१
२	३८४८	५०	५	८	२१	६	१	१	३	६९	४०१२
३	४१४१	२२	५	१	५	३	४	२	२	६८	४२५३
४	२१७१	३१	२	३	१२	३	२	०	०	२४७	२४७१
५	२७६५	१५	३	०	४	२	१	२	०	३७	२८२९
६	२५९३	५५	२	८	१०	४	०	२	२	३०	२७०६
जम्मा	१९९०३	२२३	१८	३७	६०	२२	९	८	८	४६४	१९९५२

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

५.३ अनौपचारिक क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या

यस गाउँपालिकामा बेरोजगार, ज्याला मजदुरी गर्ने व्यक्ति र वैदेशिक रोजगारी गएका गरी अनौपचारिक क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्या ३६०४ रहेको छ जुन कुल जनसंख्याको १८.०६ प्रतिशत हो । यस गाउँपालिकामा शिक्षित बेरोजगार ४.०९ प्रतिशत रहेका छन् भने ज्याला मजदुरी गर्नेको अनुपात १०.८७ प्रतिशत रहेको छ । वैदेशिक

रोजगारी जानेको अनुपात ३.१० प्रतिशत रहेको छ । यस अनौपचारिक क्षेत्रमा संलग्नता सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२३: अनौपचारिक क्षेत्रमा संलग्न जनसंख्याको विवरण

वडा नम्बर	विभिन्न अनौपचारिक पेशा र रोजगार जम्मा								
	शिक्षित बेरोजगार	ज्याला मजदुर	वैदेशिक रोजगार	रोजगार	विद्यार्थी	बालबालिका	गृहिणी	उपलब्ध नभएको	जम्मा
१	५८	६२०	८१	१५१३	४९७	७०४	१४४	६४	३६८१
२	३६६	२८७	१४२	८८९	६२९	६७२	८८५	१४२	४०१२
३	१०१	३३१	१४३	१४५६	७९७	६९६	६०१	१२८	४२५३
४	११४	१४१	५५	८६४	४२८	३२१	२२४	३२४	२४७१
५	५५	४००	९१	१०८०	५१३	४५७	१४०	९३	२८२९
६	१२३	३९०	१०६	४३४	५४५	४५९	६०३	४६	२७०६
जम्मा	८१७	२१६९	६१८	६२३६	३४०९	३३०९	२५९७	७९७	१९९५२
प्रतिशत	४.०९	१०.८७	३.१०	३१.२६	१७.०९	१६.५८	१३.०२	३.९९	१००.००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

५.४ सामाजिक सुरक्षावृत्तिको अवस्था

यस गाउँपालिकाबाट सामाजिक सुरक्षावृत्ति कार्यक्रमबाट लाभान्वितको विवरण तथा कूल वितरित रकम देहाय अनुसारको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । कूल वितरित रकम रु हजारमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १२४: सामाजिक सुरक्षावृत्तिको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	१४२	९८	२८८२	५७	३६२	२	३	१२०	२	०	५०.४	९	६	८४	११	९	२४०
२	१०८	१११	३२४८	७०	८४०	१	१	४८	७	१०	१२२	६	९	८२	१०	१०	२४०
३	१३३	१२६	६२१६	९५	११४०	१	५	१४४	०	६	४३.२	१९	१३	१५४	११	१२	२६६
४	८३	८६	१३५२	४७	१८८	१	५	४८	३	१२	३६	११	६	२६	९	७	६४
५	१०१	९९	४८००	५८	२३२	२	३	४०	७	७	३३.६	४	९	१६	८	४	५६
६	१०८	८२	१५२७	६५	२८०	५	५	८०	७	५	२८.८	१६	२३	५७	१२	१६	१४८
जम्मा	६७५	६०२	२००२५	३९२	३०४२	१२	२२	४८०	२६	४०	३१४	६५	६६	४१९	६१	५८	१०१४

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण २०७६

५.५ वाल विवाहको अवस्था

यस गाउँपालिकामा विगत ३ वर्षको वाल विवाह सम्बन्धी अवस्था हेर्दा कूल ४३३ जनाको २० वर्षभन्दा कम उमेरमा विवाह भएको देखिन्छ । वडा अनुसार वाल विवाहको अवस्था देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका नं. १२५: विगत ३ वर्षको वाल विवाह सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	विगत ३ वर्षको वाल विवाह सम्बन्धी विवरण (२० वर्ष मुनिका)		
	वालिका वा युवती	वालक वा युवक	जम्मा
१	५२	३२	८४
२	५२	२१	७३
३	७४	४१	११५
४	१७	५	२२
५	४०	१९	५९
६	६०	२०	८०
जम्मा	२९५	१३८	४३३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६

परिच्छेद ६: वित्तीय विश्लेषण

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको वित्तीय अवस्था विश्लेषण गरिएको छ। गाउँपालिकाको प्रमुख आयश्रोतको रूपमा संघ तथा प्रदेशको अनुदान र राजस्व बाँडफाँड रहेको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायअनुसार रहेको छ।

६.१ गाउँपालिकाको आय विवरण

गाउँपालिका गत आ.व.को यथार्थ, चालु आ.व.को संशोधित र आगामी आ.व.को प्रस्तावित आव बजेटसम्बन्धी विवरण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२६: गाउँपालिकाको आय सम्बन्धी विवरण

सि.न.	आय शीर्षक	यथार्थ	प्रस्तावित
		२०७४/७५	२०७५/७६
१	आन्तरिक स्रोत	९००	१८००
१.१	स्थानीय कर	५००	७००
	घर जग्गा बहाल कर		१००
	विज्ञापन कर होडिङ्ग बोर्ड	०	१००
	मालपोत संकलन	५००	५००
२	गैर कर राजश्व	४००	११००
	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१००	३००
	दस्तुर(स्थानीय तहबाट हुने सिफारिस लगायतमा)	३००	८००
३	राजश्व बाँडफाँड	१४००	५८९२६
	जलस्रोत रोयल्टी	१२००	१२००
	घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	२००	५००
	सवारी साधन कर		७९२२
	अन्य बाँडफाँडबाट प्राप्त राजश्व		४९३०४
	कुल जम्मा क	२,३००.००	६०,७२६.००
४	अन्तर सरकारी वित्तिय हस्तान्तरण	२११,६६७.००	२१६,५५५
४.१	संघिय सरकारबाट प्राप्त अनुदान	२११,६६७.००	१७४४००
	शर्त अनुदान	७९,२८४.००	१०६७००
	वित्तिय समानीकरण अनुदान	१३२,३८३.००	६७७००
४.२	प्रदेश सरकारबाट	०	४२१५५
	शर्त अनुदान		३४४५२
	वित्तिय समानीकरण अनुदान		७७०३
	कुल जम्मा ख	२११,६६७.००	२१६,५५५.००
	कुल जम्मा क र ख	२१३,९६७.००	२७७,२८१.००

स्रोत: राजस्व सुधार कार्ययोजना, २०७६

६.२ गाउँपालिकाको आगामी ५ वर्षको बजेट प्रक्षेपण

गाउँपालिकाको गत आ.व.को यथार्थ, चालु आ.व.को संशोधन र आगामी आ.व.को आन्तरिक आयको आधारमा आगामी ५ वर्षमा राजस्व बाँडफाँट, वित्तीय हस्तान्तरण, जनसहभागिता र गैसस तथा विकास साभेदार मार्फत हुने रकम प्रक्षेपण गरिएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२७: गाउँपालिकाको आगामी ५ वर्षको आय बजेटको प्रक्षेपण विवरण

बजेटका श्रोतहरू	वार्षिक प्रक्षेपण (आर्थिक वर्ष अनुसार रकम (रु. हजारमा))					
	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	कूल
आन्तरिक आय रकम	१०६९३	१२८३२	१५३९८	१८४७८	२२१७३	७९५७३.०३
संघ सरकारको राजस्व बाँडफाँट प्राप्त कुल रकम	५८१००	६६८१५	७६८३७	८८३६३	१०१६१७	३९१७३२
प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाँट प्राप्त कुल रकम	७८१०	८९८२	१०३२९	११८७८	१३६६०	५२६५८
रोयल्टीबाट प्राप्त रकम	१५४५	१८५४	२२२५	२६७०	३२०४	११४९७
संघ सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान	७८०००	८९७००	१०३१५५	११८६२८	१३६४२२	५२५९०६
संघ सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान	१३२२००	१५२०३०	१७४८३५	२०१०६०	२३१२१९	८९१३४३
संघ सरकारबाट प्राप्त विशेष अनुदान रकम	०	०	०	०	०	०
संघ सरकारबाट प्राप्त समपुरक अनुदान रकम	०	०	०	०	०	०
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान	९९३६	११४२६	१३१४०	१५१११	१७३७८	६६९९२
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान	६२६०	७१९९	८२७९	९५२१	१०९४९	४२२०७
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त विशेष अनुदान	०	०	०	०	०	०
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समपुरक अनुदान	०	०	०	०	०	०
गैसस, अगैसस, विकास साभेदारबाट संचालित आयोजना/कार्यक्रममा लगानी रकम	३००००	३३०००	३६३००	३९९३०	४३९२३	१८३१५३
समुदायको लगानी तथा योगदान रकम	३५१७८	३८६९६	४२५६५	४६८२२	५१५०४	२१४७६५.२
निजी क्षेत्रको लगानी रकम	१५०००	१६५००	१८१५०	१९९६५	२१९६१.५	९१५७६.५
कूल वार्षिक बजेट	३८४७२२	४३९०३३	५०१२१३	५७२४२५	६५४०१०	२५५१४०४

नोट:

- ❖ यस तालिकामा आव २०७५/७६ को संशोधित आयलाई आधार वर्षको आय र आ.व. २०७६/७७ को लागि प्रस्तावित आयलाई नै सो वर्षको अनुमानित आयको रूपमा गणना गरिएको छ।
- ❖ कुल आयमा आव २०७५/७६ को संशोधित आयलाई समावेश गरिएको छैन। २०७६/७७ देखि २०८०/८१ (५ वर्षको) आयलाई मात्र कुल अनुमानित आयमा समावेश गरिएको छ।
- ❖ सामाजिक सुरक्षातर्फको आय एवं अन्य स्थानीय तह, जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त हुनसक्ने आयलाई यस प्रक्षेपणमा समावेश गरिएको छैन।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु

अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्भेक्षण फाराम
(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (ख) सँग सम्बन्धित)



गाउँपालिका वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

तादी गाउँपालिका

२०७६

तादी गाउँपालिका

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्भेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ प्रदेश नं :

१.१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.१.४ गाउँ/गाउँपालिका केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार संख्या)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
जम्मा						

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने)

रकम

रु.हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन															
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य	
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
जम्मा																

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/गाउँपालिका पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
जम्मा						

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कुलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल/बोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
जम्मा								

२.४ आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
जम्मा								

२.५ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
जम्मा				

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह		सदस्य	समूह		सदस्य	फर्म		सदस्य	सहकारी		सदस्य			
	संख्या	म	पु	संख्या	म	पु	संख्या	म	पु	संख्या	म	पु	संख्या	संख्या	संख्या
जम्मा															

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडीबुटी	उद्योग	
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								
साना								
घरेलु								
लघु								
जम्मा								

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफूल आदी)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)

★ व्यापार र व्यवसायको किसिम कोडः १. किराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु विक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दूध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिकस पसल, ९. होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (निजी, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (कि.मि.)			

२.११ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.१२ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरू	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार						
खुद्रा बजार						

खण्ड गः सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोग शाला	डेस्क/वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		कु	कु	कु	कु							

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसार गुम्बा)	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाइ उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
जम्मा													

३.१.६ विद्यार्थी उत्तिर्ण दर

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसार गुम्बा)	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ती वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.१.७ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी स्रोत कक्षा (भएको/ नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार											
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार*	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्वीकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार*	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्वीकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा

*१. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. निजी अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआईभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. निजी क्लिनिक, १६. शिक्षण अस्पताल १७. फार्मसी १८. अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या									
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेब	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य	अन्य

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	वृद्धि अनुगमन गरिएका	वृद्धि अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपबि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
	जम्मा						

३.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-५९ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
	जम्मा									

३.२.९ गाउँपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कुष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मृदु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					
११	एचआईभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सवैभन्दा बढी आएका १० वटा रोगहरूको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरन्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.२ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडकमार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्र)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

४.१ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)
				जग्गा	भवन	

४.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठीकै, जीर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडीबुटी (केजी)
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							
	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कवुलियती							
	धार्मिक							

नोट: जडीबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ ।

५.२ जडीबुटीको विवरण

जडीबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आमदानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)घ
जम्मा					

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटीएका वडाहरू	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				
जम्मा				

५.४ चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
जम्मा				

५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदी कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा
जम्मा							

५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याड)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
जम्मा																		

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
जम्मा							

५.५.४ विपदको असर विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण				
	वडा	घरगोठ	पशुपक्षी	बाली र जग्गाजमिन	अन्य क्षती
जम्मा					

	नम्बर	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती									
अन्य									
जम्मा									

५.५.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत १ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कुलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मि.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा											

५.५.६ संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमिन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई हेक्टर	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान				
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो			संख्या	

संरक्षित पानीमुहान, जमिन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमिन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय सरकार					
	गाउँपालिका / गाउँपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरू					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला / प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरू					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लब	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति / टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...
जम्मा											

६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
परम्परागत समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह											
बचत समूह											
अन्य											

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	वाणिज्य बैंक				
ख.	विकास बैंक				
	एन आई सि एशिया				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ड.	सहकारी संस्था				

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

६.२.७ गाउँपालिका को आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
बहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
संघीय अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्भेक्षण फाराम

(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (छ) सँग सम्बन्धित)



गाउँ/गाउँपालिका वस्तुगत विवरण

पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

तादी गाउँपालिका

२०७६

तादी गाउँपालिका वस्तुगत विवरण पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

१. परिचय

- १.१ प्रदेश नं :
 १.२ जिल्लाको नाम : कोड :
 १.३ स्थानीय तहको नाम : कोड :
 १.४ वडा नं :
 १.५ वस्तीको नाम: कोड :
 १.६ मार्गको नाम:
 १.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर) : घरको जियोकोड :
 १.८ परिवार क्रम संख्या :
 १.९ परिवारमुलीको नाम : लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमुलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्य अनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

क्र.सं	नाम	थर	लिङ्ग	जन्म मिति	जात जाती	धर्म	मातृ भाषा	शैक्षिकस्तर (५ वर्षमाथिका लागी मात्र)	वसोबासको अवस्था (स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको सदस्यको हकमा यसपछिको विवरण नलिने)	पेशा (१० वर्ष भन्दा माथी)	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष भन्दा माथी)	अपाङ्गताको स्थिति

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा २. पाइपधारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ्ग ४. ट्युबवेल/हेन्डपम्प ५. ढाकिएको इनार/कुवा
 ६. नढाकिएको इनार/कुवा ७. मूलको पानी ८. नदी खोला ९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. दाउरा २. मट्टीतेल ३. एल पि ग्यास ४. गुईठा ५. वायोग्यास ६. विद्युत ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको २. फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल) ३. फ्लस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरू परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरू	उपलब्ध (१. छ, २. छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ? १. छ २. छैन २.१० ⇨

२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागि जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)

२.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ? १. छ २. छैन

२.११ परिवारको सरदर वार्षिक आम्दानी कति छ? (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१२ परिवारको सरदर वार्षिक खर्च कति छ? (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१३ तपाईंको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्रि कति छ?

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिम्री				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सर्पु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्दुक, काँक्रो				
करेला, धिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफूल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ? १. छ २. छैन २.१६

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरूको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने) ।

२.१६ तपाइको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

२. मौरी घर संख्या: वार्षिक मह उत्पादन: केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुर्याछ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस्) ।

ख ४ देखी ६ सहिना सम्म

घ. ९ महिना भन्दा बढी

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रीकल र इलेक्ट्रोनक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाईल, रेडियो घडि आदी		
सिलाई बुनाई, बुटक, सुंगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदी)		
इन्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३.१ तपाइको घर कती वटा छ? संख्या

१. निजी/आफनै २. भाडामा ३. संस्थागत ४. अन्य

१. फस वा खरको छाना भएको २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको

५. काठको छाना भएको ६. माटोको छाना भएको

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ

३.६ तपाईं बसेको घर भकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ २. छैन

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिंग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिङ्गी
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदी महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २ वर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाह्रमण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी २. मधेशी बाह्रमण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाति आदिवासी ४. तराई जनजाति आदिवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दू २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४. थारु ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बु १३. गुरुङ्ग १४. बैतडेली १५. राई १६. अवधी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभुत तह ३. माध्यमिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्यावारिधि (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी) ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. बेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. बहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. बौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. बोलन तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टीविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
१.	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के) ३. बादी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुन्रा, पाकी, टमाटा) ५. साकी (मिजार, चर्मकार, भूल)
२.	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. घोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खड्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमार १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
३.	पहाडी जनजाति आदिवासी	१. कुशवाडिया, बनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माभी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहेरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, वालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडवे, तिनगाउले थकाली, बाह्र गाउले, माफाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ह्योल्मो ५. नेवार, थकाली
४.	मधेशी जनजाति तथा आदिवासी	१. किसान, मेचे (वोडो) २. धानुक, भाँगड, सतार (सन्थाल) ३. थारु, राजवंशी, गन्गाई, धिमाल, ताजपुरिया
५.	पहाडी बाह्रमण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाह्रमण, क्षेत्री र ठकुरी
६.	मधेशी बाह्रमण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
७.	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
८.	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्ध्यासी, योगी, कुँवर
९.	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुठी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, नुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी/भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजवोध, कुशवाहा

सर्वेक्षक नाम:

उत्तरदाताको नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

अनुसूची २: विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको नाम	बडा नम्बर	विद्यालयको तह	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
सुन्दरा आ. वि.	१	आधारभूत	२७	२६	५३	११५	११७	२३२			०	१४२	१४३	२८५
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	आधारभूत	२	१	३	१५	११	२६			०	१७	१२	२९
गंगादेवी आ. वि.	१	आधारभूत	-	-	०	१७	२३	४०			०	१७	२३	४०
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	आधारभूत	-	-	०	१०२	१०५	२०७			०	१०२	१०५	२०७
कागेश्वरा आ. वि.	१	आधारभूत	२	२	४	२२	२०	४२			०	२४	२२	४६
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	आधारभूत	६	४	१०	४१	३१	७२			०	४७	३५	८२
रालुका मा.वि.	२	माध्यमिक	४	२	६	१७६	१५८	३३४	४८	४२	९०	२२८	२०२	४३०
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	आधारभूत	१०	१२	२२	८७	७८	१६५			०	९७	९०	१८७
किरण आ. वि.	२	आधारभूत	-	-	०	१८	१२	३०			०	१८	१२	३०
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	माध्यमिक	१३	७	२०	९१	८३	१७४	२६४	२३४	४९८	३६८	३२४	६९२
भुमीदेवी आ.वि.	३	आधारभूत	१	४	५	२२	१३	३५			०	२३	१७	४०
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	आधारभूत	८	३	११	२२	२२	४४			०	३०	२५	५५
टुटुङ आ. वि.	३	आधारभूत	१०	७	१७	२५	३८	६३			०	३५	४५	८०
ओम नवोदित	३	आधारभूत	४	४	८	७	८	१५			०	११	१२	२३
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	आधारभूत	१०	१२	२२	१४	१४	२८			०	२४	२६	५०
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	आधारभूत	४	१०	१४	१८	१५	३३			०	२२	२५	४७
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	माध्यमिक	-	-	०	६५	७७	१४२	१०९	६०	१६९	१७४	१३७	३११
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	माध्यमिक	१८	१०	२८	८८	६८	१५६	२१	१५	३६	१२७	९३	२२०
जनजागृत प्रा. वि.	४	आधारभूत	-	-	०	१६	५	२१			०	१६	५	२१
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	आधारभूत	९	१४	२३	६१	७७	१३८			०	७०	९१	१६१
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	आधारभूत	-	-	०	१३	७	२०			०	१३	७	२०
जागृत नि.मा.वि.	६	आधारभूत	१०	१०	२०	९१	७८	१६९			०	१०१	८८	१८९
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	आधारभूत	८	४	१२	२८	१२	४०			०	३६	१६	५२
श्री राजमति प्रां वि	६	आधारभूत	६	४	१०	५१	३५	८६			०	५७	३९	९६
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	आधारभूत	-	-	०	७६	७०	१४६			०	७६	७०	१४६
सुर्यमति प्रा.वि.	६	आधारभूत	३	५	८	९	९	१८			०	१२	१४	२६
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	आधारभूत	६	४	१०	२५	२८	५३			०	३१	३२	६३
विज्ञान मा.वि.	५	माध्यमिक	६	४	१०	१७८	१३७	३१५	१२३	८३	२०६	३०७	२२४	५३१
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	आधारभूत	१५	१०	२५	१५	१०	२५			०	३०	२०	५०
सरस्वति प्रा.वि.	५	आधारभूत	४	५	९	२१	२३	४४			०	२५	२८	५३
श्री जनकल्याण आ. वि	५	आधारभूत	६	५	११	२४	१५	३९			०	३०	२०	५०
			१९२	१६९	३६१	१५५३	१३९९	२९५२	५६५	४३४	९९९	२३१०	२००२	४३१२

अनुसूची ३: विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेन्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्ची, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
सुन्दरा आ. वि.	१	३		९		सामान्य	छैन	५	१०	छैन	छ	छ
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	१	१	३	२	छैन	छैन	जीर्ण अवस्था	२०	छैन	छैन	छैन
गंगादेवी आ. वि.	१	१		५		छैन	छैन	अपर्याप्त	४०	छैन	छैन	छैन
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	१		५		छैन	छैन	अपर्याप्त	४०	छैन	छ	छ
कागेश्वरा आ. वि.	१	१	०	३	०	छैन	छैन	अपर्याप्त	८०	छैन	जीर्ण	छैन
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	१	०	३	०	छैन	छैन	४	५०	छैन	अस्थाई	छैन
रालुका मा.वि.	२	४	०	२०	०	सामान्य	छैन	३	८०	तारवार	छ	छ
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	२	०	७	०	छैन	छैन	४	१०	छैन	छ	छैन
किरण आ. वि.	२	२	०	४	०	छैन	छैन	३	१००	छैन	अस्थाई	छैन
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	३	१	२८	३	अपुग	छ	४	६००	कच्ची पर्खाल	छ	छ
भुमीदेवी आ.वि.	३	१	०	२	०	छैन	छैन	वेन्च नै नभएको	३	छैन	छ	छ
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३		१	५		छैन	छैन	३	४	छैन	छैन	छैन
टुटुङ आ. वि.	३	३	०	१०	०	छैन	छैन	अपुग	४	छैन	अस्थाई	छै
ओम नवोदित	३	१	०	३	०	छैन	छैन	३	५	छैन	अस्थाई	छैन
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	३	०	८	०	सामान्य	छैन	अपुग	-	छैन	छ	छ
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	३	०	७	०	छैन	छैन	वेन्च नभएको	२५	तारवार	छ	छ
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	४	०	२६	०	छ	छ	२	५००	पक्की पर्खाल	छ	छ
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	३	०	२२	०	छ	पर्याप्त नभएको	३	६०	तारवार	छ	छ
जनजागृत प्रा. वि.	४	२	०	५	०	छैन	छैन	३	४	नभएको	छ	छ
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	१	०	१०	०	छैन	छैन	३	३०	तारवार	छ	छ

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेन्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, काँचि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		पक्की	काँचि	पक्की	काँचि							
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	१	०	५	०	छैन	छैन	३	६०	पक्की वाल, तारवार	छ	छ
जागृत नि.मा.वि.	६	८	०	१५	०	छ	छैन	३	६०	पक्की	छ	छ
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	२	०	४	०	छैन	छैन	३	३०	तारवार	छ	छ
श्री राजमति प्रां वि	६	४	१	१०	३	छ	छैन	४	१५	तारवार	छ	छ
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	३	-	७	-	छैन	छैन	३	४०	कम्पाउण्ड नभएको	छैन	छैन
सुर्यमति प्रा.वि.	६	२	-	४	-	छैन	छैन	३	४०	नभएको	छ	छैन
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	३	-	८	-	छैन	छैन	३	५०	तारवार	छ	छैन
विज्ञान मा.वि.	५	४	-	२७	-	छ	छ	४	१००	तारवार	छ	छ
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	१	-	४	-	छ	छैन	३	१०	कम्पाउण्ड छैन	छ	छ
सरस्वति प्रा.वि.	५	२	-	४	-	छ	छैन	३	१५	नभएको	छैन	छैन
श्री जनकल्याण आ. वि	५	२	१	५	२	छैन	छैन	३	७०	नभएको	छ	छैन
		७२	५	२७३	१५							

अनुसूची ४: शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	विद्यालयको तह	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
सुन्दरा आ. वि.	१	आधारभूत	४	२	५	५	-	-	-	-
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	आधारभूत					-	-	-	-
गंगादेवी आ. वि.	१	आधारभूत	२	१	१	१	-	-	---	---
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	आधारभूत	३	३	२	२	-	-	-	-
कागेश्वरा आ. वि.	१	आधारभूत	०	-	२	२	-	-	-	-
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	आधारभूत	१	-	१	१	-	-	-	-
रालुका मा.वि.	२	माध्यामिक	८	११	३	२	-	१	१	१
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	आधारभूत	२	४	२	२	-	-	-	-
किरण आ. वि.	२	आधारभूत	२	२	१	१	-	-	-	-
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	माध्यामिक	१८	१५	३	१	१	२	१	२
भुमीदेवी आ.वि.	३	आधारभूत	-	-	१	१	-	-	-	-
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	आधारभूत	४	४	२	१	-	-	-	-
दुदुङ आ. वि.	३	आधारभूत	३	३	२	१	-	-	-	-
ओम नवोदित	३	आधारभूत								
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	आधारभूत	३	१	३	२	-	-	-	-
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	आधारभूत	३	१	४	४	-	-	-	-
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	माध्यामिक	१५	१०	५	५	-	१	१	१
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	माध्यामिक	४	९	५	५	-	१	१	१
जनजागृत प्रा. वि.	४	आधारभूत	२	२	१	१	-	-	-	-
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	आधारभूत	३	७	३	३	-	-	-	-
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	आधारभूत	-	१	३	३	-	-	---	-
जागृत नि.मा.वि.	६	आधारभूत	५	६	४	३	-	-	-	-
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	आधारभूत	१	२	-	-	-	-	-	-
श्री राजमति प्रां वि	६	आधारभूत	३	३	२	१	-	-	-	-
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	आधारभूत	१	३	५	४	-	-	-	-
सुर्यमति प्रा.वि.	६	आधारभूत	१	२	२	१	-	-	-	-
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	आधारभूत	३	४	१	१	-	-	-	-
विज्ञान मा.वि.	५	माध्यामिक	१३	१४	५	५	-	१	१	१
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	आधारभूत	-	१	१	१	-	-	-	-
सरस्वति प्रा.वि.	५	आधारभूत	३	३	२	२	-	-	-	-
श्री जनकल्याण आ. वि	५	आधारभूत	३	१	३	३	-	-	-	-
			११०	११५	७४	६४	१	६	५	६

अनुसूची ५: विद्यालयमा खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर तथा उत्तीर्ण दर

विद्यालयको नाम	वडा नं.	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तीर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
सुन्दरा आ. वि.	१	६५	७०	-	८०	९०	-	४५	-	-	८०	-	-
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	२०	६०	-	८०	९०	-	-	-	-	-	-	-
गंगादेवी आ. वि.	१	६०	७०	-	७०	८५	-	-	-	-	-	-	-
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	२०	३५	-	७०	७०	-	-	-	-	-	-	-
कांगेश्वरा आ. वि.	१	१०	४०	-	६५	८०	-	--	-	-	-	-	-
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	२०	५०	-	७०	७५	-	-	-	-	-	-	-
रालुका मा.वि.	२	५	५	३५	४५	९०	९५	४०	३०	-	८५	१००	-
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	१०	८०	९०	८०	-	-	-	-	-	-	-	-
किरण आ. वि.	२	४०	५०	-	८०	६०	-	-	-	-	-	-	-
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	२०	१०	५	९०	९५	१००	३०	३०	२५	८०	१००	६०
भुमीदेवी आ.वि.	३	१५	४५	-	८०	७५	-	-	-	-	-	-	-
प्रभुडाँ आ. वि.	३	४५	५०	-	२५	७५	-	-	-	-	-	--	-
टुटुङ आ. वि.	३	३५	६०	-	३०	७०	-	-	-	-	-	-	-
ओम नवोदित	३												
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	२५	१०		७५	७५	-	-	-	-	-	-	-
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	३०	२८	-	४०	६५	-	-	-	-	-	-	-
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	-	७०	९०	-	९२	९५	७५	१००	६०	७०	१००	७५
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	९०	९८	९६	१००	६७	९५	४९	५६	-	७०	१००	-
जनजागृत प्रा. वि.	४	८०	८०	-	१००	९०	-	-	-	-	-	-	-
श्री पत्रचकन्या आ. वि.	४	५०	९०	-	८०	९०	-	९०	-	-	-	-	-
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	-	७०	-	-	९०	-	-	-	-	-	-	-
जागृत नि.मा.वि.	६	७०	८०	-	८०	८४	-	८५	-	-	-	-	-
आलडाँडा प्रा. वि.	६	७०	६०	-	९०	६५	-	-	-	-	-	-	-
श्री राजमति प्रां वि	६	८८	९०	-	८०	७०	-	-	-	-	-	-	-
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	६०	६०	-	९०	९०	-	-	-	-	-	-	-
सुर्यमति	६	७०	७५	-	९०	८०	-	-	-	-	-	-	-

विद्यालयको नाम	वडा नं.	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधार भूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
प्रा.वि.													
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	८८	९०		८०	७५	-	-	-	-	-	-	-
विज्ञान मा.वि.	५	५५	८५	७०	७३	६५	५३	५०	५५	६२	७०	१००	५५
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	७०	७५	-	९०	९५	-	-	-	-	-	-	-
सरस्वति प्रा.वि.	५	८०	८३	-	९०	९३	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनकल्याण आ. वि	५	९०	७०	-	७५	८०	-	-	-	-	-	-	-
		४९.३२	६१.३०	६४.३३	७४.९३	८०.०३	८७.६०	५८.००	५४.२०	४९.००	७५.८३	१००.००	६३.३३

अनुसूची ६: विद्यालयमा दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी

विद्यालयको नाम	वडा नं.	दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा
सुन्दरा आ. वि.	१	१०७	१०३
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	१२	१८
गंगादेवी आ. वि.	१	१७	२३
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	१०५	१०२
कागेश्वरा आ. वि.	१	२२	२४
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	३५	४७
रालुका मा.वि.	२	४४	४५
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	७१	७६
किरण आ. वि.	२	१२	१८
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	३६	५६
भुमीदेवी आ.वि.	३	२३	१७
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	२५	३०
टुटुङ आ. वि.	३	४५	३५
ओम नवोदित	३	-	-
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	२४	२६
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	२२	२५
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	३६	३२
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	२९	६०
जनजागृत प्रा. वि.	४	५	१६
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	७	०
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	७	१३
जागृत नि.मा.वि.	६	४०	४५
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	२०	३६
श्री राजमति प्रां वि.	६	३५	५१
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	७०	७६
सुर्यमति प्रा.वि.	६	९	९
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	२८	२५
विज्ञान मा.वि.	५	५८	५०
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	१५	१०
सरस्वति प्रा.वि.	५	२५	२८
श्री जनकल्याण आ. वि.	५	२०	३०
		१००४	११२६

अनसूची ७: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
सुन्दरा आ. वि.	१	२	-	२	-	-	-	११५	-	-	-	-
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
गंगादेवी आ. वि.	१	-	-	-	-	-	१-	१	१	-	-	-
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	-	-	-	-	-	-	५	-	१	-	१-
कागेश्वरा आ. वि.	१	-	-	१	१	-	-	-	१	-	-	-
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-
रालुका मा.वि.	२	१०	१७	०	१	-	२	६	१	१	०	०
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	२	१	०	१	-	-	१	-	१	-	७८
किरण आ. वि.	२	-	-	-	-	-	-	--	-	-	५	५
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	५	६	०	०	०	०	०	७	३	-	-
भुमीदेवी आ.वि.	३	-	-	-	-	१	१	--	-	-	-	-
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	७	९	-	-	-	-	-	-	-	-	२४
टुटुङ आ. वि.	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ओम नवोदित	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	-	-	१	१	-	१	१	-	-	-	-
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	-	-	-	-	-	-	-	४	६	-	-
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	७	१०	-	-	-	-	-	-	-	-	-
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	१२	-	४	४	-	-	८८	-	-	-	-
जनजागृत प्रा. वि.	४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री पत्रचकन्या आ. वि.	४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जागृत नि.मा.वि.	६	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	२	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री राजमति प्रां वि	६	-	१	१	१	१	१	१	१-	-	-	-
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	७	९	-	-	-	-	--	-	-	-	-
सुर्यमति प्रा.वि.	६	३	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	१	२	-	-	-	-	--	-	-	-	-
विज्ञान मा.वि.	५	८	१३	१	२	-	-	-	-	-	-	-
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	-	-	१	२	-	-	-	-	-	-	-
सरस्वति प्रा.वि.	५	३	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-
श्री जनकल्याण आ. वि	५	-	-	१	१-	-	-	-	-	-	-	-
		७१	७४	१३	१३	२	५	२१८	१४	१२	५	१०७

अनुसूची ८: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नं.	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)
सुन्दरा आ. वि.	१	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
गंगादेवी आ. वि.	१	नभएको	नभएको		नभएको	नभएको
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	नभएको	नभएको		नभएको	नभएको
कार्गेश्वरा आ. वि.	१	नभएको	नभएको		नभएको	नभएको
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	नभएको	नभएको		नभएको	नभएको
रालुका मा.वि.	२	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
किरण आ. वि.	२	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको
भुमीदेवी आ.वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
टुटुङ आ. वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
ओम नवोदित	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको
जनजागृत प्रा. वि.	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
जागृत नि.मा.वि.	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री राजमति प्रां वि	६	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
सुर्यमति प्रा.वि.	६	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

विद्यालयको नाम	वडा नं.	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/नभएको)
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
विज्ञान मा.वि.	५	नभएको	नभएको	भएको	भएको	भएको
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
सरस्वति प्रा.वि.	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
श्री जनकल्याण आ. वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

अनुसूची ९: आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नं.	आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा
सुन्दरा आ. वि.	१	८३	१०६
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	११	१५
गंगादेवी आ. वि.	१	१६	२२
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	४९	५०
कागेश्वरा आ. वि.	१	२२	२४
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	२१	४१
रालुका मा.वि.	२	८७	९६
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	६९	७०
किरण आ. वि.	२	१२	१८
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	८३	९१
भुमीदेवी आ.वि.	३	२१	१२
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	२१	१९
टुटुङ आ. वि.	३	३५	२४
ओम नवोदित	३	-	-
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	१४	१४
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	१५	१४
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	७७	६५
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	६८	८८
जनजागृत प्रा. वि.	४	५	१६
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	९१	७०
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	७	१३
जागृत नि.मा.वि.	६	७८	९१
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	२०	३६
श्री राजमति प्रां वि.	६	३५	५१
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	७०	७६
सुर्यमति प्रा.वि.	६	१५	३
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	२८	२५
विज्ञान मा.वि.	५	१३७	१७८
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	१०	१५
सरस्वति प्रा.वि.	५	२८	२५
श्री जनकल्याण आ. वि.	५	२०	३०
		१२४८	१३९८

अनुसूची १०: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नं.	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/नभएको)
सुन्दरा आ. वि.	१	भएको	भएको	छ	भएको
सुन्दरीदेवी आ. वि.	१	भएको	भएको	छ	भएको
गंगादेवी आ. वि.	१	नभएको	भएको	छैन	भएको
मंगलेश्वरी आ. वि.	१	नभएको	भएको	छैन	भएको
कागेश्वरा आ. वि.	१	नभएको	भएको	छैन	भएको
कल्पेश्वरी आ. वि.	१	नभएको	भएको	छ	भएको
रालुका मा.वि.	२	भएको	भएको	छ	भएको
चिलाउनेगाँउ आ. वि.	२	भएको	भएको	छ	भएको
किरण आ. वि.	२	भएको	भएको	छ	भएको
श्री अमरज्योति मा. वि.	३	भएको	भएको	छ	भएको
भुमीदेवी आ.वि.	३	नभएको	भएको	छ	भएको
प्रभुडाडाँ आ. वि.	३	भएको	भएको	छ	भएको
टुटुङ आ. वि.	३	भएको	भएको	छ	भएको
ओम नवोदित	३	भएको	भएको	छ	भएको
चन्द्रप्रभा आ. वि.	३	भएको	भएको	छैन	भएको
ध्रुवज्योति आ.वि.	३	भएको	भएको	छ	भएको
श्री सुन्दरा मा. वि.	४	नभएको	भएको	छ	भएको
सुन्दरादेवि मा. वि.	४	भएको	भएको	छ	भएको
जनजागृत प्रा. वि.	४	भएको	भएको	छ	भएको
श्री पञ्चकन्या आ. वि.	४	नभएको	भएको	छ	भएको
श्री नवप्रभात प्रा.वि.	४	नभएको	भएको	छैन	भएको
जागृत नि.मा.वि.	६	नभएको	भएको	छ	भएको
आलडाडाँ प्रा. वि.	६	नभएको	भएको	छैन	भएको
श्री राजमति प्रां वि	६	नभएको	भएको	छ	भएको
श्री सिताधर्म प्रा.वि.	६	नभएको	भएको	छ	भएको
सूर्यमति प्रा.वि.	६	नभएको	भएको	छैन	भएको
दुधेदेवि प्रा.वि.	६	नभएको	भएको	छ	भएको
विज्ञान मा.वि.	५	भएको	भएको	छ	भएको
सप्तकन्या प्रा.वि.	५	नभएको	भएको	छ	भएको
सरस्वति प्रा.वि.	५	नभएको	भएको	छ	भएको
श्री जनकल्याण आ. वि.	५	नभएको	भएको	छ	भएको

अनुसूची ११: व्यापार व्यवसायको विवरण

व्यापार तथा व्यवसायको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम*	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
अषिस जनरल सप्लायर्स	४	८	खुद्रा विक्री	एकल	२००
मेन्दो किराना पसल	४	१	खुद्रा विक्री	एकल	१००
लाक्पा मासु पसल	४	२	खुद्रा विक्री	एकल	२००
मार्सिङ खाजा घर	४	९	होटल	एकल	२००
मुद्धती होटल एण्ड लज	४	९	होटल	एकल	२००
दुप्पेश्वर ईलेक्ट्रोनिकल एण्ड बुक्स सेन्टर	४	८	खुद्रा विक्री	एकल	२५०
रमा टेलर्स	४	१०	टेलर्स	एकल	५०
निर ब. टेलर्स	४	१०	टेलर्स	एकल	५०
निसल सप्लायर्स	४	८	हार्डवेयर , खुद्रा विक्री	एकल	५००
सरोज भाडा पसल	४	५	खुद्रा विक्री	एकल	२००
ज्ञानु होटल एण्ड लज	४	९	खाना,खाजा , चिया	एकल	५००
भगवान किराना पसल	४	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
कार्की होटल	४	९	खाना, नास्ता	एकल	३००
सुसिला किराना स्टोर	४	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
यु.एन. आई. एक्स. स्टेशनरी	४	८	खुद्रा विक्री	एकल	३००
लामा होटल	४	९	खाना , नास्ता	एकल	५००
सन्जिता व्युटी पार्लर एण्ड कस्मेटिक सेन्टर	४	१०	खुद्रा विक्री	एकल	३००
जालपादेवी होटल एण्ड लज	४	९	खाजा	एकल	२००
न्यू पेटपूजा नेवारी खाजा घर	४	९	खाजा , नास्ता	एकल	२००
न्यु सुभेच्छा एण्ड मिलन स्टोर	४	१०,१	होलसेल एण्ड खुद्रा विक्री	एकल	१०००
शिशिर मोटरसाईकल वर्कशप	४	५	वास, एण्ड मर्मत	एकल	१००
ए. वान. टेलर्स	४	१०	टेलर्स	एकल	२००
यादव मोवाईल मर्मत	४	७	मर्मत केन्द्र	एकल	३००
अनुपम सुनचाँदी पसल	४	५	खुद्रा विक्री	एकल	३००
कटेल भेट फर्मा	४	६	खुद्रा विक्री	एकल	४००
मासु पसल	४	२	खुद्रा विक्री	एकल	३००
दुप्पेश्वरी किराना एण्ड कपडा पसल	४	१,१०	होलसेल एण्ड खुद्रा विक्री	एकल	१००
साईला दाई होटल एण्ड खाजा घर	४	९	खाजा , नास्ता	एकल	३००
सुनिता एग्रीभेट सेन्टर	४	६	खुद्रा विक्री	एकल	४००
अपेक्षा फर्मेसी	४	६	खुद्रा विक्री	एकल	३००
					०
विवेक सी. डी डि. भी . डी सेन्टर	४	८	मर्मत एण्ड विक्री	एकल	५०
पाठक स्टोर	४	१	होलसेल विक्री	एकल	१००००

व्यापार तथा व्यवसायको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम*	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
श्रेष्ठ होटल	४	९	खाजा , नास्ता	एकल	१००
प्रतिभा ईलेक्ट्रोनिकल एण्ड कस्मेटिक सेन्टर	४	८,१०	खुद्रा विक्री	एकल	३००
अजित सुनचाँदी पसल	४	५	निर्माण, विक्री	एकल	२००
एम . डी. एस. स्टोर्स	४	१,८,५	होलसेल तथा खुद्रा विक्री	एकल	५०००
युनिक ईलेक्ट्रोनिक सेन्टर	४	८	खुद्रा विक्री	एक ल	३००
सुन्दरादेवी भोजनालय	४	९	खाजा नास्ता	एकल	२००
मैनाली खाद्य सप्लायर्स	४	१	होलसेल एण्ड खुद्रा विक्री	एकल	५००
सुवास चन्द्र किराना स्टोर्स	४	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
उज्वल फेन्सी स्टोर्स	४	१०	खुद्रा विक्री	एकल	५००
खनाल स्टोर्स	५	१	होलसेल तथा खुद्रा विक्री	एकल	१०००
राज भण्डारी सप्लायर्स	५	५,८	खुद्रा विक्री	एकल	१०००
कालिका मिट सप	५	२	खुद्रा विक्री	एकल	२००
सकिना खाजा घर	५	९	खाजा	एकल	१००
शंकर भाडा पसल	५	१,८	खुद्रा विक्री	एकल	१०००
एम. एस टेलर्स	५	१०	सिलाई कटाइ	एकल	२००
सुर्यमति टेलर्स	५	१०	सिलाई , कटाइ	एकल	१००
विक्रम होटल एण्ड लज	५	९	खाजा खाना	एकल	३००
लोकेश्वर होटल	५	९	खाजा खाना	एकल	३००
भण्डारी कृषि फर्म	५	६	खुद्रा विक्री	एकल	५००
महेश्वर भेटेनरी	५	६	खुद्रा विक्री	एकल	५००
भण्डारी फेन्सी कलेक्सन	५	१०	खुद्रा विक्री	एकल	१००
अधिकारी किराना पसल	५	१	होलसेल तथा खुद्रा विक्री	एकल	५००
पासाड लामु होटल	५	९	खाजा, खाना	एकल	२००
गुरुङ होटल एण्ड लज	५	९	खाजा , खाना	एकल	२००
ओझा किराना पसल	५	१	खुद्रा विक्री	एकल	१००
विशाल होटल	५	९	खाजा खाना	एकल	२००
शिवलाल श्रेष्ठ किराना पसल	६	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
विनेद किराना पसल	६	१	होलसेल तथा खुद्रा विक्री	एकल	१००
बच्छलादेवी सप्लायर्स	६	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
सप्तकन्या होटल	६	९	खाना नास्ता	एकल	१००
सन्जीला किराना पसल	६	१	खुद्रा विक्री	एकल	१००
सुवलाल किराना पसल	६	१	खुद्रा विक्री	एकल	१००
उर्लेनी फेन्सी तथा किराना पसल	१	१,१०	खुद्रा विक्री	एकल	१५०
धन्सार किराना स्टोर्स	१	१, ११	खुद्रा विक्री	एकल	२५०
ओखे होटल एण्ड खाजा घर	१	९	खाजा , नास्ता	एकल	१५०

व्यापार तथा व्यवसायको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम*	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
काल्चे किराना पसल	१	१	खुद्रा विक्री	एकल	२५०
बांगेसुआरा खुद्रा पसल	१	१	खुद्रा विक्री	एकल	१५०
तिवारी किराना स्टोर्स	२	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	४००
मैदान थापा स्टोर्स	२	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	२००
दुप्पेश्वर किराना पसल	२	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	३५०
हामी सवैको किराना पसल	२	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	३००
श्रेष्ठ फेन्सी पसल	२	१०	खुद्रा विक्री	एकल	५०
शेषमान तमाङ किराना स्टोर्स	३	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	१५०
धमानसिं किराना पसल	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
ईन्जीला खुद्रा पसल	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	१००
श्रीलाल किराना पसल	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
पूर्ण किराना पसल	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	१००
कालिकामाई कोल्ड स्टोर्स	३	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	२००
पदम किराना पसल	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	१५०
अधिकारी किराना पसल कोषगाडे	३	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	२००
थापा किराना पसल	३	१,११	खुद्रा विक्री	एकल	२००
उप्रेती फर्मा	३	६	खुद्रा विक्री	एकल	२००
रविन मोबाईल सेन्टर	३	८	खुद्रा विक्री	एकल	२००
ए. वान खाजा घर	३	९	खाजा , नास्ता	एकल	३००
आर . सी. भेट सेन्टर	३	६	खुद्रा विक्री	एकल	५००
मनकामना सुनचाँदी उद्योग	३	५	मर्मत,विक्री	एकल	३६००
क्षेत्रपाल सप्लायर्स	३	१,११	होलसेल तथा खुद्रा विक्री	एकल	१५००
रोज व्युटि पार्लर एण्ड फेन्सी	३	१०	खुद्रा विक्री,र पार्लर	एकल	५००
सीमोन मोबाईल सेन्टर	३	७	खुद्रा विक्री	एकल	१००
हाम्रो स्टोर	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	५००
बरुण हार्डवेयर तथा भाडा पसल	३	८	खुद्रा विक्री	एकल	२०००
आधुनिक सुज सेन्टर	३	१०	खुद्रा विक्री	एकल	२००
रेडिमेड कपडा पसल	३	१०	खुद्रा विक्री	एकल	२००
श्रेष्ठ कोल्ड स्टोर	३	२	खुद्रा विक्री	एकल	२००
रोजेट किराना पसल	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
सुवास - सुरज हेयर ड्रेसर सैलुन	३	१०	-	एकल	२००
ज्योति बुक्स एण्ड स्टेशनरी	३	८	खुद्रा विक्री	एकल	४००
उप्रेती फर्मा	३	६	खुद्रा विक्री	एकल	५००
अमरज्योति स्टोर	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	३००
लम्साल ईलेक्ट्रोनिक सेन्टर	३	८	खुद्रा विक्री	एकल	२००
उप्रेती होटल एण्ड लज	३	९	खाना, नास्ता	एकल	२००
दुप्पेश्वर खाद्य भण्डार	३	१	खुद्रा विक्री	एकल	२००
आपिश स्टेशनरी	३	८	खुद्रा विक्री	एकल	३००
बर्पा लस्सी एण्ड जुस सेन्टर	३	४	खुद्रा विक्री	एकल	४००

व्यापार तथा व्यवसायको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम*	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)
प्रदिप फेन्सी स्टोर	३	१०	खुद्रा विक्री	एकल	४००

सन्दर्भ सामाग्री

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७४ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७४। काठमाण्डौ: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८, काठमाण्डौ: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली।
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2016). *Statistical Year Book 2015*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission.